

Fáy András
Mezőgazdasági Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium
2119 Pécel, Maglódi út 57.
OM: 039378

Pedagógiai program

2017 – 2021

Készítette: Szekeres András (igazgató)
Átdolgozta: Csernovszkiné Antal Margit Zsuzsanna (igazgató)
Sebestyén Anikó (igazgatóhelyettes)
Vargáné Andrási Andrea (igazgatóhelyettes)
Hruza Kálmán (gyakorlati oktatásvezető)

Nevelőtestületi elfogadás dátuma: 2017. augusztus 30. Érvényes: 2017. szeptember 1-től

Módosítva: 2018. augusztus 31.

Érvényes: 2018. szeptember 3-tól

Módosítva: 2019. augusztus 30.

Érvényes: 2019. szeptember 2-től

A módosítás a 2019/2020. tanévben többlet terhet ró a Fenntartóra új osztály indítása miatt (2 éves érettségi felkészítő osztály).

Tervezett felülvizsgálat dátuma: jogszabályi előírás, illetve nevelőtestületi döntés szerint

JÓVÁHAGYOM:

Csernovszkiné Antal Margit Zsuzsanna

Pécel, 2019.08.30.

Tartalomjegyzék

I.	AZ ISKOLA JELLEMZŐI	5
1.	AZ ISKOLA TEVÉKENYSÉGI KÖRE	6
2.	TANULÓI ÖSSZETÉTEL, SZOIOKULTURÁLIS HÁTTÉR	8
3.	EREDMÉNYEINK, HAGYOMÁNYAINK.....	9
II.	NEVELÉSI PROGRAM.....	10
1.	PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓ	10
2.	TANULÁSI-TANÍTÁSI-NEVELÉSI ELVEK	11
2.1.	SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS	11
2.2.	EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS, KÖRNYEZETI NEVELÉS	24
2.3.	EGYÜTTMŰKÖDÉSSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	29
2.4.	KÜLSŐ KAPCSOLATOK INTÉZMÉNYEKKEK, SZERVEZETEKKEK	30
2.5.	A TANULÓI KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS.....	31
2.6.	A PEDAGÓGUSOK KÖZÖSSÉGE	32
2.7.	A KIEMELT FIGYELMET ÉRDEMLŐ TANULÓK.....	33
2.8.	A DIÁKÖNKORMÁNYZAT, IFJÚSÁGVÉDELEM, KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT	36
3.	A MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS ESZKÖZEI	38
3.1.	EGYSÉGES SZEMLÉLET	38
3.2.	ELLENŐRZÉS, MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS	38
3.3.	AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK RENDJE	43
3.4.	ISKOLÁN KÍVÜLI FELKÉSZÜLÉS ELVEI, MENNYISÉGI KORLÁTOK	46
3.5.	MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI	46
3.6.	TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK.....	47
3.7.	EGYÉNI MUNKAREND	48
3.8.	FELVÉTEL, ÁTVÉTEL MÁSIK OKATÁSI INÉZTMÉNYBŐL	48
4.	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK.....	49
5.	TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAMOK	49
III.	SZAKMAI PROGRAM	50
IV.	HELYI TANTERV	147
1.	A KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE.....	147
2.	A VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK SZABÁLYAI	147
3.	A VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK.....	147
4.	A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS	148
5.	TANKÖNYVEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI, TÉRÍTÉSMENTESSÉG IGÉNYBEVÉTELE	149
6.	AZ EGYES OSZTÁLYOK HELYI TANTERVE.....	150

V. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	168
BEVEZETŐ	169
1. A KOLLÉGIUM TÁRSADALMI SZEREPE	169
2. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS	170
2.1. A kollégiumi nevelés célja és alapelvei.....	170
2.2. A kollégiumi nevelés feladatai	170
3. A KOLLÉGIUM MŰKÖDÉSE	173
3.1. Személyi feltételek, elvárások	173
3.2. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások	174
3.3. A kollégiumi élet megszervezése.....	174
3.4. A kollégium kapcsolatrendszere	174
4. A KOLLÉGIUMI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE	175
4.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások.....	175
4.1.1. Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:	175
4.1.2. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:.....	175
4.2.1. A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:	175
4.2.2. A kollégiumi élet szervezése során a kollégium nevelőinek a feladata:	175
5. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS EREDMÉNYESSÉGE.....	176
5.1. A kollégiumi nevelés eredményessége.....	176
2. MELLÉKLET.....	176
<i>Az 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet 2. § 9. pontjában meghatározott tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám</i>	176
TÉMAKÖRÖK.....	176
<i>Az 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendeletben meghatározott kollégiumi foglalkozások keretprogramterve a tematikus csoportfoglalkozások szervezéséhez és tartalmának meghatározásához</i>	178
Bevezető.....	178
1. A tanulás tanítása	178
2. Az erkölcsi nevelés	179
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés.....	180
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	181
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	182
6. A családi életre nevelés.....	183
7. Testi és lelki egészségre nevelés	184
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.....	185
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság.....	186
10. Pályaorientáció	186

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	188
12. Médiatudatosságra nevelés	188
6. A KOLLÉGIUM ADATAI, JELLEMZŐI	190
6.2. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	190
6.3. A KOLLÉGIUM SAJÁTOS ARCULATA, JELLEMZŐI.....	190
7. A KOLLÉGIUM KAPCSOLATA.....	193
8. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS FUNKCIÓI	195
9. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS CÉLJA	197
10. NEVELÉSI FOLYAMATOK PROGRAMJA	199
11. A KOLLÉGIUMI TANULÓ JOGAI	200
12. ÉRTÉKEINK, ÉRTÉKRENDSZERÜNK	202
13. ELLENŐRZÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERÜNK	204
14. AZ INGYENESEN IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK KÖRE	206
15. GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM.....	206
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓKNAK SZERVEZETT FELZÁRKÓZTATÓ, TEHETSÉGGONDOZÓ ÉS TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉST SEGÍTŐ FOGLALKOZÁSOK	206
16. FEJLESZTÉSI, KARBANTARTÁSI FELADATOK	206
17. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK....	207

I. AZ ISKOLA JELLEMZŐI

Az iskola Budapest központjától 25km-re, a főváros határától 1km-re egy kisvárosi település központi helyén található. Vasúti közlekedéssel, BKV-val és távolsági busszal is könnyen megközelíthető a település.

Szomszédságunkban több kisebb település, község helyezkedik el, amelyek lakóinak egy része mezőgazdasági tevékenységgel, idegenforgalommal is foglalkozik.

A 10 km-re lévő Gödöllő és az ott található Szent István Egyetem Agrártudományi Kara jelentős szakmai húzóerő iskolánk számára. A földrajzi helyzet kedvez a mezőgazdasági ágazat kertészettel, állattenyésztéssel, lótenyésztéssel foglalkozó szakmák képzésének, hisz vidéken és a közeli városban is talál elhelyezkedési, munkalehetőséget, aki keres.

Az iskola társadalmi környezete:

- Az iskola társadalmi környezetének legfontosabb részét a szülői társadalom jelenti. Az iskola kiemelt fontosságúnak tartja a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartást és azok tájékoztatást.
- A társadalmi környezet másik fontos résztvevője a fenntartó az Agrárminisztérium, valamint Pécel város Önkormányzata.
- A társadalmi környezet részét képezik még mindazon szakmai szervezetek, melyekkel napi munkakapcsolatban van az iskola (Agrárkamara, MVH, Szent István Egyetem, Nemzeti Lovarda, környező területen gazdálkodó vállalkozók, lovardák)
- A gyermek- és ifjúságvédelmi munka, a prevenciós tevékenység szempontjából fontosak az egészségügyi intézményekkel (védőnő, orvosok), a helyi és a gödöllői rendőrséggel kialakított személyes kapcsolataink.

A szakmai képzésen túl nagy hangsúlyt fektetünk tanulóink **idegen nyelvi oktatására**, amelyet a **külföldi szakmai gyakorlatok** során is segítünk elmélyíteni.

Intézményünk tangazdasággal, gyakorlóhelyekkel rendelkezik, amelyek segítségével biztosítjuk a tanulók szakmai felkészülését. Kollégiumunk a nyugodt tanulás körülményeit teremti meg az ott lakó diákok számára.

Iskolánk háromhektáros parkjában van a Fáy kastély, amely kollégiumként működik. Az itt élő tanulók egy része távoli lakóhelye miatt kapott elhelyezést, másik részüknél pedig a szociális körülmények kedvezőtlenek, ezért kollégisták. A szociális problémák nehezítik a diákok fejlődését, növelik hátrányaikat, **ezért kiemelkedő fontosságú a kollégium, a tanulási lehetőségek megteremtésével, otthont pótló szocializáló szerepével, a hátrányok csökkentésének lehetőségével, az életesélyek növelésével.**

Az iskolában, a kollégiumban is működik diákönkormányzat, amelynek tagjai aktívan vesznek részt az iskolai és kollégiumi rendezvényekben, a sorsukat érintő döntések meghozatalában.

1. AZ ISKOLA TEVÉKENYSÉGI KÖRE

Iskolánk többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény.

Az intézmény tevékenysége	
<i>Államháztartási szakágazat szerinti besorolása:</i>	
853200	<i>szakmai középfokú oktatás</i>
<i>Alaptevékenységek szakfeladatrendi besorolása</i>	
559011	<i>kollégiumi szálláshelynyújtás közoktatásban tanulók számára</i>
562913	<i>iskolai intézményi étkeztetés</i>
562914	<i>tanulók kollégiumi étkeztetése</i>
562917	<i>munkahelyi étkeztetés</i>
853121	<i>nappali rendszerű szakközépiskolai oktatás (9-12/13. évfolyam)</i>
853124	<i>szakközépiskolai felnőttoktatás (9-12/13. évfolyam)</i>
853131	<i>nappali rendszerű szakiskolai oktatás (9-10. évfolyam)</i>
853211	<i>szakképesítés megszerzésére felkészítő nappali rendszerű szakmai elméleti oktatás szakképzési évfolyamokon</i>
853221	<i>szakképesítés megszerzésére felkészítő nappali rendszerű szakmai gyakorlati oktatás a szakképzési évfolyamokon</i>
855921	<i>nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanulók kollégiumi, externátusi nevelése</i>
865011	<i>pedagógiai szakszolgáltató tevékenység (gyógytestnevelés)</i>
855932	<i>iskolarendszeren kívüli szakmai oktatás</i>
910121	<i>könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása</i>
910122	<i>könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme</i>
910123	<i>könyvtári szolgáltatások</i>

Az intézménynek, mint költségvetési szervnek a kormányzati funkciók szerint besorolt alaptevékenysége:	
082042	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
082043	Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme
082044	Könyvtári szolgáltatások
092221	Közismereti és szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai elméleti oktatás szakmai feladatai a szakképző iskolákban
092231	Közismereti és szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai gyakorlati oktatás szakmai feladatai a szakképző iskolákban

092260	Gimnázium és szakképző iskola tanulóinak közismereti és szakmai elméleti oktatásával összefüggő működtetési feladatok
092270	Szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatásával összefüggő működtetési feladatok
095020	Iskolarendszeren kívüli egyéb oktatás, képzés
096020	Iskolai intézményi étkezés
096030	Köznevelési intézményben tanulók lakhatásának biztosítása
096040	Köznevelési intézményben tanulók kollégiumi, externátusi nevelése

Az intézménybe felvehető maximális létszám: 480 fő

AZ ISKOLA KÉPZÉSI PROFILJA	
<i>2013/2014. tanévtől</i>	
<i>szakközépiskola szakképző évfolyamain folyó OKJ képzés</i>	
<i>mezőgazdasági szakmacsoport</i>	
55 622 01	<i>Kertészeti szaktechnikus</i>
<i>vendéglátás turisztika szakmacsoport</i>	
54 812 02	<i>lovastúra-vezető</i>
<i>szakiskola szakképző évfolyamán folyó OKJ képzés</i>	
<i>Szakiskolai képzés</i>	
34 621 02	<i>lovász</i>
35 813 01	<i>belovagló</i>
<i>Szakközépiskolai ágazati képzés</i>	
<i>XXXIII Mezőgazdaság</i>	
<i>XXVIII Turisztika</i>	
<i>XXXIV Kertészet és parképítés</i>	
<i>XXIV Közgazdaság</i>	
<i>2016/2017. tanévtől</i>	
<i>Szakközépiskola: OKJ 34 621 02 Lovász</i>	
<i>Szakgimnázium: XXXIII. Mezőgazdasági ágazat technikus kimenettel</i>	
<i>XXXIV. Kertészet és parképítés technikus kimenettel</i>	
<i>Szaktechnikus képzés: OKJ 55 621 01 Agrár áruforgalmazó szakt.</i>	
<i>OKJ 55 581 04 Vidékfejlesztési szaktechnikus.</i>	

2019/2020. tanévtől
Szakközépiskola: OKJ 34 621 02 Lovász
OKJ 34 621 03 Állattartó szakmunkás
Szakgimnázium: XXXIII. Mezőgazdasági ágazat Mezőgazdasági technikus kimenettel
XXXIV. Kertészet és parképítés ágazati Parképítő és fenntartó technikus kimenettel
Technikus képzés: OKJ 54 621 02 Mezőgazdasági technikus
OKJ 54 581 02 Parképítő és fenntartó technikus
Szaktechnikus képzés: OKJ 55 621 01 Agrár áruforgalmazó szakt.
OKJ 55 621 02 Növényvédelmi szaktechnikus
OKJ 55 581 04 Vidékfejlesztési szaktechnikus.
Az intézmény 2016. január 30-tól elnyerte az ŐKOISKOLA címet.

Mezőgazdász tanulóink gyakorlati képzését az iskola kertészetében, állatházában, lovardájában és a közel 150 hektár földterületén oldjuk meg.

Az iskola egyéb tevékenységei:

- intézményi helyiségek bérbeadása
- szabad kapacitások kihasználása
- tanfolyami oktatás, felnőttoktatás

2. TANULÓI ÖSSZETÉTEL, SZOIOKULTURÁLIS HÁTTÉR

Az iskolánkba érkező tanulók igen heterogén képet mutatnak tudásuk, viselkedésük, neveltségi szintjük tekintetében. Sajnálatos módon növekszik a valamilyen szempontból (a csonka család, a munkanélküliség, betegség a családban, kallódó gyermekek, aluliskolázott szülők) hátrányos helyzetű tanulók száma.

A tanulási problémákkal küzdő tanulóink létszáma is növekvő tendenciát mutat. A diszkalkuliás, diszlexiás, illetve diszgráfiás tanulókkal egyénileg foglalkozunk. Csoportbontással, differenciált módszerek alkalmazásával, a 2016/17-es tanévtől gyógypedagógiai foglalkozásokkal segítjük tanulóink tanulási nehézségeinek áthidalását.

Szakkörökkel és sportköri tevékenységekkel próbáljuk a magatartási problémákkal küzdő tanulóinkat lekötötni, a csoportba való beilleszkedésüket elősegíteni. Ezeket leginkább a kollégista tanulók veszik igénybe, a más településről naponta bejáró tanulók többsége nem igényli a tanórán kívüli foglalkozásokat.

A 2019/2020. tanévtől a tanórák közötti szünetekben fejlesztő játékok teszik lehetővé a szabadidő tartalmas eltöltését, a kapcsolatépítést, az együttműködési készség fejlesztését.

Rendszeres felméréseket végzünk a tanulók körében azért, hogy felderítsük a gondokat, és azokon segíteni tudjunk (hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulók).

Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulók megvédését a káros szenvedélyektől és a terjedő drogveszélytől, ezért az iskola komoly prevenciós tevékenységet végez. Munkatársaink több mentálhigiénés továbbképzésen vettek részt. Meghívott előadók, rendőrségi szakemberek is segítik prevenciós munkánkat.

3. EREDMÉNYEINK, HAGYOMÁNYAINK

Az iskola dolgozóinak munkáját, tevékenységi rendszerét megszabják azok a pedagógiai programban megfogalmazott célkitűzések, amelyek közül különösen fontosnak érezzük a **színvonalas szakmai képzést, a hátrányok csökkentését, a személyiségfejlesztést, tehetséggondozást, az alapkészségekben fejletlen tanulók felzárkóztatását, kompetenciájuk fejlesztését.** Szükséges a tanulók felkészítése a munkaerő-piaci helyzetre, az élethosszig tartó tanulásra.

Célkitűzéseink megvalósítását a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek szolgálják. Az oktató munka eredményességét a rendszeres tanórai munka, a szemléltetés, a korszerű technikai, informatikai eszközök, az ellenőrzések, a szintfelmérő – diagnosztizáló – **rendszeres értékelések, az egyéni fejlesztési tervek,** értékelő beszámolók, szintvizsgák is segítik. A tananyag elsajátítását, az érettségire való felkészülést, a hiányok pótlását segítik a korrepetálások, **felzárkóztató foglalkozások és az érettségi előkészítők.** Tanulóink számára biztosítjuk a könyvtárhasználatot, ahol a nyomtatott könyvek mellett a számítógépeket is használhatják. A kollégista tanulóknak biztosítjuk az internet elérhetőséget.

Az oktató-nevelő munkát, a sokoldalú személyiségfejlesztést segítik a különböző szakkörök, foglalkozások, amelyek fontos nevelési helyzetet jelentenek, hiszen a tanulásban nem sikeres gyerekek itt sikerélményhez jutnak, és ez motiváló hatású lehet további tanulmányi munkájukban.

Tanulóink rendszeresen részt vesznek:

- országos levelező versenyeken /idegen nyelv/
- a szakma kiváló tanulója országos versenyen, ahonnan évről évre szakmai bizonyítvánnyal térnek haza

Emelt szintű érettségire is felkészítjük a jelentkezőket.

A hozzánk érkező tanulók tanulmányi előmenetele széles skálán mozog, döntő többségük közepes vagy elégséges előmenetelű, ezért tanárainknak komoly munkát kell végezni, hogy a tanulókat eljuttassák az érettségiig, illetve a szakmai vizsgáig.

Az oktatás eredményességének vizsgálata, elemzése során fontos azt hangsúlyozni, hogy milyen tudás- és neveltségi szinten lépnek be a tanulók az iskolába, s milyen tudással, ismeretekkel távoznak (hozzáadott pedagógiai érték).

A változások egy része : a **tantárgyi tudás objektív tantárgyi mérésekkel mérhető, azonban a viselkedésbeli, életszemléletbeli, a szocializációbeli** változásokat csak a tanulókról vezetett személyiséglapok - amelyek vezetése nagy pedagógiai, pszichológiai felkészültséget igényel - alapján lehet csak jól értékelni, de a 9. évfolyamra való belépés, valamint a 12. évfolyamon végzett szociális felmérések is jól tükrözik a változásokat.

A bemenet és a kimenet közötti mérés különbsége mutatja meg igazán iskolánk munkáját, azt a hozzáadott pedagógiai értéket, amelyet oktató- nevelő munkánkkal elérünk. Az iskolába érkező és innen távozó tanulók mind tudásban, mind neveltségben sokat változnak előnyükre.

A hagyományok ápolása, az iskolai rendezvények (kiállítások, lovas bemutatók, ünnepélyek), Fáy-napok kiváló nevelési lehetőségeket jelentenek, s alkalmasak a tanulók tehetségének, kreativitásának kibontakoztatására.

Iskolánkban a hagyományos ünnepeken kívül minden évben megrendezzük a tanulók bevonásával, a Gólyabált, a Mikulás és Karácsonyi ünnepségeket. A végzős diákok szalagavatója, a Fáy napok és a Ballagás teszik még élménydúsabbá, értékesebbé a tanulói éveket, közösségformáló, élményt adó lehetőségeikkel.

II. NEVELÉSI PROGRAM

Intézményünk minden pedagógusa azonosul a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott értékekkel. A köznevelés fontos feladatának és értékének tarjuk, hogy a felnövekvő nemzedék:

- a haza felelős polgárává váljék
- kifejeződjön benne a hazafiasság érzelmvilága
- reális önismeretre, szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségben, a munka világában
- törekedjen tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjára bízottak sorsát illetően
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra, cselekvésre
- ismerje és értse a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

1. PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓ

Hitvallásunk:

„Alkossa meg a gyermek a tudást, ne készen kapja!

A kész tudás szükségtelessé teszi, hogy végigjárja és megtanulja a tudás megszerzésének útját.

Minél többféle utat járhat végig a gyermek, annál valószínűbb, hogy megtalálja, milyen területen, hogyan tud a leghatékonyabb lenni.” (Gyarmathy Éva)

Az iskola szakmaszerkezete miatt alapelvárásként jelenik meg mindennapi életünkben a fenntarthatóság, a környezettudatosság. Környezeti értékeink megismeréséhez, a környezetünk megvédéséhez, a fenntartható fejlődéshez szükséges tudás átadását, a környezettudatos attitűd kialakítását alapvető feladataink közé soroljuk. Ezzel kapcsolatos hitvallásunkat, céljainkat, feladatainkat az ÖKOISKOLAI programunkban fogalmaztuk meg.

Minden tanórán és tanórán kívüli foglalkozáson fejlesztési céljaink:

- erkölcsi nevelés
- nemzeti öntudat, a hazafias nevelés
- demokráciára nevelés
- önismeret és a társaskultúra fejlesztése
- családi életre nevelés
- testi és lelki egészségre nevelés
- felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- fenntarthatóság, környezettudatosság
- pályaaorientáció
- gazdasági és pénzügyi nevelés
- médiatudatosságra nevelés
- a tanulás tanítása

A pedagógusok, szakmai tanárok, gyakorlati oktatók a pedagógus kulcskompetenciákat ismerik, önértékeléssel, önreflexiókkal folyamatosan fejlesztik magukat, alkalmazkodnak a külső-belső változásokhoz.

2. TANULÁSI-TANÍTÁSI-NEVELÉSI ELVEK

2.1. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A tanulók erkölcsi nevelése

Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

A tanulók értelmi nevelése

Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

A tanulók akaratni nevelése

Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti öntudatra, hazaszeretetre nevelése

A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése. Nemzeti ünnepeink fontosságának, tiszteletének tudatosítása az iskolai megemlékezések alkalmával. Fontos feladatunk, hogy tanulóink elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-

nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatásunk egészében evidenciának kell lennie.

A tanulók állampolgárságra, demokráciára nevelése

Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

A tanulók munkára nevelése

Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

A tanulók testi és lelki egészségre nevelése

A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása a tantervbe iktatott egészségnevelés órák keretében. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és egészségmegőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Tanulóinknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Intézményünk mezőgazdasági jellegéből adódóan ennek a szemléletnek a kialakítása rendkívül fontos. **Ezért is nyújtott be az iskola vezetése kérelmet az „Ökoiskola” cím elnyerésére, amelyet 2016. január 30-án meg is kapott.** A természettudományi, valamint szakmai oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és

kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához.

A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az öfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében a intézményünk biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Osztályfőnöki órák keretében a tanulók megismerkednek a média hatásmechanizmusával. Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

Kulcskompetenciák fejlesztésének területei és módjai

Az iskola kompetencia fejlesztési tervet készített a tanulók jobb felkészítéséhez. Különösen fontos a kulcskompetenciák fejlesztése.

A kulcskompetenciák a tantárgyakban integráltan megjelennek, fejlesztésük órai keretekben és tanórán kívüli foglalkozásokon is történik. Iskolánk színes tevékenységi rendszere lehetővé teszi a tanulók sokoldalú fejlesztését.

Kulcskompetenciák körébe sorolták be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra, e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadója a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához. Mindegyik kulcskompetencia egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.

A kulcskompetenciák területei:

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben, és a szabadidős tevékenységekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empátikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai

kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja magindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység, okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terepében kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék

- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzolósi készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

Kiemelt fejlesztési feladatok és módszerek:

A Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. Összekötik a műveltségterületek bevezetőit és fejlesztési feladatait.

A Nemzeti alaptanterv az alábbi kiemelt fejlesztési feladatokat határozza meg:

- Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is
- Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna
- Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
- Tanulásiirányítás – önálló tanulásra való nevelés
- Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
- Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
- Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésmódok) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
- Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára.

Egységes alapokra épülő differenciálás

A tartalmi szabályozást a Nemzeti Alaptanterv úgy valósítja meg, hogy az egységesítést szolgáló közös alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen.

A Nemzeti Alaptanterv a gyerekek, a serdülők, és a fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges fejlesztési feladatok meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Ez akkor lehet eredményes, ha az intézmény, ezen belül a helyi tanterv, teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lennünk.

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók *aktivitásának* optimális kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni, individualizált oktatásában) a tanulók tevékenységeit, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldásait, alkotóképességét kell előtérbe állítani.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.
- Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai.
- Számos tanulásszervezési megoldás segítheti az együttműködést, a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák alkalmazását mind az iskolák közötti együttműködés, mind az iskolán kívüli és az iskolai munka terén.
- Az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.

SZERVEZETI FORMÁK ESÉLYEGYENLŐSÉG SEGÍTÉSÉRE

1. TANÍTÁSI ÓRA

Az iskola nevelői a tanítási – tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és differenciálását.

- a. A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket ösztönzik és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fent is tartjuk.
- b. A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenységét, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c. Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő – oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményhez. E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi módszerek és szervezeti formák segítik:
 - A 9. évfolyamokat kezdő hiányos tantárgyi ismeretekkel rendelkező tanulók részére felzárkóztató, szintre hozó foglalkozásokat, korrepetálásokat szervezünk, valamint a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére külön foglalkozásokat. Ezen túlmenően is, egyénileg foglalkozunk a tanulókkal.
 - A pedagógusok az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

2. TANULÓI TEVÉKENYSÉGFORMÁK, TANULÁSI ALAPIDŐRE

Iskolánkban hagyományos évfolyamokra épített osztályok működnek.

A 9. évfolyam osztályai a pályaorientációnak megfelelően szerveződnek:

- Mezőgazdasági
- Kertészet és parképítés
- Lovász

Az osztályok közötti átjárhatóság a 9–10. évfolyamokon, iskolán belül lehetséges, különbözőzeti vizsga letételével. Magasabb évfolyamokon csak a későbbiekben leírt módon.

Az osztályok szervezése hagyományos módon működik, de lehetőség szerint csoportbontást alkalmazunk tekintettel a tanulók gyenge tanulmányi előmenetelére, pl. matematika tantárgyból. A tantárgyi sajátosságokból adódóan a 9 – 12. évfolyamokon idegen nyelv, matematika és informatika tantárgyakból alkalmazzuk a csoportbontást, amelyek lehetővé teszik a differenciált tanulói fejlesztést, egyéni haladást, az alapkompenciák fejlesztését, a tehetséggondozást. A 11–12. évfolyamokon, a szakmai gyakorlatokon a hagyományos osztálykeretet megbontjuk és az előírásoknak megfelelő tanulói csoportokat hozunk létre.

A csoportba sorolás elvei:

- Iskolánkba jelentkező tanulók eltérő tudásszinttel, készségekkel, képességekkel és szociális háttérrel rendelkeznek.
- Törekszünk arra, hogy tanulóinkat készségeiknek és képességeiknek legmegfelelőbb módon és eljárással fejlesszük (differenciálás).

A csoportba tartozó tanulók kiválasztásának szempontjai:

- tudásszint, teljesítményszint
- képességek, készségek szintje
- érdeklődés, továbbtanulás irányultága szerint

figyelembe véve az órarend adta lehetőségeket.

3. TANÓRÁN KÍVÜLI TEVÉKENYSÉGEK RENDSZERE

a. *Hagyományőrző tevékenységek*

Fontos feladat az iskola névadójának, Fáy Andrásnak és a Fáy család emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti megemlékezés, életéről, munkásságáról tartott vetélkedő.

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1956. október 23-a; 1849. október 6-a; 1848. március 15-e évfordulóján, karácsonykor, szalagavatókor, illetve ballagáskor, és egyéb fontos alkalmakkor a munkatervben foglaltak szerint. Minden tanévben az Állatok Világnapján (október 4.), meghívjuk településünk óvodásait iskolánk állatházába „állatsimogató”-ra.

Az iskolai Fáy Naphoz kapcsolódóan projektnapokat tartunk.

Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskola diákönkormányzat munkáját az osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati-vezetőség irányítja, élén az elnökkel. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott, diákok által választott pedagógus segíti.

Diákétkeztetés

A kollégista tanulók napi háromszori étkezésben (reggeli, ebéd, vacsora) részesülhetnek.

A bejáró tanulók az étkezési lehetőséget szintén igénybe vehetik. Az étkezési térítési díjakat intézményünkben kell befizetniük.

Iskolánk az ebédlőjében biztosítja tanulóink számára az étkeztetést.

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

A sportkör vezetőinek feladata az iskolai egészség- és sportnapok megszervezése is, valamint a komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósításának koordinálása.

Szakkörök

A különféle szakkörök a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják. A szakkörök jellegüket tekintve, lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével az óraszámok függvényében – az iskola nevelőtestülete dönt, amennyiben a költségvetési keret biztosítja az anyagi háttérrel. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók fejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti, stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a pedagógusok szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szervezhetnek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadásokhoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos

látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az, költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények, stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. Az osztályfőnökök könyvtári órákat szerveznek, ahol az Alaptörvény környezetvédelméről szóló cikkeit tanulmányozzák, értelmezik. Felismertetik a tanulókkal a helyi környezeti problémákat, beszélgetnek a megoldási lehetőségekről.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl.: sportlétesítmények, számítógépek, stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

Hit- és vallásoktatás

Iskolánkban a területileg bejegyzett, illetékes egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

A tanulási időben kötelezően igénybe veendő iskolai szolgáltatások, lehetőségek:

- könyvtár
- számítógépterem
- tornaterem
- korrepetálás

Kötelező tanulási időn túl igénybe vehető iskolai szolgáltatások:

1.. Ingyenes

- konzultáció a tanulási problémákról
- kötetlen tárgyú konzultáció a tanárral
- **felkészítés tanulmányi versenyre**
- **felkészítés egyéb, tanulóknak meghirdetett versenyre**
- **szakkör, önképzőkör**
- egyéb öntevékeny könyvtárhasználat

2.. Térítésköteles

- Egyéb öntevékeny tornaterem használat
- Speciális tanfolyamok

Ingyenes szolgáltatások a fenntartó hozzájárulásával nyújthatók.

A térítésköteles szolgáltatásért a szülő (hozzátartozó) fizet. Fenti szolgáltatások igénybevétele tanulási, magatartási, értékmegőrző feltételekhez kötött. A szóban forgó feltételek meglétét a szolgáltatásért felelős szakember és a diákönkormányzat hivatott ellenőrizni. Az extra szolgáltatások igénybevételére vonatkozó igénybejelentéssel a tanuló egyénileg meghirdetett szolgáltatás felelőséhez fordulhat a szülő láttamozásával ellátott kérelemmel.

Az alábbi szakkörök működéséhez a személyi és tárgyi feltételek adottak, igény és megfelelő feltételek esetén tudjuk indítani.

Diáksportkörü foglalkozások:

kézilabda
labdarúgás
íjászat
lovaglás

Egyéb foglalkozások, tevékenységek:

- érettségi előkészítő

A szakkörbe való jelentkezés önkéntes, illetve bizonyos területeken szaktanári javaslatra ajánlott a jelentkezés.

Az említett szakkörök, foglalkozások közül térítésköteles:

Egyéb, öntevékeny tornaterem használat
Speciális tanfolyam

Az intézmény közösségeinek kapcsolatteremtési formái:

- fórumok, beszélgetések
- bizottsági ülések
- iskola- és kollégiumgyűlés
- nyílt napok
- rendezvények, vetélkedők

Az intézmény különböző közösségeinek tevékenységét a kapcsolattartás rendszeres formáit a megbízott pedagógus vezetők és a diákképviselők segítségével az intézményvezető (helyettes) fogja össze.

Az időpontokat az intézmény munkaterve tartalmazza. Aktualitás esetén a faliújságra kell kifüggeszteni.

Egészségügyi szűrővizsgálatot az iskola biztosítja (fogászat, iskolaorvos). Rendszeres iskolaorvosi vizsgálat és védőnő segíti a tanulók egészségének megőrzését és elvégzik a pályaalkalmassági szűrést.

2.2. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS, KÖRNYEZETI NEVELÉS

Iskolánk egy kisváros középpontjában, egy 3 hektáros parkban helyezkedik el. Ideális természeti környezettel rendelkezik. A kollégium egy kastély épületben található, amely sajnos ma már nem felel meg a kor követelményeinek. Az iskola tangazdasága a Gödöllői Dombság tájvédelmi körzet közvetlen szomszédságában található illetve, bizonyos területek természetvédelmi terület részei. Az iskola kiemelkedően szép természeti környezete miatt is komoly hangsúlyt fektet a környezeti nevelésre.

Minden tanévben több felvilágosító orvosi, bűnmegelőzést, ismeretterjesztést, szolgáló előadást szervezünk. Tanulóink pályaalakmassági orvosi vizsgálaton, fogorvosi szűrővizsgálaton, rendszeres iskolaorvosi vizsgálaton vesznek részt.

Fontosnak tartjuk az egészséges életmódra nevelést, az egészségvédelmet. Munkánkat védőnő, iskolaorvos, péceli orvosok és a gödöllői, péceli rendőrség munkatársai segítették, segítik.

Az egészséges életmódra nevelést, a tanulók egészségének megőrzését, fejlesztését az életkörülményeik javításával is igyekszünk elérni. Ez a sport, a rendszeres mozgás, az egészséges étkezés szokásrendjének kialakításával történik.

Az iskola melegítő konyhával rendelkezik, biztosítja a tanulóknak a háromszori étkezést. Az iskola vezetése figyel arra, hogy az iskola büféjében egészséges ételeket szolgáljanak.

Prevenációs foglalkozások, külső előadók segítik azt, hogy megelőzzük a káros szenvedélyek kialakulását.

A tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon az internet pozitív lehetőségeinek kihasználására nevelünk.

Az iskola gyümölcsterméséből a diákok étkezését kiegészítjük térítésmentesen.

Egészségnevelés realizálása az iskolán kívüli tevékenységekben:

Az osztálykirándulások során is fontos szempont a friss levegőjű környezet ahol nagy sétákat lehet tenni a szabadban. Lehetőség szerint úszni, egyéb sport tevékenységet folytatni.

Kiállítás látogatások:

- drog kiállítás
- szakmai kiállítások

A serdülő fiatalok akkor válnak egészséges, ellenálló, kellő álló képességgel rendelkező felnőttekké, ha maximálisan kihasználják a sportolási lehetőségeket.

Nincs könnyű helyzetben az a serdülő, aki megpróbál az összes irányába ható elvárásnak megfelelni. Ez gyakorlatilag nem is lehetséges, ezért számos konfliktus keletkezhet, amelyek felboríthatják az amúgy is érzékeny lelki egyensúlyt. Belső bizonytalanságot élnek át „*Kire hallgassak, ki segít eligazodni, kitől kérhetek segítséget?*”

Ahhoz, hogy egészséges felnőtt társadalomban élhessenek a mai fiatalok, az iskola mindennapjaiban szó kell, hogy essen az egészség és környezet nevelés témaköréről.

Az egészségnevelési program realizálása, az iskola éves munkatervében, annak részeként jelenik meg. A programot a nevelőtestület, a diákönkormányzat, a szülői szervezetek véleményezik, hagyják jóvá, összhangban az iskola pedagógiai programjával.

Elvárások, a tantárgyak adta lehetőségek az egészség és környezetvédelemmel kapcsolatban

Az egyes tantárgyakban rejlő tartalmakat értelemszerűen adaptálni kell az adott korosztályhoz, valamint az iskola tényleges adottságaihoz, lehetőségeihez.

A környezeti nevelés és az egészségre nevelés nem választható el egymástól, s kapcsolódnak a társadalmi, családi kötelekhez (családi életciklus, generációk, párkapcsolatok, gyermekvállalás, társadalmi változások).

Az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere az iskola, de a közvélemény, valamint a tömegtájékoztatási eszközök is elvárják, hogy az iskola vállaljon főszerepet az egészségnevelésben, és a környezeti nevelésben is.

A jobb egészségi állapot hozzásegít a célok megvalósításához, a teljesítőkéesség növekedéséhez.

Az első tiltott drog használat továbbra is többnyire 14 évesen kezdődik, ezért minden pedagógusnak, de kiemelten a kollégiumi nevelőknek, osztályfőnököknek, fokozott figyelmet kell fordítani a megelőzésre!

A tanulók körében erősíteni kell az egészséget pozitívan befolyásoló tényezőket:

- egészséges életmód
- fitt állapot fenntartása
- alkalmazkodó képesség
- egészségmegőrzés

Az iskolába felvett új diákok általános egészségügyi vizsgálaton vesznek részt, amit minden tanév elején ismétlő vizsgálat követ. Az iskola külön iskolaorvossal is rendelkezik, aki tanévenként általános szűrővizsgálatot végez.

Ehhez kapcsolódik a fogorvosi szűrővizsgálat, amit szintén minden tanévben meg kell ismételni.

Célja: a tanulók figyelmének felhívása fogazatának állapotára és a lakhely szerint illetékes szakrendelésre irányítása további kezelésre.

Az egészségi állapot jelenlegi és későbbi alakulása szempontjából kulcsfontosságú elem az *életmód*.

Az egészséges életmód kialakításában igen nagy szerepet játszik, a társadalmi csoporthoz való tartozás, az életkor, fiú, lány kapcsolat. Egyes fiatalok alkoholhoz, dohányzáshoz, drogokhoz kapcsolódó viszonya. Az alkohol – mint társadalmilag helytelenül elismert tudatállapotot befolyásoló szer – a felnőtté válás egyik állomását jelképezi.

KÖRNYEZETI NEVELÉS

Törvényi háttér:

- Alaptörvény
- Környezet és természetvédelmi jogszabályok
- Természetvédelmi törvény
- Nemzeti környezetvédelmi program
- Nemzeti biodiverzitás stratégia
- Hulladékgazdálkodásról szóló törvény
- Egészségügyi jogszabályok
- Köznevelési jogszabályok: 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről, NAT
- Önkormányzati jogszabály
- Nemzetközi egyezmények

A Nevelési Program jellemzői

- Törvényességi kötelezettség: minden intézményben szükséges (iskola, kollégium)
- A helyi program új intézményi kapcsolatokat kezdeményez
- Források, feltárását provokálja, megtanít gazdálkodni
- A pedagógusok között új együttműködésre készítet
- Szervesen illeszkedik a minőségpolitikához
- A fenntartó és az iskola új érdekszövetséget köthet
- Az Európai iskolákhoz való kapcsolódást segíti

Erőforrások:

Személyi erőforrások: belső, külső

Anyagi erőforrások:

- a fenntartó támogatása
- pályázatok
- támogató gazdasági szervezetek

Alapelvek, célok

Általános célok, értékek a környezeti és egészségügyi nevelésben

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése
- a testi-lelki egészség megőrzése

Az iskola hitvallása

A környezet- és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet, a környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyezések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére is.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal, a szülők és a környék lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Az ismereti háttér átadása mellett az egészség és környezeti nevelés főként személyiségfejlesztő feladat az értékrendszer és magatartás fejlesztésén keresztül

A környezeti nevelés integráló hatása az iskola tevékenységében

Az iskola az egyik legfontosabb színtere a környezeti nevelésnek. Az iskola, mint helyszín, mint "zöld miliő" jelenjen meg és járuljon hozzá a gyerekek személyiségének formálásához. Az intézmény hulladék-, energia- és vízgazdálkodása komoly nevelési erővel hat a diákokra és rajtuk keresztül a családok otthoni takarékoságára, életvitelére. A pedagógusok, dolgozók példamutatása nagymértékben segíti a fenntarthatóságra nevelés elveit, az állampolgári és egyéb közösségi felelősségtudat kialakulását. A NAT-ban szereplő kiemelt fejlesztési feladatok – köztük a környezeti nevelés – az oktatás valamennyi elemében megjelenik, és lehetővé teszi, elősegíti a tantárgyközi kapcsolatok erősítését. A programunkban lefektetett elveknek megfelelően a tanmenetekben domináljon a zöld tartalom, a helyi célok, elemek konkrétan jelenjenek meg. Próbáljunk minél több tanórán kívüli tevékenységet is beépíteni a munkánkba, mivel ez nemcsak a közösségformálásra, illetve szabadidős programok szervezésére korlátozódhat, hanem a környezeti nevelés színteréül is szolgálhat.

Az Egészségügyi Világszervezet által megfogalmazott definíció az egészséget a társadalmi és az egyéni teljesítmény felől közelíti meg és hangsúlyozza az egészség dinamikus és pozitív természetét. Az egészséget alapvető jognak, „AZ ÉLETHEZ SZÜKSÉGES ERŐFORRÁSNAK” tekinti, mely egyben társadalmi befektetés is. Fontos, hogy az egészségfogalom kiterjedt jelentéstartalma miatt az adott helyzethez leginkább igazodó szempontokat állítsák a szakemberek előtérbe, ami természetesen az egészségfejlesztésben dolgozók elsődleges feladata is.

Hosszú távú pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus szemléletmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát.
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség
- globális összefüggések megértése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése

Konkrét célok és feladatok

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, hulladék szelektív válogatása, energiatakarékosság, helyi védettség stb.)
- lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai)
- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken
- azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken
- a szülőkkel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése
- legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani - pszichés összetevőinek megismertetése
- mindennapi testedzés:
 - testnevelésórák,
 - napközi szabadidő (a tanítás befejezése és a szilenciumi foglalkozás közötti szabadidő)
 - óráközi szünetek, uszodai programok, DSE programok, mint lehetőség

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat: (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)
Nagy forgalom	Közlekedési biztonság növelése A kerékpáros és gyalogos közl. segítése	- „fekvőrendőrök” megléte - közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló - biztonsági felszerelések viselése, ösztönzése - sebességkorlátozás, kijelölt gyalogátkelőhely felfestése (önkormányzat, Közlekedési Felügyelet)
Zaj	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskolakertben és a növények gondozása, pótlása

		- gyomtalanítás, parlagfű-irtás
Hulladék	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése az iskolában és a bejárat előtti buszmegállóban - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazelem) komposztálás - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről - utak sózása helyett ásványi örlemény használata
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, az iskola épületének virágosítása, a mellék-helyiségekben szappan, WC papír, törülköző - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés (belső szennyezőanyagok: formaldehid, szén-dioxid) - lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- gázkazán szabályozása - nyílászárók javítása, folyosói tetőablakok zárása, fűtés korszerűsítése (földszint, I. emelet, Kollégium)
Világítás	Egészséges, takarékos	- takarékos üzemeltetés, mozgásérzékelő megoldások
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, WC öblítőtartályok cseréje, korszerűsítése, a klórozott szénhidrogéneket kiszűrő víztisztítók alkalmazása
Csatorna	A csatorna karbantartása	- biológiai lebontók alkalmazása - ecetsav, mosó- szóda, bórx, szódabikarbóna és egyéb környezetbarát takarítószer alkalmazása
Iskolakert	Tanítás, pihenés, felüdülés helye legyen	- növények gondozása, pótlása, tanösvény létrehozása, csepegtető öntözés, önelzáró csapok, gyógynövények, madáretetők, madárodúk kihelyezése, gondozása, kerti padok kihelyezése
Udvar	Biztonságos aljzat	- az aszfaltozott rész felújítása, állatházi járda csúszásmentes burkolattal való ellátása kertészeti út létesítése
Iskolabüfé	Egészséges ételek, italok	- gyümölcslevek-és teák, friss és szárított gyümölcsök, joghurtok, sajtok, gabonapelyhes édességek árusítása
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élmény-központúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- a tantermekben multimédiás eszközök felszerelése - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltető-anyagok - digitális fényképezőgép, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár olvasósarok

A környezeti nevelés fogalmát, az „ökotudatos” nevelésen túl, ma már szélesebb körben értelmezzük, amely szerint az egyéneknek és közösségeknek a világgal való harmonikus együttélését jelenti. A környezeti nevelés célja egyfelől elősegíteni annak felismerését, hogy a jelenségek kölcsönösen függenek egymástól, másfelől biztosítani mindenki számára, hogy elsajátítsa a környezetünk megvédéséhez, a fenntartható fejlődéshez szükséges tudást, készséget, értékrendszer ismeretet, és attitűdöt.

Iskolánkban a mezőgazdasági típusú szakképzés sajátosságait figyelembe véve, elválaszthatatlan az oktatástól a környezeti- és egészségtudatos nevelés. Iskolánk Ökoiskola, mert helyi tanterveinkben meghatározó szerep jut a környezeti nevelésnek, a fenntarthatóság

kérdéskörének. Az iskola dolgozói tudatában vannak a környezetvédelem és a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó problémák fontosságának, és ezt a szempontot mindennapi munkájuk során érvényesítik. Ezen túl intézményünk a szülőkkel illetve a helyi közösséggel együttműködve részt vesz a helyi környezeti problémák vizsgálatában, megoldásában.

Intézményünk befogadó iskola, ami a heterogén tanulócsoportokon túl a nevelőtestület szemléletében és hozzáállásában is tükröződik. Alapelveink között fontos helyet foglal el a toleranciára nevelés, a kulturális és személyiségbeli különbségek tiszteletben tartása. Fontosnak találjuk az együttműködést, az iskolai élet minden szintjén megvalósuló kooperációt. Olyan együttműködés kialakítására törekszünk, melyben a diákok, a szülők és a nevelőtestület tagjai képesek egymással hatékonyan kommunikálni, összhangban dolgozni.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Tanórai keretek

- tantárgyakba beépítve
- szakmai üzemlátogatás
- sportnap
- egészségnevelési modul alkalmazása
- osztályfőnöki órákon környezet- és egészségvédelmi témák
- testnevelés

Az iskola az egészség és környezetnevelést a tanórákon a következő tantárgyak keretén belül dolgozza fel:

Földrajz: szelektív hulladékgyűjtés, természetvédelmi területek megóvása, veszélyes hulladékok hatása a növényzetre, állatvilágra, a földrajzi tényezők hatása az egészségre.

Biológia: drog, dohány káros hatása az emberi szervezetre, mosó és tisztítószeres környezetkárosító – környezetbarát anyagokkal történő helyettesítésének lehetőségei fontossága. Érvényesíteni a természetes környezet pozitívan befolyásoló tényezőit. A veszélyes szennyezések felismerése, megelőzése, csökkentése és megszüntetése. Globális környezeti problémák, szakmai egészségvédelmi, környezetvédelmi problémák.

Kémia: savak, lúgok élő szervezetre gyakorolt pusztító hatása, vízszennyezés, levegőszennyezés.

Informatika: tájékozódás különböző népek egészségi állapotáról az interneten.

Testnevelés: testi egészség fejlesztése, helyes testtartás, mozgás fontossága. *Milyen gyakran sportolsz és mit?*

Osztályfőnöki óra: fejleszteni a személyi higiéniát a tanulók körében, tiszta, szép környezeti igény fejlesztése, személyes higiénia – hatása az egyén környezetére. Kosmetika célja: megőrizni, amit a természet adott, pótolni, amit megtagadott és eltüntetni mind azt, ami zavarja a megjelenés összhangját.

A test ápolásának és gondozásának főbb feladatai:

- testünk és környezetünk tisztasága
- megfelelő és rendszeres táplálkozás
- jó testtartás
- edzett ellenálló szervezet
- helyes öltözködés
- testi, szellemi harmónia kialakítása

2.3. EGYÜTTMŰKÖDÉSSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Iskolánk kiemelt fontosságúnak tartja a rendszeres kapcsolatokat a szülőkkel a hatékony oktatás, nevelés érdekében.

1. A szülők tájékoztatási formái:

- a rendszeres tájékoztatás tanulmányi eredményről és viselkedésről ellenőrzőn és a Kréta naplón keresztül;
- munkatervben rögzített időpontokban szülői értekezletek tartása, minden tanévben legalább két alkalommal;

- fogadóórák a szülői értekezletek napján, illetve a tanárok által kijelölt vagy egyeztetett időpontban;
- nyílt nap.

A szülők a tanév rendjéről, feladatairól az augusztusi, illetve szeptemberi tanévkezdéskor kapnak tájékoztatást.

Rendkívüli szülői értekezletet a szülői munkaközösség, az osztályfőnök, vagy a nevelőtestület javaslatára kell tartani, indokolt esetben.

A szülőkkel való kapcsolattartást, a tanuló megismerését szolgálja az egyeztetett időpontban történő, esetenkénti családlátogatás, a levél, illetve telefon útján történő információcsere.

A szülőkkel való kapcsolat új formája a *szülői előadások*, melyeket az iskola vezetősége, a szülői munkaközösség és az iskolaszék együttesen szervez és irányít.

Célja:

- a szülők informálása az iskola oktató– nevelőmunkájáról;
- a szülők felkészítése a prevencióra: hogyan védhetjük meg a fiatalságot a káros szenvedélyektől? (dohányzás, alkohol, drog, AIDS);
- egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos tudnivalók ismertetése;
- konfliktuskezelés, megoldási módok (iskola, család);
- legfontosabb cél a szülők segítése abban, hogy harmonikus családi légkört tudjanak teremteni gyermekeik számára.

Eszközök:

- előadások meghívott és saját előadókkal (orvos, pszichológus, jogász);
- videofilmek bemutatása;
- tréningek.

Fontosnak tartjuk olyan légkör kialakítását az iskolában, amelyben a tanuló és a szülő egyaránt érzi, hogy gondjaival, problémáival bármikor fordulhat a tantestület tagjaihoz, illetve az iskola vezetéséhez.

2.4. KÜLSŐ KAPCSOLATOK INTÉZMÉNYEKKEL, SZERVEZETEKSEL

Iskolánk mindennapos, konstruktív kapcsolatot tart fenn a fenntartóval, illetve annak megfelelő osztályaival. A munkát segítő napi információcsere zajlik.

Megfelelő az iskola kapcsolata a helyi önkormányzattal is.

A szakmai munka, a tanulók továbbtanulása, a továbbképzéseken való részvétel, az oktatási – nevelési feladatok ellátása érdekében az alábbi intézményekkel tartunk fenn kapcsolatokat:

- Agrárkamara
- Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem
- Fővárosi Pedagógiai Intézet
- Nemzeti Munkaügyi Hivatal Szak-és Felnőttképzési Igazgatósága
- Szent István Egyetem Agrártudományi Kar (Gödöllő, Gyöngyös)
- Kaposvári Egyetem
- Mezőgazdasági iskolák
- Gyermek- és Ifjúságvédelmi Intézetek

Az iskola együttműködik, illetve közös rendezvényeket, előadásokat szervez az alábbi intézményekkel, szervezetekkel:

- Ráday kastély (MÁG)
- Egyházak (Pécel)
- Rendelőintézet (Pécel)
- Gazdakör (Pécel)
- Polgárvédelmi Oktatási Központ (Pécel)
- Szemere Pál Művelődési Ház és Könyvtár (Pécel)
- Művelődési Központ (Gödöllő)
- Vigyázó Sándor Művelődési Központ (Budapest, XVII. ker)
- Fővárosi Állat- és Növénykert

- Nemzeti Tankönyvkiadó Rt.
- Pest Megyei Pályaválasztási Iroda
- Országos Egészségügyi Központ (Budapest)
- Pest megye általános iskolái
- Városi rendőrkapitányság (Gödöllő)
- Pécel Város Rendőrőrs
- Megyei Munkaügyi Központ

Az intézményt külső kapcsolataiban az intézményvezető képviseli. Az intézményvezető, e feladatát megoszthatja, átadhatja, a külső kapcsolattartás jellegétől függően közvetlen munkatársainak és más személyeknek eseti vagy állandó megbízás alapján.

2.5. A TANULÓI KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS

- Különféle iskolai tanulóközösségek megszervezése, nevelői irányítása.
 - Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.
A tanulói közösségek irányításánál a pedagógusoknak, nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz.
- Az önkormányzás képességének kialakítása.
A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.
A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösségek által történő közvetett nevelés tevékenységébe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek és ott a közösségi együttéléshez, szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.
- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.
A tanulói közösségre jellemző az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

Az iskolai közösségi élet megszervezése

Iskolánkban a hagyományos osztályközösségeken kívül a különböző tevékenységi körökhöz, foglalkozásokhoz kapcsolódva alakulnak ki a kisebb közösségek, csoportok:

- szakkörök
- sportkörök
- egyéb foglalkozások, tanfolyamok

Az osztályközösségek:

Az osztályközösségek, mint az intézmény diákönkormányzatának legkisebb egységei, megválasztják az osztály diákbizottságának tagjait és az osztály titkárát, valamint küldötteket delegálnak az intézmény diákönkormányzatának vezetőségébe. Az osztályközösség ilyen módon önmaga diákképviseléről dönt.

Diákönkormányzat:

Az iskola, a kollégium tanulói közös tevékenységek megszervezésére, a házirendben meghatározottak szerint, diákköröket hozhatnak létre.

A tanulókörök döntési jogkört gyakorolnak – a nevelőtestület véleményének meghallgatásával – saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselők megválasztásában és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban. A diákönkormányzat munkáját a tanulók által felkért nagykorú személy segíti, aki – a diákönkormányzat megbízása alapján – eljárhat a diákönkormányzat képviseletében is.

2.6. A PEDAGÓGUSOK KÖZÖSSÉGE

Az iskola vezetői közössége

Az iskola többcélú közös igazgatású köznevelési intézmény, amelynek egyszemélyi felelős vezetője az igazgató. Munkáját segítik vezető társai, az igazgatóhelyettesek, a gyakorlati oktatás-vezető, a gazdasági csoportvezető, valamint az Intézményi Tanács. Az intézményt érintő döntésekben a nevelőtestület is részt vesz, a törvényi előírásoknak megfelelően. A döntések meghozatalát előzetes megbeszélések előzik meg, a tervekről, elképzelésekről, az előírásoknak megfelelően a tanulók- diákönkormányzat-, az iskolaszék tagjai, az iskola érdekvédelmi szervezetei is véleményt nyilvánítanak szükség szerint.

Az intézmény szervezeti egységei:

- szakközépiskola
- szakgimnázium és technikum
- kollégium
- tangazdaságok

Az iskolai vezetés tagjai:

- ***Igazgató***

Munkáját a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 68. és a 69. §-a alapján végzi.

- ***Általános igazgatóhelyettes***

Feladatköre: az intézményben folyó oktató– nevelőmunka megszervezése, irányítása, ellenőrzése. Szervezi és irányítja az iskola pedagógiai és szakmai munkáját. Távollétében helyettesíti az igazgatót.

- ***Tanügyi-gazdasági igazgatóhelyettes***

Feladatköre: a nevelő-oktató munka szervezése, irányítása, ellenőrzése. Szervezi és irányítja az iskola üzemeltetéséből adódó feladatokat. Távollétében helyettesíti az általános igazgatóhelyettest.

- ***Gyakorlati oktatás vezető***

Feladatköre: szervezi, irányítja, ellenőrzi a mezőgazdasági szakközépiskolai és szakiskolai osztályokban folyó szakmai, gyakorlati munkát, irányítja és ellenőrzi a tanüzemben folyó munkát, valamint a szakmai tárgyakat tanító tanárok munkáját, figyelemmel kíséri az iskolában végrehajtott műszaki jellegű feladatokat. Távollétében helyettesíti a tanügyi-gazdálkodási igazgatóhelyettest.

Tanári közösségek, munkaközösségek

Az intézmény feladatainak ellátását főállású dolgozók és óraadó pedagógusok végzik. A nevelőtestület középkorúnak mondható. A nevelőtestület képzettsége széleskörű, többen vannak, akik több diplomával is rendelkeznek, nyitottak, fogékonyak az újra. Mindenki él az igény a szakmai önképzésre. A technikai eszközök használata természetes, a számítógép, internet adta lehetőségeket jól hasznosítják az oktatásban, és a tanulók motiválásában. A közös szakmai utak, rendezvények az ismeretszerzés mellett a tanári innovációt is segítik. Az iskola tanárai és a kollégium nevelői egy nevelőtestületet alkotnak, ez nagyban segíti az egységes követelményrendszer kialakítását. A nevelők és az oktató tanárok konzultációja rendszeres és kölcsönös.

Bemutató órát tartanak, óralátogatásokat végeznek, megfigyelve azt, hogy milyen módszerek alkalmazása segíti elő a kulcskompetenciák fejlesztését.

Szorgalmazzák az új, hatékony módszerek elterjesztését.

Az iskolai oktató-nevelő munkát, a jobb módszertani munkát, az egységes követelmények kialakítását segítik az iskolai, kollégiumi munkaközösségek. Munkájukat munkaterv alapján végzik, segítve a munkaközösség tagjainak munkáját.

A pedagógus munkatársak között kevés az azonos szakos az alacsony tatestületi létszám miatt. A munkaközösségek hatékony működése és a külső elvárások megváltozása, az innováció miatt feladat-orientált munkaközösségeket hoztunk létre a 2018/2019. tanévtől:

- **Mezőgazdasági szakmai munkaközösség**
- **Beiskolázási munkaközösség**
- **Lemorzsolódást megelőző munkaközösség**
- **Mérés-értékelés munkaközösség**
- **Módszertani-kulturális munkaközösség**

A pedagógusok, osztályfőnökök, középvezetők feladatait a munkaköri leírásuk részletesen tartalmazza, amely az SZMSZ része.

Az oktatást, nevelést segítő egyéb közösségek

Az iskolai munkát segítő dolgozók közé tartoznak az adminisztratív–dolgozók, a tangazdaság egységeiben dolgozó munkatársaink, akik segítő munkája nem nélkülözhető. Az intézmény, az oktatás iránti elkötelezettségüket segítik a közös sikeres rendezvények, ünnepek, amikor az iskola valamennyi dolgozója együtt van.

Az iskolai közösségekhez kapcsolható még az Iskolaszék, melynek tagjai hosszú évek óta segítői, véleményezői munkánknak.

A Közalkalmazotti Tanács, mint közösség, minden olyan esetben részt vesz a döntésekben, véleményezésben, ahol ezt jogszabályok előírják, és lehetővé teszik. Aktív segítői iskolai munkánknak.

2.7. A KIEMELT FIGYELMET ÉRDEMLŐ TANULÓK

Tehetséggondozó, felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli foglalkozások segítik.

Az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató foglalkozást szervezünk. A jó eredményt elérő tanulók részére képességfejlesztő foglalkozásokat tartunk.

A tehetség, képesség kibontakozását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a csoportos oktatás
- a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása
- a tehetséggondozó foglalkozások
- az iskolai sportkörök
- a szakkörök
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális, stb.)
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások)
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a továbbtanulás segítése

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló, valamint SNI tanulókat segítő tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi intézményekkel, nevelési tanácsadóval és a gyermekjóléti szolgálattal
- gyógypedagógus alkalmazása
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- felzárkóztatás egyéni fejlesztési tervek alapján
- a csoportos oktatás (differenciálás)
- a felzárkóztató órák
- a felzárkóztató foglalkozások
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése
- esetmegbeszélések

Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

- a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- b) A pedagógus feladata, hogy részt vegyen a gyermek- és ifjúságvédelmi jelző rendszer működésében. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:
 - a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak;
 - esetenként családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása és megszüntetése érdekében;
 - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét;
 - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi;
 - tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról,
 - preventív előadások szervezése a veszélyeztetettség kialakulásának elkerülése érdekében.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére;
- az okok feltárására;
- azok megszüntetésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit;
- meg kell keresni a problémák okait;
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához;
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

- c) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
 - pedagógiai szakszolgálattal;
 - gyermekjóléti szolgálattal;
 - családsegítő szolgálattal;
 - polgármesteri hivatallal;
 - gyermekorvossal;
 - továbbá a gyermekvédelemben részt vevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal és alapítványokkal.

- d) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:
- a felzárkóztató foglalkozások;
 - a tehetséggondozó foglalkozások;
 - az indulási hátrányok csökkentése;
 - a differenciált oktatás és képességfejlesztés;
 - a pályaválasztás segítése;
 - a személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek); esetmegbeszélések
 - mediációs megsegítések
 - a családi életre történő nevelés;
 - egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése;
 - az egészségügyi szűrővizsgálatok;
 - a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni juttatás);
 - a tanulók szabadidejének megszervezése (tanórán kívüli foglalkozások, a szülőkkel való együttműködés);
 - tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgáltatásokról.

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Csoportos oktatás.
- Az egyéni foglalkozások, lehetőség szerinti egyéni fejlesztési tervek alapján. Feltétel, a speciális végzettség.
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.
- A továbbtanulás irányítása, segítése.

Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- A csoportos oktatás.
- A felzárkóztató órák.
- A felzárkóztató foglalkozások.
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.
- A nevelők és a tanulók segítő, személyi kapcsolatai.
- Esetmegbeszélés
- A szülők, családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése.
- A továbbtanulás irányítása, segítése.
- A tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatalokkal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

2.8. A DIÁKÖNKORMÁNYZAT, IFJÚSÁGVÉDELEM, KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőre, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában és a kollégiumban diákönkormányzat működik.

Az iskola diákönkormányzatát a diákönkormányzat vezetősége irányítja. Munkájukat pedagógus kolléga segíti. A tanulók tevékeny módon vesznek részt az iskolai rendezvények szervezésében. Rendszeresen üléseznek, feladataikat megbeszélik.

Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Kapcsolatot tartanak a hivatalos szervekkel Pedagógiai Szakszolgálattal, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal. Alkalmanként közös megbeszéléseket folytatnak a tanulókkal, ahol a felmerülő problémák megoldásait vitatják meg közösen.

Az iskolai közösségi szolgálat

Felelősök, feladatkörök

Az Intézmény a szakgimnázium 9-12. évfolyamos és a szakközépiskola 9-13. évfolyamos tanulói számára szervezi meg a legalább 50 órás közösségi szolgálatot, vagy annak teljesítésére időkeretet biztosít.

a) A középiskola intézményvezetője felelős a közösségi szolgálat megszervezéséért, továbbá gondoskodik arról, hogy az intézményben az osztályfőnökök nyilvántartsák és folyamatosan vezessék a tanulók iskolai közösségi szolgálatának végzését a törzslapon, a bizonyítványban és a naplóban.

b) A középiskola intézményvezetője jelöli ki az iskolai koordinátort, aki felelős az alábbiak megszervezéséért:

- éves munkaterv készítése
- helyi lehetőségek feltérképezése
- a fogadó helyekkel való kapcsolattartás,
- a tanulók előzetes felkészítése, motiválása,
- a tapasztalatok pedagógiai célú feldolgozása.

Az osztályfőnök feladata:

- együttműködik az iskolai koordinátorral,
- jelentkeztetés, adminisztrálás, dokumentálás, ellenőrzés, igazolás,
- szülők tájékoztatása.

A tevékenység megszervezésének lépései az iskolában

- az intézményvezető kijelöli a program megvalósulásáért felelős pedagógus(oka)t (koordinátor, osztályfőnök)
- a helyi lehetőségek feltérképezése, együttműködési szerződések megkötése a jogszabályi feltételeknek megfelelő külső partnerekkel
- a tanulók és szülők tájékoztatása a választható lehetőségekről, a javasolt ütemezésről
- a tanulók jelentkezése formanyomtatványon
- a közösségi szolgálat ütemezett teljesítése a jelentkezés alapján, közösségi szolgálati napló vezetése
- a teljesítés ellenőrzése félévente, adminisztrálása a közösségi szolgálati naplóban
- az éves munka értékelése, tapasztalatok feldolgozása, éves teljesítés rögzítése a tanügyi dokumentumokban
- az 50 óra közösségi szolgálat teljesítésének igazolása.

A közösségi szolgálat dokumentálása

- az iskola együttműködési megállapodást köt a megvalósításban részt vevő külső szervezetekkel.
- a tanuló tanévenként jelentkezési lapot tölt ki, amely tartalmazza a jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, a szülő/gondviselő aláírását.
- a tanuló folyamatosan vezeti közösségi szolgálati naplóját az iskola által előírt formátumban, melyet az osztályfőnök félévente ellenőriz és kézjeggyel lát el.
- az osztálynaplóban, törzslapon és a bizonyítványban az osztályfőnök tanév végén rögzíti a közösségi szolgálat (rész)teljesítését.
- iskolaváltás esetén az iskola igazolást állít ki a közösségi szolgálat teljesítéséről két példányban, melyből egy példány a tanulónál, egy példány az intézmény irattárában marad.
- az 50 óra közösségi szolgálat teljesítése előfeltétele az érettségi bizonyítvány kiadásának, így a teljesítés tényét az osztályfőnök a bizonyítvány és a törzslap Jegyzet rovatában a megfelelő záradék alkalmazásával rögzíti.

3. A MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS ESZKÖZEI

3.1. EGYSÉGES SZEMLÉLET

A nevelő-oktató munka iskolánkra vonatkozó ellenőrzési, mérési, értékelési rendszerének meghatározása a nevelési-oktatási célok elérését, a pedagógiai munka eredményességének, hatékonyságának folyamatos biztosítását, valamint az iskolával kapcsolatban álló partnerek (elsősorban a tanulók, a szülők, a fenntartó és a nevelők) iskolánkkal szembeni igényeinek, elvárásainak történő megfelelést szolgálja.

Az iskola belső ellenőrzési rendjét a pedagógiai programban foglaltakon túl a szervezeti és működési szabályzat, a belső ellenőrzési szabályzat, illetve évente – az iskolai munkaterv részeként – összeállított belső ellenőrzési terv határozza meg, amely a pedagógusokon túl az egyéb munkaterületen dolgozókra is vonatkozik.

A tanulók iskolai munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az iskola helyi tanterve, illetve a nevelők által összeállított tanmenetek és osztályfőnöki munkaterv alapján.

Az ellenőrzések tapasztalatait az érintett pedagógusokkal, dolgozókkal megbeszéljük, az intézményi szintű következtetéseket levonjuk.

Értékelő tevékenységünk célja, hogy az ellenőrzés során feltárt adatokra, tényekre támaszkodva vizsgálja, hogy a nevelő – oktató munka és annak eredményei mennyiben felelnek meg az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott célkitűzéseknek.

A nevelő-oktató munka értékelésének alapvető feladata, hogy megerősítse a nevelőtestület pedagógiai tevékenységének helyességét, vagy feltárja a hibákat, hiányosságokat és így ösztönözze a pedagógusokat azok kijavítására, a nevelő és oktató munka fejlesztésére.

Az ellenőrzések, mérések, értékelések eredményei mind a munkaközösségekben, mind a nevelőtestületi értekezleteken megvitatásra, a szükséges korrekciók megbeszélésre kerültek.

A mérési-értékelési feladatok iskolai szinten összehangoltak, a mérés-értékelés munkaközösség – a tantestület bevonásával – kialakítja az egységes mérési rendszert, működteti, kiértékeli és évente visszacsatolást végez, szükség esetén módosítást hajt végre a rendszerben.

3.2. ELLENŐRZÉS, MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS

A nevelő- oktatómunka ellenőrzését (és a hozzá kapcsolódó méréseket) végezheti:

- Pedagógusok esetében: az igazgató, az igazgatóhelyettesek, gyakorlati oktatás vezető, a mérés-értékelés munkaközösség tagjai, az ellenőrzésre az igazgató által felkért pedagógusok, illetve külső szakértők.
- Tanulók esetében: az iskola pedagógusai, valamint külső szaktanácsadók és szakértők.

A pedagógiai munka ellenőrzése elsősorban az alábbi területekre terjed ki:

A pedagógusok nevelő-oktató munkáján belül:

- A tanár-diák kapcsolatra, a tanulói személyiség tiszteltben tartása.
- A szülőkkel való kapcsolattartásra.
- A nevelő-oktató munka színvonalára a tanítási órákon, ezen belül különösen fontos ellenőrzési területek:
 - A nevelő előzetes felkészülése és tervező munkája.
 - A tanítási óra felépítése és szervezése.
 - A tanítási órákon alkalmazott módszerek.
 - A tanulók ellenőrzése, értékelése.

- A tanulók munkája és magatartása, a pedagógus egyénisége, magatartása a tanítási órán.
- Az óra eredményessége, a helyi tanterv követelményeinek teljesítése.
- A felzárkóztatás és tehetséggyondozás.
- A tanulói kompetenciák, készségek fejlesztésének megvalósulása a tanórai munkában.
- Az iskolai diákönkormányzat tevékenységének segítése.
- A tanórán és az iskolán kívüli foglalkozások megszervezésére, az ezeken való részvételre.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására.
- A tanulók továbbtanulásának segítésére, irányítására.
- A pedagógusra bízott tanterem rendezettségére, dekorációjára.

A tanulók iskolai munkáján belül:

- A tanulók értékválasztására, jellemvonásaira.
- A helyi tantervben előírt követelmények teljesítésének szintjére, az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményre.
- Az iskolai és az osztályközösségben végzett tevékenységre.
- A tanulók magatartására, viselkedésére, fegyelmezettségére.

A pedagógusok oktató-nevelő munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az évente összeállított – és az iskolai munkaterv részét képező – belső ellenőrzési terv alapján.

A tanulók iskolai munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az iskola helyi tanterve, illetve a nevelők által összeállított tanmenetek, valamint **a mérés-értékelés munkaközösség** munkatervek alapján.

Az iskolai nevelő-oktató munka ellenőrzésének részeként az alábbi meghatározott méréseket kell elvégezni az előírt időközönként:

- a) A pedagógusok körében:
Az iskolai klíma vizsgálata.
- b) A szülők körében:
A szülői elégedettség mérése, elemzése, értékelése.
- c) A tanulók körében:
A tanuló személyiségét és közösségi magatartását vizsgáló mérések:
 - Szociometriai vizsgálat
 - Tanulói elégedettség mérése

A helyi tanterv követelményeinek teljesítését vizsgáló mérések:

- Évfolyamonként minden tantárgyból egy-egy témakör lezárását követően a követelmények elsajátítását vizsgáló összegző mérést kell végezni.
- Az egyes tantárgyakhoz, ismeretkörökhöz kapcsolódó egyéb mérési feladatok.
- A tantervi követelmények minimum és középszintű elsajátításának mérése

A pedagógiai munka értékelése

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka értékelése a következő területekre terjed ki:

- az intézmény nevelő-oktató munkájának értékelése
- a pedagógusok nevelő-oktató munkájának értékelése
- a tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelése
- a tanulók személyiségfejlődésére, tanulmányi munkájára, magatartására és viselkedésére.

Az intézmény nevelő-oktatómunkáját az iskola igazgatója minden tanév végén – a tanulók, a szülők és a nevelők véleményének figyelembe vételével – átfogóan értékeli.

A nevelő-oktató munka intézményi szintű értékelésének szempontjai:

- Az iskola működését jellemző legfontosabb adatok (tanulólétszám, tanulócsoportok, pedagógusok és más dolgozók létszáma, beiskolázás adatai).

- A nevelő-oktató munka feltételeinek alakulása (az intézményi költségvetés legfontosabb mutatói, tárgyi feltételek: épületek, helyiségek berendezések, tantárgyi szakmai anyagok).
- A tanítási-tanulási folyamat eredményessége (tanulmányi átlageredmények, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás területei és eredményei, bukások száma, versenyeredmények, a továbbtanulás alakulása).
- A személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos nevelő tevékenység eredményessége (a diákönkormányzat és az osztályközösségek fejlődése, szabadidős tevékenységek, magatartási és viselkedési rendellenességek, gyermek- és ifjúságvédelem, veszélyeztetett tanulók).
- A pedagógusok nevelő – oktató munkája (tanítási módszerek, program – és tantervfejlesztés, továbbképzések, személyes példamutatás, tanórán kívüli nevelési feladatok vállalása).
- Az iskola és a helyi társadalom kapcsolata (külső kapcsolatok, részvétel a helyi közéletben, az iskola a helyi médiában, a középiskolák visszajelzése, az iskola és a tantestület hírneve).

A tanítási órák megfigyelésének és értékelésének szempontjai:

Az óra célja és tartalma:

- A tanóra tartalma milyen mértékben szolgálta a tanulói kompetenciák, készségek fejlesztését?
- Helyesen határozta-e meg a nevelő az óra oktatási és nevelési célját?
- Illeszkedett-e a tanórán az éves, illetve a témaköri tervezésben?
- Van-e eltérés a tanmenetben az adott időszakra tervezett témáktól, tananyagtól?
- Az óra tartalma (a feldolgozott tananyag) megfelelt-e a szakmai (pedagógiai) szempontoknak, a tudományosság elvének, a tanulók életkori sajátosságának?

Az óra felépítése és szervezése:

- Az óra szervezése lehetőséget adott-e a kompetenciák fejlesztésére
- Az óra felépítése megfelelt-e a feldolgozott tananyagnak, az adott didaktikai feladatnak?
- Milyen az óra technikai szervezése, a nevelő időbeosztása;
- Sikerült-e kihasználni az óra minden percét tanulásra, munkára? Mennyire szervezett a tanulók tevékenysége? Volt-e üresjárat?
- Milyen szervezeti formákat alkalmaz a nevelő a tanórán (frontális, csoportos, egyéni tevékenység)?
- Szervezett-e differenciált munkát a nevelő? Melyek a differenciálás szempontjai?

Az órán alkalmazott módszerek:

- Az alkalmazott módszerek megfelelőek-e a kompetenciák, fejlesztésére,
- Milyen módszereket alkalmazott a nevelő a bemutatásra, szemléltetésre (tanári magyarázat, nyomtatott taneszközök, szemléltető eszközök, kísérlet, stb.)?
- Megfelelő volt-e ezek didaktikai szerepe, célszerű volt-e a felhasználásuk?
- Milyen módszereket alkalmazott a nevelő az ismeretek rögzítésére, a képességek fejlesztésére? (Ismétlés, koncentráció, vázlat készítése, részösszefoglalás és összefoglalás alkalmazása, gyakoroltatás, az önálló tanulás módszerei, stb.)
- Milyen módszereket alkalmazott a nevelő az ellenőrzésre és az értékelésre?
- Az ellenőrzés formája szóbeli vagy írásbeli?
- Folyamatos-e az ellenőrzés és az értékelés a tanórán?

- Van-e kialakult rendje a folyamatos értékelésnek, megfelelő-e ez?
- Biztosította-e a nevelő a tanulók érdeklődésének felkeltését? Milyen volt a tanulók motiválása?
- A házi feladat kijelölése mennyiben szolgálta a tananyag feldolgozását?
- Az órán alkalmazott módszerek megfeleltek-e az óra céljának, a tananyagnak és az adott didaktikai feladatnak?

A tanulók munkája és magatartása:

- Milyen volt a tanulói aktivitás, a figyelem?
- Hogyan alakult az órán az aktív, a passzív és renitens (rendetlen) tanulók aránya?
- Milyen a tanulók tantárgy iránti érdeklődése, motiváltsága?
- Milyen az osztályban a fegyelem?
- Milyen a tanulók kapcsolata a nevelővel?
- Milyen a tanulók kapcsolata egymással?

A nevelő munkája, egyénisége és magatartása:

- Milyen a nevelő megjelenése, öltözködése?
- Mennyire tanulásra, munkára ösztönző a pedagógus magatartása? Mennyire barátságos, biztató, együtt érző?
- Mi jellemzi a nevelő beszédkultúráját, kérdésfeltevését?
- Jellemzi-e a nevelőt a felkészültség, tudatos tervezés, rendszeret, következetesség, türelem, tekintély?
- Vannak-e a nevelőnek új ötletei, elgondolásai?
- Milyen a nevelő kapcsolata a gyerekekkel?
- Tiszteletben tartja-e a nevelő a gyerekek személyiségét?
- Adódott-e tudatosan tervezett vagy spontán nevelési szituáció az órán? Hogyan oldotta meg ezeket a nevelő?
- Milyen a tanterem rendje, tisztasága?

Az óra eredményessége:

- El tudta-e érni a nevelő a kitűzött didaktikai és nevelési célt?
- Meggyőződött-e a nevelő az óra eredményességéről?
- Milyen jártasságok és készségek kialakítását, képességek fejlesztését segítette elő a nevelő?
- Milyen mértékben járult hozzá az óra a tanulók eszköztudásának gazdagításához? (Pl.: önálló tanulás módszereinek ismertetése, értő olvasás gyakoroltatása, szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése, problémamegoldó gondolkodás, összefüggések felismerése, stb.)
- Adott-e az óra valami pluszt a tanulóknak a tananyagon kívül?

Az iskola képviselése:

- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai – pedagógiai, illetve érdekképviselői tevékenységekbe.
- Érdeklődés a városi rendezvények, események iránt, azokon való részvétel.

Tanulásirányítás, a tanórai nevelő-oktató munka színvonala

Előzetes felkészülés a tanítási órára

- A motiválás, differenciálás, tanulói aktivitás formái és mértéke.

- A nevelő tanórai munkája elősegíti-e a tanulók fejlődését (tudásuk gyarapítását, személyiségük alakulását)?
- A tanórán kívüli nevelőmunka, az osztályfőnöki munka eredményei, a közösségformálás.
- A nevelő különböző megbízásainak eredményes, jó színvonalú teljesítése. A nevelő szakmai, pedagógiai kapcsolata a nevelőtestület tagjaival.
- Személyes példamutatás

A pedagógusok munkájának értékelése

- A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása.
- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl.: színház, múzeumlátogatás, kirándulás) és iskolán belül (pl.: klubdelután, karácsonyi ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepségek megszervezése.
- A tehetséges tanulók gondozása, felkészítése a különféle iskolán belüli és kívüli versenyekre, vetélkedőkre, stb.
- Felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása.
- Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében.
- Szerepvállalás a munkaközösség és a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különböző feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.
- Továbbképzéseken való részvétel, önképzés.
- Pályázatokon való részvétel, ezek eredményessége.
- Az iskolai alapítvány működésének segítése.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése, megvalósítása (innováció).

Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- A vezetői feladatok ellátása.
- A különféle nevelői közösségek vezetői milyen szinten látják el az egyes vezetői feladatokat: tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés?
- A vezetők mit tesznek a rájuk bízott közösség formálásáért, a kapcsolatok javításáért?
- Megfelelő-e a kapcsolat a tanulókkal, a szülőkkel és kollégákkal?

Munkaköri kötelezettségeken túli feladatvállalások

- Iskolai feladatok vállalása (szertár, beszerzések, stb.).
- A pályakezdő vagy az iskolába újonnan érkezett nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önként vállalt feladatok, megbízások a nevelőtestület közösségi életében (rendezvények, kötetlen összejövetelek szervezése, segítése, részvétel).
- Magatartása, viselkedése, öltözködése a munkához való viszonya példamutató a tanulók és a többi nevelő számára.

Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- A tanítási órák pontos és eredményes megtartása.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása.
- Pontos adminisztrációs munka (formai követelmények, határidők, külalak, pontosság).

- A különféle feladatok pontos, határidőre történő megoldása.
- A rábízott osztályterem, szaktanterem legyen gondozott, ápolt és pedagógiaiilag szakszerű.

Szakmai felkészültség

- Milyen szintű továbbképzésbe kapcsolódik be a nevelő? (tanfolyam, felsőfokú képzés, szakvizsga, stb.)
- Az iskolában hasznosítható szakképesítések száma.
- Idegen nyelvek ismerete, nyelvvizsga.
- Felzárkóztatásra szoruló tanulók eredményes fejlesztése.
- A tanterv minimum követelményeinek teljesítése és lehetőség szerinti meghaladása a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulóknál.
- Tehetséggondozás, a tehetséges tanulók eredményes fejlesztése.

A tanulói közösségek tevékenységét, fejlődését az osztályfőnökök minden tanév végén írásban értékelik.

A tanulói közösségek szempontjai:

- az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám)
- az osztály szociális összetétele
- a tanulási teljesítmény
- az osztályközösségek társas szerkezete
- neveltségi szint
- a közösségi tevékenység, tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel
- a szülői házzal való kapcsolat (családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).

Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:

- Milyen változások történtek?
- Milyen új problémák jelentkeztek?
- Milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

A tanulók személyiségfejlődését, magatartásuk és viselkedésük jellemzőit az osztályfőnökök minden tanév végén értékelik.

Ha az osztályfőnök jelentős változásokat észlel a szociális háttérben vagy a személyiségjegyekben, arról tájékoztatja a szaktanárokat.

3.3. AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK RENDJE

A tanulók ismereteit, tudását, előrehaladását rendszeresen mérni, értékelni kell. A mérésnél figyelembe kell venni a követelmény-rendszer elvárásait és a tanuló egyéni fejlődési ütemét. Minden tanulónál fejleszteni kell az önértékelést, önreflexiót.

Az iskolai értékelés célja:

Jelzés a gyermek, a szülő és az iskola számára.

Az értékelés és az osztályozás tekintetében minden esetben figyelembe kell venni, hogy a hagyományos oktatási rendszerben az értékelés és az osztályozás nem azonosítható, mivel sajátos jegyek alapján elkülönülnek.

Az osztályozás az értékelésnek csak egy formája az úgynevezett érdemjegyekkel történő értékelés.

De az értékelésnek más formái is vannak, a szóbeli elismeréstől a jutalomig, a szóbeli figyelmeztetéstől a büntetésig. Helyes, ha minden tanulói teljesítményt értékelünk, de nem minden teljesítményt lehet és kell osztályozni. Az oktatás valamely szakaszában egybevetjük a tanulási folyamat eredményét a tantervben rögzített követelményekkel.

A félévi és év végi osztályzat nem más, mint a tantervi követelmények egybevetése a tanuló összteljesítményével.

Az iskolán belül az értékelési szempontok összehangoltak, hogy a tanulók ismerjék az értékeléssel kapcsolatos követelményeket. A nevelőtestület egységesen az érdemjegyek minősítésekor a következő kerekítési szabályt alkalmazza: az **1,81-et elérő** eredménynél ajánlja meg az **elégséges osztályzatot, egyéb esetben 6 tizedtől kapja meg a tanuló a magasabb osztályzatot.**

Tanév végi jegy az egész évben szerzett érdemjegyek számtani átlaga az előzőekben megfogalmazott kerekítéssel. .

Ahhoz, hogy az értékelés betöltse eredeti célját, az iskola tanárainak egységes, koherens tevékenysége szükséges.

Mivel az értékelés összetett eljárás, az osztályozás nagyfokú pedagógiai körültekintést igényel. Értékeljük a tanuló tantárgyi tudásán kívül a célok elérése érdekében tett erőfeszítéseinek mértékét, szorgalmát, magatartását.

Az értékelés ideje és módja:

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái és követelményei, a tanuló tudása értékelésének és minősítésének módja tanév közben, illetve tanév végén azonos.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és az év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnökök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell.

Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

1. a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél:
 - jeles (5)
 - jó (4)
 - közepes (3)
 - elégséges (2)
 - elégtelen (1)
2. a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél:
 - példás (5)
 - jó (4)
 - változó (3)
 - rossz (2)
3. a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél:
 - példás (5)
 - jó (4)
 - változó (3)
 - hanyag (2)

A magatartást és szorgalmat az osztályfőnök szóban is értékeli.

Az értékelő szöveget a tanárok egyénileg fogalmazzák meg, a nevelőtestület formai egységesítéséről határozz.

Kíváncsi az egyes tantervi témák befejezésekor a témazáró érdemjegy adása. Az egyes félévek során a tanuló **minimálisan 3 érdemjeggyel** kell, hogy rendelkezzen. Érdemjegy adható írásbeli feleletre, írásbeli munkára, témazáró dolgozatra, önálló kiselőadásra, frontális munkára, kiscsoportos munkára.

Az értékelés közlésére rendszeresített nyomtatványokat alkalmazzuk (napló, ellenőrző könyv, bizonyítvány).

Az érettségire felkészítő szakgimnáziumi oktatásban az érettségi tantárgyakból a 9-10. évfolyam anyagára építve próbaérettségi vizsgát tesz a tanuló.

Az iskolára jellemző, a továbblépés szempontjából releváns periódus a tanév – hagyományosan valamennyi tárgyban. A tanévtől eltérő tovább haladási engedélyt az igazgatótól kérhet a tanuló.

Külön elbírálás alá kerül a magatartás és szorgalom, valamint a szakmai gyakorlat. A tovább haladásról döntő személyek a tanító tanár és a tantestület adott csoportja.

Elmarasztaló értékelést követően a tanuló írásbeli és szóbeli javítóvizsgát tehet. Javítóvizsgát a tanulók legfeljebb 3 tantárgyból tehetnek, beleértve a gyakorlatot is.

A témazáró dolgozatok értékelése egységes és a naplóban értékük a feleleti jegy kétszerese.

A 12. évfolyamon április hónapban az érettségi anyagából (az érintett tanulók részére) vizsgát szervezünk, melynek eredménye súlyozottan 2x-es

Technikus osztályba csak az a diák iratkozhat be, aki az adott szakmai tantárgyból sikeres érettségi vizsgát tett. A 13. (14. kimenő rendszer) évfolyamon a hallgatók szintvizsgát tesznek – az OSZTV házi fordulója -, mely írásbeli, szóbeli és gyakorlati részből áll. A tételek kiadása, a vizsgatárgyak anyagának összeállítása a tantárgyat oktató tanárok és a munkaközösség-vezető feladata. A szintvizsgán szerzett érdemjegyek súlyozottan (2x) kerül beszámításra a félévi vagy év végi osztályzat kialakításában.

A lovász tanulóinak a 9. évfolyamot követően szintvizsgát kell tenni, amely a külső gyakorlati helyre kerülés és a továbbhaladás feltétele.

A 11. évfolyam első félévében megrendezésre kerül a szintvizsga – az SZKTV házi fordulója -, mely szóbeli és gyakorlati részből áll. A tételek kiadása, a vizsgatárgyak anyagának összeállítása a tantárgyat oktató tanár és a munkaközösség-vezető feladata. A szintvizsgán szerzett érdemjegyek eredménye súlyozottan (2x) kerül beszámításra a félévi osztályzat kialakításában.

A mérés-értékelés csoport minden évben munkatervet készít a tanévre vonatkozó központi mérésekre, amelyet nyilvánossá tesz a honlapon és az iskola faliújságján.

A tanulók jutalmazásának elvei:

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat és példamutató közösségi magatartást tanúsít, illetve hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, növeléséhez, az iskola dicséretben részesíti, megjutalmazza.

FÁY DÍJAK:

- I. A legjobb tanulmányi eredményt elért végzős tanuló
- II. A legaktívabb szülő

Fentiekre javaslatot tehet a nevelőtestület, az osztályfőnök, szaktanárok, a diákönkormányzat, iskolán kívüli személyek.

1. Jutalmazás formái:

Iskolánkban elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- tanulóközösségi;
- szaktanári – szakoktatói, nevelői;
- osztályfőnöki;
- igazgatói;
- nevelőtestületi.

A jutalmazást a nevelőtestület dönti el az osztályozó értekezleten. Az egész tanévben kiemelkedő munkát végző tanuló tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba be kell vezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvvel vagy tárgyjutalommal jutalmazhatók. A közzététel fórumai:

- a faliújság,
- a hirdetőkönyv,
- kihirdetés az iskolai rendezvényen.

A csoportos jutalmazás formái:

- kirándulás
- színház, kiállítás látogatása.

2. A pedagógusok és szülők munkájának, támogató intézmények segítségének elismerése:

Az iskola a tanulók elismerésén kívül értékeli a tanulók érdekében legtöbbet tett tanárok és szülők munkáját is. Évente egy alkalommal a Fáy díjak átadásával egy időben lehetőség szerint 1 fő pedagógust és 1 fő szülőt kívánunk megjutalmazni.

Fáy díjban részesülnek azok a pedagógusok, akik a tanév során legtöbbet tettek a tanulóifjúság érdekében, legaktívabban segítették azt.

A Fáy András Mezőgazdasági Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium Támogatója oklevelet kapja minden évben az az intézmény, amely a tanév során a leghatékonyabban segítette az iskola oktató–nevelő munkáját.

A díjak, oklevelek nyilvános átadásával ösztönöznünk mindenkit arra, hogy aktív segítője legyen iskolánknak, a magyar ifjúságnak.

A jutalmazásról dönt, illetve javaslatot tesz:

- az iskola vezetősége
- a nevelőtestület
- a szülői munkaközösség
- az iskolaszék
- a diákönkormányzat

3.4. ISKOLÁN KÍVÜLI FELKÉSZÜLÉS ELVEI, MENNYISÉGI KORLÁTOK

A nevelőtestület egységes állásfoglalása, hogy iskolánkban mind hétvégén, mind az évközi szünetekben írásbeli és szóbeli házi feladat egyaránt adható, tekintettel az évközi szintvizsgákra, év végi vizsgákra, a megnövekedett követelményekre.

A kapott házi feladat minden esetben vegye figyelembe a tanulók életkorát és teljesítőképességét, valamint a köznevelési törvény előírásait.

3.5. MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

1. Intézménybe lépés az iskola első évfolyamára (9.)

Iskolánkba való beiratkozás feltételei:

- nyolcadik osztály sikeres elvégzése;
- megfelelő életkor;
- szakmai orientáció jelzése;
- pályaalakmassági egészségügyi vizsgálat.

2. Jogorvoslati, fellebbezési lehetőség a Nkt. 37. §-a alapján történik.

3. Az intézménybe lépés feltétele az iskola felsőbb évfolyamain:

- szakgimnáziumban 10. évfolyamra - befejezett sikeres tanév és szakmai alapozó tárgyakból, valamint közismereti tárgyakból különbözeti vizsga.

Valamennyi átvétel esetén, egyéni, körülmények, a tanulók érdekeit szolgáló elbírálás.

Iskolai szakmai gyakorlat:

Az iskola a szakközépiskola és a szakgimnáziumi évfolyamokon a kerettantervben meghatározott óraszámokban tart nyári szakmai összefüggő gyakorlatot (tanulói beosztásnak megfelelően).

A szakmai gyakorlatot az iskola tangazdaságában, illetve külső gyakorlóhely esetén Együttműködési megállapodás és Tanulószerződés megkötését követően kell letölteni.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, az osztályfőnök, a gyakorlati képzés szervezője által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegy átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Ha a tanuló gyakorlati képzését nem az iskola tartja, a gyakorlati képzés keretében végzett tevékenységével összefüggésben teljesítményét, magatartását és szorgalmát a gyakorlati képzés szervezője értékeli. A tanuló félévi és év végi osztályzatát a gyakorlati képzés szervezője állapítja meg és a nevelőtestület dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről, szakmai vizsgára bocsátásáról.

3.6. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK

1. Érettségi vizsga – rendeletben meghatározott módon.
2. Próba (kis) érettségi (12. évf.) – minden tanévben, április hónapban, munkatervnek megfelelően, s meghatározott tantárgyakból történik.
3. Szintvizsgákat az iskolai munkaközösségek a szakközépiskola 9., 10., a szakgimnázium 10-11. évfolyamain szerveznek rendszeresen.

A tanulmányok alatti vizsgák szervezésekor be kell tartani a Nemzeti köznevelési törvény vonatkozó paragrafusait.

A beszámoló értékű vizsgánál az iskola az alábbi tárgyakból vizsgálja a tanulók tudását:

- magyar nyelv és irodalom (írásbeli, szóbeli)
- matematika (írásbeli, szóbeli)
- történelem (szóbeli)
- idegen nyelv (német vagy angol – írásbeli, szóbeli)
- biológia (írásbeli)
- szakmai tantárgyak (írásbeli)

Az értékelés pontszámok alapján az országos standard értékének megfelelően történik.

3.7. EGYÉNI MUNKAREND

A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-ig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

Az eljárás során a felmentést engedélyező szerv megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, az iskolaigazgatót, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén a gyermekvédelmi gyámot.

Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

Az egyéni munkarenddel rendelkezőt az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni. Az iskolai rendszerű szakképzésben az egyéni munkarenddel rendelkezőkre vonatkozó részletes szabályokat a szakképzésre vonatkozó jogszabályok határozzák meg.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként heti tíz óra áll rendelkezésre. Az iskolának ezen időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat.

Magyar állampolgár engedély nélkül folytathat tanulmányokat külföldön és tankötelezettségét külföldi nevelési-oktatási intézményben is teljesítheti. Magyarországon élő magyar állampolgár a tankötelezettségét egyéni munkarend alapján Magyarországon működő nevelési-oktatási intézményben teljesítheti.

A tanköteles tanuló tanulmányainak külföldön történő folytatását – a tanköteles gyermek nyilvántartása céljából – be kell jelenteni a lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes köznevelési feladatokat ellátó hatóságnak, vagy, ha a tanuló már hazai iskolába beiratkozott, az iskola igazgatójának.

A külföldi tanulmányok alatt a tanuló magyarországi tanulói jogviszonya szünetel, kivéve, ha tanulmányait egyéni munkarenddel rendelkezőként Magyarországon folytatja.

3.8. FELVÉTEL, ÁTVÉTEL MÁSIK OKATÁSI INTÉZMÉNYBŐL

A tanulók felvételét, átvételét minden alkalommal megelőzi az egészségügyi alkalmassági vizsgálat. Az iskolaorvos végzi a vizsgálatokat. Amennyiben a tanulót alkalmasnak találja, kiállítja az igazoló dokumentumot. Amennyiben nem állapítható meg egyértelműen, szakorvosi vizsgálatot rendel el, és ideiglenes alkalmasságot igazoló dokumentumot állít ki.

A szakorvosi vizsgálat eredménye alapján az iskolaorvos alkalmas, vagy nem alkalmas jelzést tartalmazó igazolást állít ki. Nem alkalmas igazolás esetén a tanuló jogviszonya megszűnik.

Az iskolán belüli átjárhatóság, valamint iskolánk magasabb évfolyamaira belépni kívánó tanulók érdekében az alábbi rendszert kívánjuk alkalmazni:

- Iskolánk szakközépiskolai tagozatáról, illetve más középiskolából a szakgimnázium 10. évfolyamára belépni vagy átlépni kívánó tanulók számára kötelező a különbözeti vizsga letétele az alábbi tárgyakból:
 - magyar nyelv és irodalom
 - matematika
 - idegen nyelv
 - történelem
 - szakmai tantárgyak
- A különbözeti vizsgák az augusztusi pótvizsgákkal azonos időben kerülnek megszervezésre, s eredményüktől függ a továbblépés engedélyezése.
- A szorgalmi idő alatt átjelentkezők részére egyéni felkészüléssel, a belépést követően nyolc hét alatt kell a különbözeti vizsgát letenni. Indokolt esetben az igazgató ezt a 8 hetet meghosszabbíthatja.
- Amennyiben a különbözeti vizsga sikertelen, úgy a tanuló csak alsóbb évfolyamon folytathatja tanulmányait.

4. ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK

Intézményünkben minden tangazdaságban dolgozik olyan szakmai tanár, gyakorlati oktató, aki képzett elsősegély-nyújtásban. Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus rendelkezzen elsősegély-nyújtási alapismeretekkel. Ez külső előadó meghívásával történik, a továbbképzési keret terhére.

Tanulóink a szakmájukból adódóan munkavédelem tantárgy keretén belül sajátítják el az elsősegély-nyújtás alapjait.

5. TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAMOK

Iskolánk pedagógusai és más dolgozói is rendszeresen vesznek részt szakmai, pedagógiai, gazdasági, tanügy-igazgatási továbbképzéseken. Ezen túlmenően, minden évben, az iskolában is tartunk továbbképzéseket meghívott előadókkal.

Több pedagógus folytatott felsőfokú, egyetemi tanulmányokat, akik tudásukat megosztják munkatársaikkal. Bemutató foglalkozások szervezésével is tanulnak egymástól a pedagógusok. Figyelmet fordítunk a 7 évenkénti pedagógus továbbképzésre is. Rendelkezünk továbbképzési-beiskolázási és szakvizsga programmal.

A továbbképzések kiemelt területeit a továbbképzési programunk részletesen tartalmazza.

III.SZAKMAI PROGRAM

Iskolánkban mezőgazdasági szakmákban technikus, szakközépiskolai képzés folyik, országosan elfogadott központi programok szerint, melyeket a helyi tantervben rögzítettünk. A szakmákat a tanulói jelentkezés és a munkaerő-piaci igények szerint indítjuk, amely évente külön elbírálásra kerül.

Az iskolában folyó szakképzés alapelvei:

- feleljen meg a korszerű, versenyképes európai normáknak,
- elégítse ki a munkaerőpiac igényeit,
- épüljön a helyi adottságokra.

Az iskolában folyó szakképzés célja: a Mezőgazdasági- valamint Kertészet és parképítés ágazati szakmákban a tanulók felkészítése a szakmai vizsgára, az érettségire és a technikus képezőre, illetve szakirányú továbbtanulásra. Olyan korszerű középfokú elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkező mezőgazdasági és kertészeti szakember képzése, aki képes nagy- és kisüzemi termelésben, valamint magánvállalkozásban a mindenkori piaci és helyi igényeknek megfelelően a mezőgazdaság területén (növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet) a termelési folyamatok előkészítésére, azok lebonyolítására, termékek gazdaságos előállítására, értékesítésére, szakmunkák önálló elvégzésére, alsó- és közép szintű vezetői feladatok ellátására.

Az iskolában folyó szakképzés feladatai:

- korszerű mezőgazdasági elméleti és gyakorlati ismeretek oktatása,
- a szakmák iránti érdeklődés felkeltése,
- a szakmák megismertetése megszerettetése, szépségeinek, nehézségeinek, hasznosságának, bonyolultságának, környezetre gyakorolt hatásának tudatosítása,
- színvonalas szakmai ismeretek elsajátítása, a szakmai fogások begyakoroltatása, jártasságok, készségek megszerzése kis- és nagyüzemi termelésben egyaránt,
- a szakmai elmélet és gyakorlat egységének megteremtése,
- az általános műveltség, a biológiai alapok és szakmai tudás mellett a korunk szakemberétől elvárható számítástechnikai ismeretek és idegen nyelv oktatása,
- gazdálkodási és vállalkozási szemléletmód kialakítása, közgazdasági és jogi ismeretek oktatása,
- minőségi, higiéniai, környezetvédelmi szemléletmód erősítése nemzetközi és hazai követelmények, normák szerint,
- balesetmentes munkavégzés fontosságának tudatosítása,
- kettő, vagy többszakmás képzés előnybe részesítése, mely a munkaerő-piaci mobilitást lehetővé teszi,
- SZKTV, OSZTV, ÁSZÉV és egyéb területi, ill. országos versenyeken és pályázatokon való részvétel,
- külföldi tanulmányok és cserekapcsolatok támogatása,
- a tangazdaságunk fejlesztése, melyek a szakképzésen túl a helyi, regionális továbbképzések, szakmai tanácsadások színterei, bázisai lehetnek.

A fentiek megvalósításában segíti iskolánkat:

- a rendszeres külföldi szakmai gyakorlatok megszervezése, lebonyolítása,
- a helyi, illetve környékbeli gazdálkodókkal, üzemekkel való szoros együttműködés,
- üzemlátogatások jól prosperáló, modern telepekre,
- a szakmai kiállítások megtekintése,
- helyi, országos továbbképzéseken való részvétel,
- a rendelkezésre álló tanulószervezési helyek maximális kihasználása,
- a Szabóky Adolf Ösztöndíj program adta lehetőségek kiaknázása.

2020.09.01-TŐL FELMENŐ RENDSZERBEN

9. ÉVFOLYAM

KERTÉSZTECHNIKUS

A programterv és a képzési kimeneti követelmény: <https://ikk.hu>

MEZŐGAZDASÁGI TECHNIKUS

A programterv és a képzési kimeneti követelmény: <https://ikk.hu>

GAZDA

A programterv és a képzési kimeneti követelmény: <https://ikk.hu>

2016. 09. 01-TŐL KIFUTÓ RENDSZERBEN

S Z A K K É P Z É S I K E R E T T A N T E R V

a(z)

XXXIV. KERTÉSZET ÉS PARKÉPÍTÉS

ágazathoz tartozó

54 581 02

PARKÉPÍTŐ ÉS FENNTARTÓ TECHNIKUS

SZAKKÉPESÍTÉSHEZ

12 - 13. ÉVFOLYAM

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet, és
- a(z) 54 581 02 számú, Parképítő és fenntartó technikus megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet

alapján készült.

II. A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 54 581 02.

Szakképesítés megnevezése: Parképítő és fenntartó technikus

A szakmacsoport száma és megnevezése: 20. Mezőgazdaság

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXXIV. Kertészet és parképítés

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2 év

Elméleti képzési idő aránya: 50%

Gyakorlati képzési idő aránya: 50%

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

- 5 évfolyamos képzés esetén: a 10. évfolyamot követően 140 óra, a 11. évfolyamot követően 140 óra;
- 2 évfolyamos képzés esetén: az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: érettségi végzettség

Bemeneti kompetenciák: —

Szakmai előképzettség: —

Előírt gyakorlat: —

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: nem szükséges

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt. Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
Növénytan	Biológia szakos középiskolai tanár
-	-

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Nincs.

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Nincs.

V. A szakképesítés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A szakgimnáziumi képzésben a két évfolyamos képzés második évfolyamának (2/14.) szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés érettségi utáni évfolyamának szakmai tartalmával, tantárgyi rendszerével, órakeretével. A két évfolyamos képzés első szakképzési évfolyamának (1/13.) ágazati szakgimnáziumi szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, összes órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés 9-12. középiskolai évfolyamokra jutó ágazati szakgimnáziumi szakmai tantárgyainak tartalmával, összes óraszámával.

Szakgimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		140 óra
11. évfolyam	10 óra/hét	360 óra/év
Ögy.		140 óra
12. évfolyam	10 óra/hét	310 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2739 óra

Amennyiben a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló rendeletben a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama számára kiadott kerettanterv óraterve alapján a kötelezően választható tantárgyak közül a szakmai tantárgyat választja a szakképző iskola akkor a 11. évfolyamon 72 óra és a 12. évfolyamon 62 óra időkeret szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2237 óra

(A kizárólag 13-14. évfolyamon megszervezett képzésben, illetve a szakgimnázium 9-12., és ezt követő 13. évfolyamán megszervezett képzésben az azonos tantárgyakra meghatározott óraszámok közötti csekély eltérés a szorgalmi időszak heteinek eltérő száma, és az óraszámok oszthatósága miatt keletkezik!)

1. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

		9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy	e	gy		e	gy		e	gy	e	gy	e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	5	6	6	6	140	5,5	4,5	140	5,5	4,5	18+3	13+1	15	12	160	19	12
	Összesen	11		12			10			10		31+4		27,0			31,1	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	-	-	-	-	-	-	-	-			0,5+0,5					0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	-	-	-	-	-	-	-	-			2					2	
10960-16 Vállalkozási, kereskedelmi alapok	Gazdálkodási alapismeretek	-	-	-	-	-	1	-	-					1,9				
	Gazdálkodási alapszaktörvények (12-ből)	-	-	-	-	-	-	0,5	-					0,5				
	Gazdálkodási alapismeretek (12-ből)						1											
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytan	1	-	-	-	-	-	-	-					1				
	Termesztési ismeretek	3	-	-	-	-	-	-	-					3				
	Termesztési ismeretek gyakorlat	-	4	-	-	-	-	-	-						4			
	Műszaki alapismeretek	1	-	0,5	-	-	-	-	-					1,5				
	Műszaki alapismeretek gyakorlat	-	2	-	1	-	-	-	-					3				

10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek (13-ből)	-	-	-	-	-	1	-	-			+1					1	
10964-16 Fásszárú dísznövénytermesztés	Faiskolai termesztés	-	-	1	-	-	1	-	-									
	Faiskolai termesztés (12- ből)						0,5											
	Faiskolai termesztés gyakorlat	-	-	-	1	-	-	2	-									
	Faiskolai termesztés gyakorlat (12-ből)							2										
	Műszaki ismeretek	-	-	0,5	-	-	-	-	-									
	Műszaki ismeretek gyakorlat	-	-	-	1	-	-	-	-									
11069-16 Kertfenntartás	Kertfenntartás	-	-	-	-	-	1	-	-	2,5				4				
	Kertfenntartás (11-ből)									1				1				
	Kertfenntartás gyakorlat	-	-	-	-	-	-		-		2				3,5			
	Kertfenntartás gyakorlat (11-ből)										2							
	Kertfenntartás műszaki ismeretei (11-ből)	-	-	-	-	-		-	-	1				1				
	Kertfenntartás műszaki ismeretei gyakorlat (11- ből)	-	-	-	-	-	-		-				1		1			
11070-16 Növényismeret	Növényismeret	-	-	4	-	-	-	-	-	1		3+1		5			3	
	Növényismeret gyakorlat	-	-	-	3	-	-	-	-		0,5				3,5			
11072-16 Parképítés	Kerttechnika	-	-	-	-	-	-	-	-			4					4	
	Kerttechnika gyakorlat	-	-	-	-	-	-	-	-				4					4
	Geodézia	-	-	-	-	-	-	-	-			1,5+0,5					1,5	
	Geodézia gyakorlat	-	-	-	-	-	-	-	-				1					1
	Parképítés műszaki ismeretei	-	-	-	-	-	-	-	-			1					1	
	Parképítés műszaki ismeretei gyakorlat	-	-	-	-	-	-	-	-				1					1
	Kerttörténet	-	-	-	-	-	-	-	-			1					1	

11073-16 Kerttervezési alapismeretek	Kerttervezés	-	-	-	-	-	-	-	-			5					5	
	Kerttervezés gyakorlat	-	-	-	-	-	-	-	-				5+1					5
	Számítógépes szakrajz gyakorlat	-	-	-	-	-	-	-	-				1					1

A kerettanterv szakmai tartalma - a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően - a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

2018. 09. 01-TŐL KIFUTÓ RENDSZERBEN
S Z A K K É P Z É S I K E R E T T A N T E R V
a
XXXIV. KERTÉSZET ÉS PARKÉPÍTÉS
ágazathoz tartozó
54 581 02
PARKÉPÍTŐ ÉS FENNTARTÓ TECHNIKUS
SZAKKÉPESÍTÉSHEZ
(a 31 622 02 FAISKOLAI KERTÉSZ
mellék-szakképesítéssel)
10 - 13. ÉVFOLYAM

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet és
- a földművelésügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 56/2016. (VIII. 19.) FM rendelet

alapján készült.

II. A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 54 581 02

Szakképesítés megnevezése: Parképítő és fenntartó technikus

A szakmacsoport száma és megnevezése: 20. Mezőgazdaság

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXXIV. Kertészet és parképítés

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2 év

Elméleti képzési idő aránya: 50%

Gyakorlati képzési idő aránya: 50%

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

- 5 évfolyamos képzés esetén: a 10. évfolyamot követően 140 óra, a 11. évfolyamot követően 140 óra;
- 2 évfolyamos képzés esetén: az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra.

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: érettségi végzettség

Bemeneti kompetenciák: —

Szakmai előképzettség: —
Előírt gyakorlat: —
Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek
Pályaalkalmassági követelmények: —

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
– Növénytan	– Biológia szakos középiskolai tanár
–	–

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Nincs.

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Nincs.

V. A szakképesítés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A szakgimnáziumi képzésben a két évfolyamos képzés második évfolyamának (2/14.) szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés érettségi utáni évfolyamának szakmai tartalmával, tantárgyi rendszerével, órakeretével. A két évfolyamos képzés első szakképzési évfolyamának (1/13.) ágazati szakgimnáziumi szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, összes órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés 9-12. középiskolai évfolyamokra jutó ágazati szakgimnáziumi szakmai tantárgyainak tartalmával, összes óraszámával.

Szakköznevelési képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		140 óra
11. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
Ögy.		140 óra
12. évfolyam	12 óra/hét	372 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2729 óra

Amennyiben a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló rendeletben a szakköznevelések 9-12. évfolyama számára kiadott kerettanterv óraterve alapján a kötelezően választható tantárgyak közül a szakmai tantárgyat választja a szakképző iskola akkor a 11. évfolyamon 72 óra és a 12. évfolyamon 62 óra időkeret szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy.		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2237 óra

(A kizárólag 13-14. évfolyamon megszervezett képzésben, illetve a szakköznevelés 9-12., és ezt követő 13. évfolyamán megszervezett képzésben az azonos tantárgyakra meghatározott óraszámok közötti csekély eltérés a szorgalmi időszak heteinek eltérő száma, és az óraszámok oszthatósága miatt keletkezik!)

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		5/13.				
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy			
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	3	5	6	6	140	3+2	6	140	4,5+2,5	4+1	17+3	14+1			
	Összesen		8		12			9+2			8,5+3,5		31+4				
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés	-	-									0,5+0,5		15,5+15,5		
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés	-	-									2		62		
10960-16 Vállalkozási, kereskedelmi alapok	Gazdálkodási alapismeretek	fő szakképesítés	-	-	1										36		
	Gazdálkodási alapszaktörvények	fő szakképesítés	-	-		1									36		
10960-16 Vállalkozási, kereskedelmi alapok	Gazdálkodási alapismeretek	3162202 Faiskolai kertész	-	-													
	Gazdálkodási alapszaktörvények	3162202 Faiskolai kertész	-	-													
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytan	fő szakképesítés	4	-											36		
	Termesztési ismeretek	fő szakképesítés	2	-											72		
	Termesztési ismeretek gyakorlat	fő szakképesítés	-	4											144		
	Műszaki alapismeretek	fő szakképesítés	-	-	1,5										54		
	Műszaki alapismeretek gyakorlat	fő szakképesítés	-	-		2									72		

			9.		10.			11.			12.		5/13.				
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy			
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytan	3162202 Faiskolai kertész	-	-							+1				+36		
	Termesztési ismeretek	3162202 Faiskolai kertész	-	-													
	Termesztési ismeretek gyakorlat	3162202 Faiskolai kertész	-	-													
	Műszaki alapismeretek	3162202 Faiskolai kertész	-	-													
	Műszaki alapismeretek gyakorlat	3162202 Faiskolai kertész	-	-													
10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek (12-ből)	fő szakképesítés	-	-				1							36		
10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	3162202 Faiskolai kertész	-	-													
10964-16 Fásszárú dísznövénytermesztés	Faiskolai termesztés	3162202 Faiskolai kertész	-	-				0,5+0,5							54+18		
	Faiskolai termesztés (12-ből)							1									
	Faiskolai termesztés gyakorlat	3162202 Faiskolai kertész	-	-					2,5						180		
	Faiskolai termesztés gyakorlata (12-ből)								2,5								
	Műszaki ismeretek (12-ből)	3162202 Faiskolai kertész	-	-				0,5+0,5							18+18		
	Műszaki ismeretek gyakorlat	3162202 Faiskolai kertész	-	-					1						36		
11069-16 Kertfenntartás	Kertfenntartás	fő szakképesítés	-	-	0,5						2,5+0,5				95,5+15,5		
	Kertfenntartás gyakorlat (11-ből)	fő szakképesítés	-	-								2			62		
	Kertfenntartás gépei	fő szakképesítés	-	-	0,5						+1				18+31		
	Kertfenntartás gépei gyakorlat (11-ből)	fő szakképesítés	-	-								1			31		
11070-16 Növényismeret	Növényismeret	fő szakképesítés	-	-	2,5			+1			1		2+2		214+98		

		9.		10.			11.			12.		5/13.				
		e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy			
	Növényismeret (11-ből)									1						
	Növényismeret gyakorlat	fő szakképesítés	-	1		3					1+1		2	237+31		
11072-16 Parképítés	Kerttechnika	fő szakképesítés	-	-								4		124		
	Kerttechnika gyakorlat	fő szakképesítés	-	-									4	124		
	Geodézia	fő szakképesítés	-	-								1,5+0,5		46,5+15,5		
	Geodézia gyakorlat	fő szakképesítés	-	-									1	31		
	Parképítés gépei	fő szakképesítés	-	-								1		31		
	Parképítés gépei gyakorlat	fő szakképesítés	-	-									1	31		
11073-16 Kerttervezési alapismeretek	Kerttörténet	fő szakképesítés	-	-								1		31		
	Kerttervezés	fő szakképesítés	-	-								5		155		
	Kerttervezés gyakorlat	fő szakképesítés	-	-									5+1	155+31		
	Digitális tervezés gyakorlat	fő szakképesítés	-	-									1	31		
Ágazati kompetenciák erősítése		helyi tanterv szerint	-	-						2,5	1	3	1			

A kerettanterv szakmai tartalma – a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően – a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

2016. 09. 01-TŐL KIFUTÓ RENDSZERBEN

XXXIII. MEZŐGAZDASÁG
ágazathoz tartozó
54 621 02
MEZŐGAZDASÁGI TECHNIKUS
SZAKKÉPESÍTÉSHEZ
12 - 13. ÉVFOLYAM

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet, és
- az 54 621 02 számú, Mezőgazdasági technikus megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet

alapján készült.

II. A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 54 621 02.

Szakképesítés megnevezése: Mezőgazdasági technikus

A szakmacsoport száma és megnevezése: 20. Mezőgazdaság

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXXIII. Mezőgazdaság

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2 év

Elméleti képzési idő aránya: 40%

Gyakorlati képzési idő aránya: 60%

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

- 5 évfolyamos képzés esetén: a 10. évfolyamot követően 140 óra, a 11. évfolyamot követően 140 óra;
- 2 évfolyamos képzés esetén: az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: érettségi végzettség

Bemeneti kompetenciák: —

Szakmai előképzettség: —

Előírt gyakorlat: —

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek
Pályaalkalmassági követelmények: —

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
-	-
-	-

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Nincs.

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Nincs.

V. A szakképesítés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A szakgimnáziumi képzésben a két évfolyamos képzés második évfolyamának (2/14.) szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés érettségi utáni évfolyamának szakmai tartalmával, tantárgyi rendszerével, órakeretével. A két évfolyamos képzés első szakképzési évfolyamának (1/13.) ágazati szakgimnáziumi szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, összes órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés 9-12. középiskolai évfolyamokra jutó ágazati szakgimnáziumi szakmai tantárgyainak tartalmával, összes óraszámával.

Szakkimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		140 óra
11. évfolyam	10 óra/hét	360 óra/év
Ögy.		140 óra
12. évfolyam	10 óra/hét	310 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2739 óra

Amennyiben a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló rendeletben a szakkimnáziumok 9-12. évfolyama számára kiadott kerettanterv óraterve alapján a kötelezően választható tantárgyak közül a szakmai tantárgyat választja a szakképző iskola akkor a 11. évfolyamon 72 óra és a 12. évfolyamon 62 óra időkeret szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2237 óra

(A kizárólag 13-14. évfolyamon megszervezett képzésben, illetve a szakkimnázium 9-12., és ezt követő 13. évfolyamán megszervezett képzésben az azonos tantárgyakra meghatározott óraszámok közötti csekély eltérés a szorgalmi időszak heteinek eltérő száma, és az óraszámok oszthatósága miatt keletkezik!)

1. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

		9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy	e	gy		e	gy		e	gy	e	gy	e	gy			
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	5	6	6	6	140	5	8	140	3	4	13+2	18+1	13,5	15,5	160	13	18
	Összesen	11		12			13			7		31+3		29			31	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	-	-	-	-	-	-	-	-			0,5+0,5					0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	-	-	-	-	-	-	-	-			2					2	
11495-16 Takarmányozástan és általános állattenyésztés	Állattenyésztés I.	1,5	-	-	-	-	-	-	-					1,5				
	Takarmányozástan	1	-	2	-	-	-	-	-					3				
	Állattenyésztési alapgyakorlatok I.	-	2	-	2	-	-	-	-						4			
11054-12 Állattenyésztés és - tartás	Anatómia és élettan I.	1,5	-	-	-	-	-	-	-					1,5				
	Állatok egészségvédelme I.	-	-	2	-	-	-	-	-					2				
	Állattenyésztési alapgyakorlatok II.	-	2	-	2	-	-	-	-						4			
	Állattenyésztés II.	-	-	-	-	-	-	-	-			3+1					3	
	Állattenyésztés gyakorlat	-	-	-	-	-	-	-	-				6+1					6
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkavédelem	-	-	-	-	-	0,5	-	-					0,5				
11906-16 Agrárvállalkozási, kereskedelmi ismeretek	Gazdálkodási alapismeretek	-	-	-	-	-	1	-	-	1		2		2			2	

	Gazdálkodási alagyakorlatok	-	-	-	-	-	-	2	-		3		3		4,5			3
11052-12 Gépjárműjavítás és -karbantartás	Géptan	-	-	-	-	-	1,5	-	-			0,5+0,5		1,5			0,5	
	Géptan gyakorlat	-	-	-	-	-	-	2	-				2		2			2
11053-12 Szántóföldi növénytermesztés	Növénytermesztés	-	-	-	-	-	-	-	-	2		5		1,5			5	
	Növénytermesztés gyakorlat	-	-	-	-	-	-	-	-		1		4		1			4
11082-12 Kertészeti növénytermesztés	Kertészet gyakorlat	-	-	-	-	-	-	-	-				3					3
10997-16 Állattartás	Állattartás	1	-	2	-	-	1	-	-									
	Állattartás gyakorlata	-	2	-	2	-	-	2	-									
10997-16 Állattartás (12-ből)	Állattartás						1											
	Állattartás gyakorlata							2										

A kerettanterv szakmai tartalma - a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően - a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

2018. 09. 01-TŐL KIFUTÓ RENDSZERBEN

S Z A K K É P Z É S I K E R E T T A N T E R V

a

XXXIII. MEZŐGAZDASÁG

ágazathoz tartozó

54 621 02

MEZŐGAZDASÁGI TECHNIKUS

SZAKKÉPESÍTÉSHEZ

(a 34 621 03 ÁLLATTARTÓ SZAKMUNKÁS

mellék-szakképesítéssel)

10 -13. ÉVFOLYAM

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CX. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet és
- a földművelésügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 56/2016. (VIII. 19.) FM rendelet

alapján készült.

II. A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 54 621 02

Szakképesítés megnevezése: Mezőgazdasági technikus

A szakmacsoport száma és megnevezése: 20. Mezőgazdaság

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXXIII. Mezőgazdaság

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2 év

Elméleti képzési idő aránya: 40%

Gyakorlati képzési idő aránya: 60%

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

- 5 évfolyamos képzés esetén: a 10. évfolyamot követően 140 óra, a 11. évfolyamot követően 140 óra;
- 2 évfolyamos képzés esetén: az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra.

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: érettségi végzettség

Bemeneti kompetenciák: —

Szakmai előképzettség: —

Előírt gyakorlat: —

Egészségügyi alkalmassági követelmények: Szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: —

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
—	—
—	—

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Nincs.

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Nincs.

V. A szakképesítés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A szakgimnáziumi képzésben a két évfolyamos képzés második évfolyamának (2/14.) szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés érettségi utáni évfolyamának szakmai tartalmával, tantárgyi rendszerével, órakeretével. A két évfolyamos képzés első szakképzési évfolyamának (1/13.) ágazati szakgimnáziumi szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, összes órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés 9-12. középiskolai évfolyamokra jutó ágazati szakgimnáziumi szakmai tantárgyainak tartalmával, összes óraszámával.

Szakgimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		140 óra
11. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
Ögy.		140 óra
12. évfolyam	12 óra/hét	372 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2729 óra

Amennyiben a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló rendeletben a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama számára kiadott kerettanterv óraterve alapján a kötelezően választható tantárgyak közül a szakmai tantárgyat választja a szakképző iskola akkor a 11. évfolyamon 72 óra és a 12. évfolyamon 62 óra időkeret szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy.		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2237 óra

(A kizárólag 13-14. évfolyamon megszervezett képzésben, illetve a szakgimnázium 9-12., és ezt követő 13. évfolyamán megszervezett képzésben az azonos tantárgyakra meghatározott óraszámok közötti csekély eltérés a szorgalmi időszak heteinek eltérő száma, és az óraszámok oszthatósága miatt keletkezik!)

1. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		5/13.				
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy			
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	3	5	5	7	140	5	7	140	3+2	4,5+1,5	13,5+1,5	18+1			
	Összesen		8		12			12			7,5+3,5		31,5+2,5				
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés	-	-									0,5+0,5		15,5+15,5		
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés	-	-									2		62		
11495-16 Takarmányozástan és általános állattenyésztés	Állattenyésztés I.	fő szakképesítés	±	-							+1				36+31		
	Takarmányozástan	fő szakképesítés	-	-	2										72		
	Állattenyésztési alapgyakorlatok I.	fő szakképesítés	-	3		2									180		
11054-12 Állattenyésztés - és tartás	Anatómia és élettan I.	fő szakképesítés	±	-	1										72		
	Állatok egészségvédelme I.	fő szakképesítés	-	-	1										36		
	Állattenyésztési alapgyakorlatok II.	fő szakképesítés	-	2		3									180		
	Állattenyésztés II.	fő szakképesítés	-	-									3+1		93+31		
	Állattenyésztés gyakorlat	fő szakképesítés	-	-										6+1	186+31		
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkavédelem	fő szakképesítés	±	-											36		

			9.		10.			11.			12.		5/13.				
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy			
11906-16 Agrárvállalkozási, kereskedelmi ismeretek	Gazdálkodási alapismeretek	fő szakképesítés						1			1		1		98		
	Gazdálkodási alapgyakorlatok	fő szakképesítés							1			1		2	129		
11052-12 Gépüzemeltetés és - karbantartás	Géptan	fő szakképesítés			1								1		67		
	Géptan gyakorlat	fő szakképesítés				2								4	196		
11053-12 Szántóföldi növénytermesztés	Növénytermesztés	fő szakképesítés									1		5		186		
	Növénytermesztés gyakorlat	fő szakképesítés										1,5+0,5		4	170,5+15,5		
11082-12 Kertészeti növénytermesztés (11-ből)	Kertészet (11-ből)	fő szakképesítés									1		1		62		
	Kertészet gyakorlat (11-ből)	fő szakképesítés										2		2	124		
10997-16 Állattartás	Állattartás	34 621 03 Állattartó szakmunkás						2			+1				72+31		
	Állattartás gyakorlata	34 621 03 Állattartó szakmunkás							4			+1			144+31		
10997-16 Állattartás (12-ből)	Állattartás	34 621 03 Állattartó szakmunkás						2							72		
	Állattartás gyakorlata	34 621 03 Állattartó szakmunkás							2						72		
11003-12 Az állat és környezete, állathigiéniai feladatok	Állathigiénia és állategészségügy	34 621 03 Állattartó szakmunkás															
	Állathigiéniai és állat- egészségügyi gyakorlat	34 621 03 Állattartó szakmunkás															
11004-16 Takarmányozás	Takarmányozás	34 621 03 Állattartó szakmunkás															

			9.		10.			11.			12.		5/13.				
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy			
	Takarmányozási gyakorlat	34 621 03 Állattartó szakmunkás															
11005-12 Szaporítás és utódgondozás feladatai	Gazdasági állatok szaporítása	34 621 03 Állattartó szakmunkás															
	Gazdasági állatok szaporítási gyakorlat	34 621 03 Állattartó szakmunkás															
11597-16 Állattartás gépei	Állattartás gépei	34 621 03 Állattartó szakmunkás															
	Állattartás műszaki gyakorlat	34 621 03 Állattartó szakmunkás															
11001-16 Agrárkereskedelem, vállalkozás és ügyvitel	Gazdálkodási ismeretek	34 621 03 Állattartó szakmunkás															
	Gazdálkodási ismeretek gyakorlat	34 621 03 Állattartó szakmunkás															
Ágazati szakmai kompetenciák erősítése		helyi tanterv szerint									2	1,5	1,5	1			

A kerettanterv szakmai tartalma – a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően – a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

34 621 02

A szakképzési kerettanterv

- valamint

- alapján készült.

A szakképesítés azonosító száma: 34 621 02

Szakképesítés megnevezése: Lovász

A szakmacsoport száma és megnevezése: 20. Mezőgazdaság

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXXIII. Mezőgazdaság

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 3 év

Elméleti képzési idő aránya: 40%

Gyakorlati képzési idő aránya: 60%

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

- 3 évfolyamos képzés esetén: a 9. évfolyamot követően 140 óra, a 10. évfolyamot követően 140 óra;
- 2 évfolyamos képzés esetén: az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

vagy iskolai végzettség hiányában

Bemeneti kompetenciák: a képzés megkezdhető a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit kiadó rendelet 3. számú mellékletében a mezőgazdasági szakmacsoportra meghatározott kompetenciák birtokában

Szakmai előképzettség: —

Előírt gyakorlat: —

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalalmassági követelmények: —

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
-	-
-	-

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Nincs

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Nincs

V. A szakképesítés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A szakközépiskolai képzésben a heti és éves szakmai óraszámok:

Évfolyam	Heti óraszám szabadsáv nélkül	Éves óraszám szabadsáv nélkül	Heti óraszám szabadsávval	Éves óraszám szabadsávval
9. évfolyam	14,5 óra/hét	522 óra/év	17 óra/hét	612 óra/év
Ögy		140		140
10. évfolyam	23 óra/hét	828 óra/év	25 óra/hét	900 óra/év
Ögy		140		140
11. évfolyam	23 óra/hét	713 óra/év	25,5 óra/hét	791 óra/év
Összesen:		2343 óra		2583 óra

Évfolyam	Heti óraszám szabadsáv nélkül	Éves óraszám szabadsáv nélkül	Heti óraszám szabadsávval	Éves óraszám szabadsávval
1. évfolyam	31,5 óra/hét	1134 óra/év	35 óra/hét	1260 óra/év
Ögy.		160 óra		160 óra
2. évfolyam	31,5 óra/hét	977 óra/év	35 óra/hét	1085 óra/év
Összesen:		2271 óra		2505 óra

Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	6	11	140	12	13	140	12	13,5
	Összesen	17			25,0			25,5	
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5+0,5							
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							0,5+0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2	
10951-16 Lógondozási feladatok	Tartás és takarmányozás	2			2+1			3	
	Tartás és takarmányozás gyakorlata		4			4			3
	Anatómia és egészségtan	1			2			1	
	Anatómia és egészségtan gyakorlata		+1			2			1
11016-12 Lótenyésztési feladatok	Lótenyésztés	1			2+1			1	
	Lótenyésztés gyakorlata		1+1			1			2
	Gazdálkodási ismeretek							2	
11017-12	Lovaglás	1			2			1	

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy
Lovaglási feladatok I.	Lovaglás gyakorlata		2			3			3+1
10953-16 Fogathajtási feladatok	Fogathajtás				2			1	
	Fogathajtás gyakorlata		2			3			2,5+1

Kerettanterv a szakiskolát végzettek középiskolája számára 12–13. évfolyam

Célok és feladatok

A szakiskolások középiskolája a 3 éves szakiskolát (vagy korábban szakmunkásképző intézetet) végzett tanulók számára biztosítja az érettségi vizsgára történő felkészítést.

A szakiskolák középiskolája 2 évfolyamból áll (I., illetve 11., II., illetve 12.), amelynek programja a 3 éves szakiskolai közismereti programra épül. Az iskolatípus célja az, hogy olyan ismereteket nyújtson, illetve olyan készségeket, képességeket fejlesszen, amelyek átfogják az általános műveltség középiskolai körét. Ugyanakkor tekintetbe kell venni azt, hogy a 3 éves szakiskolai program során az alacsony közismereti óraszámok miatt nem nyílt lehetőség arra, hogy a tanulók az elvégzett évfolyamokon maradéktalanul elsajátítsák a NAT-ban előírt követelményeket, ezért itt a hiányok pótlására különösen nagy hangsúlyt kell helyezni.

Különösen az idősebb hallgatók esetében lehetőség nyílik az élet- és munkatapasztalatokra, valamint a korábbi (általános iskolai, illetve megszakított középiskolai) tanulmányok során megszerzett előzetes ismeretekre történő építkezésre.

A szakiskolások középiskolája megteremti az érettségi, a középfokra alapozott szakképzés, a felsőfokú továbbtanulás, a munkaerőpiacon történő előnyösebb elhelyezkedés, illetve a szakmai végzettség megszerzésének lehetőségét. A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmi, tevékenységformái közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket az élethosszig tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáiknak és a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére. Rehabilitációs lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcaik kompenzálására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

A kerettanterv hangsúlyt helyez arra, hogy a középfokú tananyag nemcsak ismeretek rendszere, hanem ezzel együtt bevált megismerési-tanulási és cselekvési módszerek elsajátítási eszköze is, az ismeretelsajátítástól elválaszthatatlan gondolkodási és cselekvési műveletek kifejlesztője. Ily módon törekszik a műveltség elvontabb elméleti és konkrétabb, gyakorlati szintjeinek egyensúlyára, az elméleti és a gyakorlati gondolkodás közti átmenetek létrehozására – különös tekintettel az érettségre, illetve a felsőfokú továbbtanulás lehetőségeinek biztosítására. Hangsúly került a reproductív gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába.

A szakiskolák középiskolájának kerettantervét nappali, esti és levelező munkarend mellett bármely más munkarendben is lehet alkalmazni, azokban, amelyeknek a feltételei rendelkezésre állnak, illetve amelyet a Köznevelési törvény lehetővé tesz.

Tantárgyak és óraszámok

Évfolyam/ Tantárgyak	12. Nappali tagozat	13. Nappali tagozat	I. (12.) Esti tagozat	II. (13.) Esti tagozat
Magyar nyelv és irodalom	6	6	3	3
Idegen nyelv	6	6	3	3
Matematika	6	6	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4	5	3	3
Természetismeret	2		1	
Informatika	2	2	1	1
Testnevelés és sport	5	5	–	–
Osztályközösség-építő program	1	1		
Szabadon tervezhető órakeret	3	5	4	5
Összesen (közműveltségi óraszámok)	35	36	18	18

Helyi tanterv**2019/2020****BIOLÓGIA****(134 óras, két évfolyamos, 12-13. C)**

A szakközépiskolában megvalósuló biológiatanítás célja, hogy az általános iskola 7–8. évfolyamán megszerzett ismeretekre, készségekre és képességekre építve a tanulókkal megismertesse az élő természet működését, annak legfontosabb törvényszerűségeit, tudatosítsa az ember és környezetének és egészségének elválaszthatatlan kapcsolatát, valamint – a többi tantárggyal együtt – kialakítsa az új ismeretek önálló megszerzésének igényét.

Az egyik legfontosabb nevelési cél, hogy a tanulók érzékenyek legyenek környezetük, szervezetük változásaira, lássák sérülékenységet és az emberi felelőtlenség, egészségtelen életvitel következményeit. Alakuljon ki bennük környezetük és egészségük védelmének igénye.

A tanulók az élővilág rendkívüli változatosságát és a természeti törvényeket megismerve megérthetik, hogy az ember mint a természet része csak a törvények betartásával, a természettel egységben maradhat fenn. A fennmaradásához meg kell tanulnia a természeti erőforrások takarékos, felelősségteljes használatát, azok megújulási képességére való tekintettel. Egy olyan viselkedésforma elsajátítása válik elengedhetetlenné, amely környezet- és értékvédő.

A biológia-egészségtan tanításának célja, hogy a tanulók korszerű ismeretekkel és azok alkalmazásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek testi és lelki egészségük védelme érdekében.

Feladata, hogy segítse a tanulót a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében, a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

A szakközépiskolában az általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára felkészítő nevelés-oktatás folyik. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, problémakezelési módokkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel készíti fel a tanulókat arra, hogy a tudás – az állandó értékek mellett – mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is, így átfogó céljaival összhangban kialakítja a tanulóknál az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.

A tanulókkal meg kell ismertetni a tantárgy tanulási módszereit, hogy a számukra legcélravezetőbbet ki tudják választani. A megfigyelési szempontok, a megfigyelések rögzítési lehetőségeinek megadása, a logikai lépések mintája, a jegyzetelés és lényegkiemelés gyakoroltatása, a csoportmunka előnyeinek meg tapasztaltatása, a folyamatos tanári visszajelzés, értékelés mind azt segítik elő, hogy a tanulók egyre önállóbban, saját adottságaiknak megfelelően sajátíthassák el a tananyagot, és alkalmazni is tudják az ismereteket. A biológia tanulásában fontosak a vizuális információk, és a motiváció érdekében sikerrel lehet alkalmazni korunk ismerethordozóit (DVD, internet).

A tantárgy a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott több fejlesztési terület-nevelési cél megvalósulásához is hozzájárul. Természetéből adódóan lehetőség nyílik az egyén és az őt körülvevő világ megismerésére, egymásra hatásuk és egymásrautaltságuk megértésére. Azáltal, hogy segíti olyan alapvető emberi készségek fejlesztését, mint az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a türelem, a megértés, az elfogadás, hozzájárul a tanulók erkölcsi neveléséhez.

A természettudományos kutatásban, a gyógyításban kimagasló magyar tudósok, pl. Balogh János, Békésy György, Hevesy György, Juhász Nagy Pál, Semmelweis Ignác, Szent-Györgyi Albert munkásságának megismerésével erősíti a tanulók nemzettudatát, a közösséghez tartozás érzését, miközben az emberi civilizáció kiemelkedő eredményeinek megismerésével a nemzetközi együttműködés, összefogás jelentősége is tudatosulhat bennük.

A környezethez való viszonyunk megismerése, az életközösségekben létező bonyolult hálózatok észlelése, az emberi szervezet és a benne zajló folyamatok egységes és mégis egyénenként változó megismerése lehetővé teszi az önismeret fejlesztését, ami pedig segíti a kulturált közösségi viselkedés kialakítását. Az élőlények kapcsolatrendszerének megismerése során világossá válik, hogy az emberi kapcsolatok hálózatának alapszövege a család.

A tantárgy tanulása során alkalmazott sokszínű tevékenységek (kísérletek, megfigyelések, terepen történő vizsgálódások, a megfigyelések rajzos és digitális feldolgozása, értékelése, felmérések készítése, az alapvető elsősegélynyújtás elsajátítása, gyakorlása, tudósok életének megismerése, kutatása) során a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat.

A tanulói teljesítmények ellenőrzésének módszerei illeszkedjenek az ismeretszerzés és a képességfejlesztés sokszínű eljárásaihoz. A hagyományos értékelési eljárások (tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek folyamatos figyelemmel kísérése, szóbeli feleltetés, elbeszélgetés és írásbeli ellenőrzés) mellett fontos pl. a gyakorlati feladatok megoldásának, az önálló kutatómunkának, a versenyeken és a pályázatokon való részvételnek az értékelése is.

Óraszámok:

	12. C osztály	13. C osztály
Heti óraszám:	2 óra	2 óra
Éves óraszám:	72 óra	62 óra

A 12. évfolyamon 36 héttel számolva és a 13. évfolyamon 31 héttel ez összesen: **134 óra**

12. évfolyam

A biológia tantárgy tanításának a 12. évfolyamon az a célja, hogy a tanulók felismerjék az élőlények (mikroorganizmusok, állatok, gombák, növények) testfelépítésének és életműködéseinek az evolúció során kialakult közös vonásait. Az életműködések alapján megértsék az élőlények egymásrataltságát, megbizonyosodjanak arról, hogy az élővilágban minden faj egyenértékű. Az állati viselkedés tanulmányozása során vonjanak párhuzamot az emberi viselkedéssel. Ahhoz, hogy elegendő ismerethez jussanak az élővilág evolúciójának feldolgozásához, végezzenek kísérleteket, vizsgálódásokat iskolai keretek között és használják ki az internet adta lehetőségeket ismereteik bővítéséhez, ismereteik továbbadásához. Fajismeretük bővítésével alapozzák meg ökológiai tanulmányaikat. Ismerjék, szeressék és védjék a természetet!

Tematikai egység	Bevezetés a biológiába. A biológia tárgya és módszerei	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Fénymikroszkóp használata. Kísérletek tervezése, elemzése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tudománytörténeti kutatásokra készítés. A legfontosabb biológiai vizsgálati módszerek megismerése, alkalmazása – az iskola lehetőségeihez mérten. A mai kutatási eszközök használati területekhez rendelése, jelentőségük megértése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Mivel foglalkozik a növénytan (botanika), az állattan (zoológia), az embertan (antropológia) tudománya? <i>Ismeretek</i> Tudományágak, társtudományok (pl. anatómia, élettan, lélektan, etológia, ökológia, genetika, rendszertan, őslénytán; orvostudomány). A biológiai kutatás főbb módszerei: a megfigyelés, leírás, összehasonlítás, kísérlet, modellkészítés, szimuláció és ezek feldolgozására szolgáló értelmezés, elemzés, kiértékelés. Az orvostudományban és a biológia más társtudományában ma	Az ismert tudományágak és néhány biológiához tartozó társtudomány vizsgálati területeinek ismerete. A biológiai kutatási módszerek alkalmazása iskolai keretek között. A fénymikroszkóp használata. Elektronmikroszkópi és különböző kromatográfiai vizsgálatok menete, jelentősége, alkalmazási területei. Az élővilággal kapcsolatos méret- és időskála elemzése. Természeti jelenségek, folyamatok időbeli lefolyásának leírása függvényekkel; grafikonok elemzése, értelmezése.	<i>Fizika:</i> fénytán, mértékegységek. <i>Matematika:</i> mértékegységek, számítások. <i>Kémia:</i> kísérletezés, kísérleti eszközök.

is használatos vizsgálati eszközök, módszerek.		
A fénymikroszkóp szerkezete.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Botanika, zoológia, antropológia, etológia, pszichológia, szisztematika, paleontológia in vivo, in vitro, röntgensugár, ultrahang, komputertomográf (CT).	

Tematikai egység	Az egyed szerveződési szintje. Nem sejtes rendszerek: vírusok, szubvirális rendszerek	Órakeret 1 óra
Előzetes tudás	Vírusok általános jellemzése, az általuk okozott emberi betegségek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A rendszeres egészségügyi és szűrővizsgálatoknak, valamint az önvizsgálatoknak a betegségek megelőzésében játszott szerepének felismerése. Az élő szervezetek működő rendszerként való értelmezése. Informatikai és a biológiai vírusok összehasonlítása. A vírusok élő és élettelen határán álló helyzetének felismerése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Ismeretek</i> Az egyed szerveződési szintjei: nem sejtes rendszerek, önálló sejtek, többsejtű rendszerek. Az élő rendszerek általános tulajdonságai: anyagcsere, homeosztázis, ingerlékenység, mozgás, növekedés, szaporodás, öröklődés. A vírusok jellemzése, csoportosítása, a bakteriofágok és jelentőségük. <i>Csoportosítás a fertőzőt élőlények szerint:</i> A növényeket, illetve az állatokat fertőző legismertebb vírusok. Az embereket fertőző vírusok. <i>A nukleinsav alapján:</i> DNS-, RNS-vírusok. <i>Alak szerinti csoportosítás:</i> helikális, kubikális, binális.	Önálló internetes vizsgáldás: a legfontosabb magyarországi előfordulású ismertebb emberi vírusbetegségek neve, jellemző adatai. Alapvető járványtani fogalmak ismerete. A helyi és világi járvány fogalma, a megelőzés és elhárítás lehetőségei. A háziállatok és növények vírusbetegségeinek azonnali jelentése a közegészségügyi szerveknél.	<i>Matematika:</i> geometria, poliéderek, mennyiségi összehasonlítás, mértékegységek. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a járványok történeti jelentősége. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> járványok irodalmi ábrázolása.

A vírusok és szubvirális kórokozók (prion, viroid) felépítése, kórokozása. Fertőzés, higiénia (személyi és környezeti), járvány. Védőoltások, megelőzés.		
Kulcsfogalmak/fogalmak	Homeosztázis, helikális, kubikális, binális vírus, prion, viroid. Bakteriofág. Sejtes és nem sejtes szerveződés.	

Tematikai egység	Önálló sejtek. Szerkezet és működés a prokarióták világában	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	A baktériumok általános jellemzése, a fénymikroszkóp használata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A baktériumok környezeti jelentőségének felismerése. A baktériumsejt felépítése és működése közötti ok-okozati összefüggés felismerése. A földi élet kezdete és a földön kívüli lét tudományos felvetése, internetes kutatás során a kritikai gondolkodás fejlesztése. Az energiatípusok (kémiai, nap, elektromos) egymásba alakítását jelentő folyamatok megismerése. Az energiával kapcsolatos mennyiségi szemlélet fejlesztése. A természeti körfolyamatok felismerése, megfigyelése. A fontosabb biogeokémiai körforgalmak (szén, oxigén, nitrogén) elemzése egy szabályozott rendszer részeként.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Ismeretek</i> Kitekintés az ősbaktériumokra, a 3,5 milliárd évvel ezelőtti megjelenésükre. A valódi baktériumsejt (mérete, alakja, sejtfelepítése). Állandó és járulékos sejtalkotók. Aktív és passzív mozgásuk. <i>Csoportosításuk</i> anyagcseréjük és energiahasznosításuk szerint: autotróf, foto- és kemoszintetizáló (aerob és anaerob), heterotróf - paraziták, szimbionták, szaprofiták, szaporodásuk. Az emberi és állati szervezetben élő szimbionták gyakorlati haszna. Az emberi szervezet parazita baktériumai, kórokozásuk. Baktériumok által okozott betegségek. Védekezés, megelőzés. Ajánlott és kötelező védőoltások.	A baktériumok anyagcseretípusok szerinti csoportosítása. A prokarióta sejt felépítésének mikroszkópos vizsgálata, megfigyelése, rajza. Kutatás az interneten (tanári irányítással, otthoni feladat): A prokarióták jelentősége: a földi anyagforgalomban betöltött szerepük, hasznosításuk az élelmiszeriparban, gyógyszeriparban, mezőgazdaságban.	<i>Fizika:</i> mértékegységek, energia, a fénymikroszkóp optikai rendszere. <i>Kémia:</i> oxidáció-redukció, ionok, levegő, szén-dioxid, oxigén, szerves, szervetlen, fertőtlenítőszer. <i>Földrajz:</i> a földi légkör kialakulása, összetétele.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Prokariota, autotróf, heterotróf, bakteriospóra, antibiotikum, kozmopolita faj, plankton, coccus, bacillus, spirillum, vibrió, reprodukció.
--------------------------------	---

Tematikai egység	Az alacsonyabb rendű eukarióták általános jellemzői	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Egysejtű eukarióták néhány képviselőjének felismerése, jellemzése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eukarióta sejt kialakulásáról szóló elméletek, feltevések megismerése, összevetése. A körülhatárolt sejtmag és a belső membránok megjelenése jelentőségének megértése. Szerkezet és működés kapcsolata az egysejtű eukarióták világában – táplálkozás, kiválasztás, szaporodás. A felépítés és a működés kapcsolatának bemutatása az alacsonyabb rendű eukarióták testszerveződésének példáján. Az anyagi világ egymásba épülő szerveződési szintjeinek tudatos kezelése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Ismeretek</i> Az élőlények kialakulásának vázlata, törzsfaelemzés, kihangsúlyozva az ősi ostorosok szerepét. Endoszimbionta elmélet. <i>Növények, vagy állatok?</i> Az aktív helyváltoztató egysejtűek mozgástípusai: ostoros, csillós, amőboid (állás) mozgás. Az óriás amőba, a papucsállatka, a zöld szemesostoros példáján keresztül az élőlények változatos testszerveződésének és a felépítő anyagcseréjüknek a megismerése. Önálló mozgásra képtelenek: (kovamoszatok, barnamoszatok, vörösmoszatok) megismerése, csoportosítása. <i>Az alacsonyabb rendű eukarióták jelentősége:</i> vizek öntisztulása, a moszaterdők bűvőhelyet biztosítanak, a learatott	A színanyagok, szintestek szerepének megértése a fotoautotróf folyamatokban. Fonals zöldmoszatok vizsgálata fénymikroszkópban, természetes vizekből vett vízminták elemzésével. A mikroszkópi megfigyelések rajza és magyarázó szöveggel való ellátása. Határozókönyvek használata növényi és állati alacsonyabb rendű eukarióta élőlények felismerésére. A prokarióta és egysejtű eukarióta élőlények összehasonlítása (sejtfelépítés és életműködések, azonos és eltérő tulajdonságok).	<i>Kémia:</i> a mészkő, a szilícium-dioxid szerkezete. <i>Földrajz:</i> üledékes ásványkincsek keletkezése; kőolaj, földgáz.

algamezők takarmányt adnak az állatoknak. A ragadozók fontos szerepet töltenek be a táplálékláncban, az élősködők járványokat okozhatnak. A szilárd vázzal rendelkező fajok szerepe a közetképződésben.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szilícium- és mészváz, sejtszáj, sejtgarat, lüktető és emésztő üröcske, sejtközpont, ostor, csilló, álláb, szől-gél állapot, mixotróf táplálkozás, kopuláció, konjugáció, spóra, ivarsejt.	

Tematikai egység	Többsejtűség. Sejtfonalak, teleptest és álszövet: gombák, szivacsok	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A biológiai szerveződés szintjei. Ehető és mérgező gombák.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A többsejtűség felé vezető út egyes állomásainak megismerése az élőlények világában. Energiatípusok egymásba alakítását jelentő folyamatok megismerése során az energiával kapcsolatos mennyiségi szemlélet fejlesztése. A környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés felismerése. Növényi és állati sajátságok felismerése a gombák testfelépítésében és életműködésében. Egészségtudatosságra nevelés.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Ismeretek</i> A gombák sajátos testfelépítése és életműködése. A heterotróf gombák életmód szerinti megkülönböztetése, biológiai jelentősége: szaprofiták – az anyagok körforgása; paraziták – növény, állat, ember – gombás fertőzései; szimbionták – mindkét élőlény számára előnyös együttélés, pl. zuzmók. Az együtt élő két egyed előnye a zuzmó telepben. <i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Miért nehéz a szivacsok helyét az élőlények rendszerében megtalálni? <i>Ismeretek</i>	A fonalas testfelépítésű gombák nagyobb csoportjainak megismerése határozókönyvek segítségével: [Rajzospórás gombák (pl. a burgonyarák kórokozója), járomspórás gombák (pl. fejespenész), tömlősgombák (pl. ehető kucsmagomba, redős papsapmagomba {mérgező}, nyári szarvasgomba), egysejtű tömlősgombák (a sarjadzással szaporodó élesztők, anyarozs, kenyérpenész, lisztharman), bazidiumos gombák (pl. korallgomba, róka gomba, laskagomba, ízletes vargánya, farkastinórú {mérgező}, pereszke, csiperke, tintagomba, gyilkos galóca {mérgező}, nagy őzlábgomba, susulyka {mérgező})].	<i>Kémia:</i> mész, cellulóz. <i>Fizika:</i> energia. <i>Földrajz:</i> a humuszképződés.

Szivacsok álszövetes szerveződése. A szivacsok különböző formái, a külső és belső sejtréteg jellemző sejtjei, azok működése. Ivartalan szaporodási formájuk: kettéosztódás, bimbózás (gyöngysarjképzés). Ivaros szaporodásuk. Sir Alexander Fleming munkássága.	A gombák táplálkozás-élettani szerepének, a gombaszedés és tárolás szabályainak megismerése. A zuzmótelep testfelépítése és életfolyamatai közötti összefüggés felismerése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hifa (gombafonal), micélium, teleptest, tenyésztet, termőtest, alkaloid, antibiotikum, rajzospóra, járomspóra, tömlős és bazidiumos spóra, bimbózás, gyöngysarjképzés, himnös.	

Tematikai egység	Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Állati és növényi egysejtűek, moszatok mohák mikroszkópi vizsgálata. Fonalas, telepes, álszövetes szerveződés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szövetmetszetek fénymikroszkópos vizsgálata, megfigyelése során a felépítés és a működés összekapcsolása. A különböző sejtípusok méretkülönbségeinek megítélése. Összehasonlítás: az állati egysejtű és a többsejtű egyetlen sejtje. Az álszövet és a szövet definiálása.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Ismeretek</i> Az állati sejt sejtalkotói: sejtmag (maghártya, örökítőanyag), Golgi-készülék, endoplazmatikus hálózat, mitokondrium, sejtközpon, lizoszóma, sejt plazma, sejthártya. A sejtszervecskék feladata. A főbb szövettípusok: hámszövetek, kötő- és támasztószövetek, izomszövetek, az idegszövet felépítése, jellemzése, előfordulása, működési sajátosságai a szervezetben, szervrendszerekben. Az idegsejtek típusai, a sejt alakja, a nyúlványok elrendeződése a sejt működése alapján. A gliasejt.	Az állati sejtalkotók felismerése, megnevezése elektronmikroszkópos felvételen és modellen. Mikroszkópi metszetek és ábrák, mikroszkópos felvételek vizsgálata. Összehasonlítás: a simaizom, vázizom és szívizom szerkezeti és funkcionális összefüggéseinek elemzése, előfordulása és működési jellemzői a szervezetben. Rajzos ábra készítése a soknyúlványú idegsejtről. Az idegsejt (neuron) részeinek megnevezése.	<i>Fizika:</i> az elektronmikroszkóp. <i>Vizuális kultúra:</i> arányok megállapítása az ábrakészítéshez. <i>Informatika:</i> szöveg- és képszerkesztés.

Szövet- és szervátültetés (transzplantáció); beültetés (implantáció).		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Organellum, transzplantáció, implantáció, inger, ingerület, sejttest, dendrit, axon, gliasejt, végfácska, velőshüvely.	

Tematikai egység	Szerkezet és működés az állatok világában. Csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Álszövet, szövet, medúzák, hidrák, férgek, kagylók, csigák, fejlábúak és ízeltlábúak főbb jellemzői.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az „állat” fogalom értelmezése. Az álszövetes és szövetes szerveződés összehasonlítása. A törzsfejlődés során kialakult állatcsoportok jellemző képviselőinek tanulmányozása. A testfelépítés, testalkat és az életmód kapcsolatának megértése. Az állatcsoportok szervezeti differenciálódásának megismerése. A mindenkori környezet változásaihoz való alkalmazkodás szerepének megértése az állatcsoportok jellemző tulajdonságainak kialakulásában.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Ismeretek</i> Csalánozók testfelépítése. A testfal jellemző sejtjei: csalánsejtek, a diffúz idegrendszer alkotó idegsejtek, a hámizomsejtek, valamint a belső réteg emésztőnedveket termelő mirigysejtjei. Önfenntartás, önreprodukció, önszabályozás. A férgek nagyobb csoportjai (fonálférgek, laposférgek, gyűrűsférgek), testszerveződése, önfenntartó, önreprodukáló és önszabályozó működése, életmódja. A puhatestűek nagyobb csoportjai (kagylók, csigák, fejlábúak) testszerveződése, külső, belső szimmetriája, önfenntartó, önreprodukáló, önszabályozó működése. Az élőhely, életmód és	A sejtek működésbeli elkülönülésének, a szövetetek kialakulásának eredménye a különböző állatcsoportoknál. Ábraelemzés: a csalánozók testfalának felépítése, a sejtcsoportok funkciói. A csalánozók megismerése határozókönyvek és internetes böngészés segítségével. A szaprofita férgek biogeográfiai, gazdasági hasznának, a parazita férgek egészségügyi szerepének tanulmányozása állatok és az ember vonatkozásában. Tanulói vizsgálódás: a gyűrűsférgek mozgása és belső szervei.	<i>Kémia:</i> felületi feszültség, a mészváz összetétele, a kitin, diffúzió, ozmózis. <i>Fizika:</i> rakétaelv, emelőelv, a lebegés feltétele. <i>Földrajz:</i> Korallzátonyok (atollok), a mészkő, a kőolaj és a földgáz képződése; földtörténeti korok. A tenger mint táplálékforrás.

az életfolyamatok összefüggései. Főbb képviselők az egyes csoportokban: éti-, kerti és ligeti csiga; tavi és folyami kagyló; tintahalak, nyolclábú polip. Az ízeltlábúak csoportjaira jellemző testfelépítés, önfenntartó, önreprodukciós és önszabályozó működés. Származási bizonyíték a szelvényezett test. A törzsfajlás során kialakult evolúciós „újdonosságok”(valódi külső váz kitinből, ízelt lábak kiegyénült harántcsíkolt izmokkal). Emberi, állati, növényi kórokozó férgek, ízeltlábúak és az általuk okozott betegségek, tünetek ismerete.	Tablókészítés elhalt állatok külső vázaiból. A fajok beazonosítása határozók segítségével. Kiállítás a gyűjteményekből. A tengeri/édesvízi puhatestűek és ízeltlábúak szerepe az egészséges táplálkozásban. Receptverseny és önálló kiselőadások. A csápágósok, ill. pókszabásúak fontosabb csoportjai: skorpiók, atkák és pókok. A rovarok legfontosabb – hazánkban is nagy fajszámmal előforduló – rendjei. A rendekben élő példafajok keresése a természetben, állatkertben, múzeumokban stb. Védekezés/megelőzés a kórokozókat terjesztő ízeltlábúak ellen.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sugaras és kétoldali szimmetria; béledényrendszer és háromszakaszos bélcsatorna; sejten belüli, sejten és testen kívüli emésztés; diffúz légzés, kültakaró eredetű légzőszerv, zárt és nyílt keringés, kiválasztás sejtenként, vesécske típusú kiválasztószerv; diffúz és központosult dúcidegrendszer; hámizomsejt, bőrízomtömlő, átváltozás, kifejlés, teljes átalakulás, vedlés, hormonális/kémiai szabályozás.	

Tematikai egység	Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A gerincesek nagyobb csoportjai, a háziállatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az állatok törzsfája oldalági képviselőjének (tüskésbőrűek) összehasonlítása a gerincesek „egyenesei” elődeivel és a gerincesek nagyobb csoportjaival. Az állatvédelmi törvény megismerése. Önálló kísérletezés, megfigyelés során a természettudományi megismerési módszerek gyakorlása. A gerincesek evolúciós újításai, azon belül a belső váz jelentőségének megértése az életterek tartós meghódításában.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Ismeretek</i> A tüskésbőrűek testfelépítése és életmódja. A gerinchúr, a csőidegrendszer és kopoltyúbél megjelenésének evolúciós jelentősége. Az előgerinchúrosok testfelépítése, evolúciós jelentősége. Fő képviselőik: a tengerben élő, átalakulással fejlődő zsákállatok. A fejgerinchúrosok testfelépítése és életmódja, evolúciós jelentősége (pl. a lándzsahal). A gerincesek általános jellemzői, evolúciós újításai (porcos, majd csontos belső váz). A kültakaró többrétegű hám, amely bőrré alakul, csoportonként elkülöníthető függelékekkel. A tápcsatorna tagozódásai és az emésztést elősegítő mirigyek. A légzőszerv előbél eredetű kopoltyú vagy tüdő. A keringési rendszer zárt központja a szív. Az erekben vér (plazma és alakos elemek) kering. Kiválasztó szervük a vese, a vérből szűr és kiválaszt. Ivarszervei a váltivarúságnak megfelelőek. Többnyire jellemző az ivari kétalakúság és a közvetlen fejlődés. A neuroendokrin rendszer szabályozza a működéseket (melynek idegrendszeri központja az agy).	A tüskésbőrűeknek a gerinchúrosokkal és gerincesekkel való összehasonlítása szakkönyvek, ismeretterjesztő könyvek, segítségével. Gyakorlati feladat: az evolúció során kialakult gerinces szervek, szervrendszerek életfolyamatbeli (kültakaró, mozgás, táplálkozás, légzés, keringés, kiválasztás, szaporodás, hormonális és idegrendszeri szabályozás) eltéréseinek leírása a gerincesek alábbi nagyobb csoportjaiban: Halak: pl. tükörponty, csuka. Kétéltűek: pl. zöld levelibéka, kecskebéka. Hüllők: pl. zöld gyík, erdei sikló. Madarak: pl. házi galamb, házi tyúk. Emlősök: pl. házi nyúl. Fajismeret bővítése – különös tekintettel a védett gerincesekre – határozókönyvek, falitáblák, internet segítségével. Beszámolók: az otthoni terrárium, akvárium lakóiról. Tapasztalatcsere a házi kisállat tartásról/tenyésztésről. A gerincesek szerepe az egészséges emberi táplálkozásban.	<i>Fizika:</i> nyomás, hőmérséklet, hidraulika, optika, hang, ultrahang. <i>Informatika:</i> szövegszerkesztés, adattárolás, előhívás. <i>Kémia:</i> hemoglobin, tengerek és édesvizek sókoncentrációja. <i>Földrajz:</i> a kontinensek élővilága, övezetesség.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Újszájú, gerinchúr, csőidegrendszer, kopoltyúbél, hüllő- és madártojás, magzatburok, porcos és csontos hal, kopoltyú, ikra, haltej, ötujjú végtag, tolóláb, ugróláb, járóláb, madár- és denevérszárny; kettős légzés, változó és állandó testhőmérséklet, fészeklakó, fészekhagyó.	

Tematikai egység	Az állatok viselkedése	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Állatismeret, az állatok idegrendszere és érzékszerveik, szaporodásuk.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Saját megfigyelések, tapasztalatok felhasználásával az állati viselkedés alapjainak megismerése. Az állati viselkedés mint alkalmazkodási folyamat bemutatása. Azonosságok és különbségek keresése az állati és emberi viselkedés között. Az érvelés, a vitakultúra fejlesztése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Miben különböznek az öröklött és tanult viselkedési elemek? Melyek a legfontosabb magatartásforma-csoportok? Melyek az állatok kommunikációjának fajtái? <i>Ismeretek</i> A magatartáskutatás története: Darwin, Pavlov, Watson, Lorenz, Tinbergen, von Frisch, Csányi (a kutatók módszerei, tapasztalatai, magyarázatai). Öröklött magatartásformák (feltétlen reflex, irányított mozgás, mozgásmintázatok). Tanult magatartásformák (bevésődés, érzékenyítés, megszokás, feltételes reflex, operáns tanulás, belátásos tanulás). Önfenntartással kapcsolatos viselkedések (tájékozódás, komfortmozgások, táplálkozási magatartás, zsákmányszerzés). Fajfenntartással kapcsolatos viselkedések (udvarlás, párzás, ivadék gondozás).	Különböző magatartásformák megfigyelése, azonosítása és elemzése filmekben (pl. Az élet erőpróbái; A magatartáskutatás története). Kiselőadások tartása, viták során saját vélemény megvédése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális és nem verbális kommunikáció. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a csoportos agresszió példái. <i>Fizika:</i> hang, ultrahang.

A társas viselkedés; a társas kapcsolatok típusai (időleges tömörülés, család, kolónia). A háziállatok viselkedése. Az emberi természet. A tanulás és a gének szerepe az emberi viselkedésben. Az emberi viselkedési komplexum, az ember és a legfejlettebb állatok viselkedése közötti különbségek, személyes és csoportos agresszió, az emberi közösség, rangsor, szabálykövetés, az emberi nyelv kialakulása, az emberi hiedelmek, az ember konstrukciós és szinkronizációs képességének megnyilvánulása a társadalomban. A gyermek fejlődése és szocializációja a családi közösségben.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Viselkedés (magatartás), kulcsinger, motiváció, ösztön, reflex, társítás, tanulás és memória, agresszió, altruizmus, szocializáció, kommunikáció, tanulás, adaptáció, magatartáselem, magatartásegység.	

Tematikai egység	A növényi sejt. Szerveződési formák	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Szerveződési szintek, az élővilág méretskálája, az élőlények csoportosításának elvei (Linné és Darwin), eukarióta sejt, növényismeret. Az állati sejt, állati szövetek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A fénymikroszkóp használatának fejlesztése. A látómezőben lévő kép leírása, értelmezése. Szerveződési formák bemutatása, feladatmegosztás és térbeli elrendeződés alapján.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Milyen jellemzők alapján különböztük el az állatokat és a	A testszerveződés és az anyagcsere folyamatok alapján annak magyarázata, hogy az élőlények természetes rendszerében miért	<i>Fizika:</i> lencserendszerek, mikroszkóp.

növényeket? A moszatok testszerveződésének milyen típusait tudjuk megkülönböztetni? Merre mutat a fejlődés? Mi a moszatok biológiai jelentősége? <i>Ismeretek</i> A fénymikroszkóp részei és szakszerű használata. A növényi sejtalkotók (sejtplazma, sejthártya, sejtmag, mitokondrium, belső membránrendszer, sejtfal, színtest, zárvány, sejtüreg [vakuólum]). Prokarióta és eukarióta sejt, állati és növényi sejt összehasonlítása. Anyagcseretípusok. Differenciálódás, sejtársulás (harmonikamoszatok, fogaskerékmoszatok, gömbmoszatok), telepes (álszövetes), szövet, egyirányú osztódás: fonalas testfelépítés (békanyálmoszatok), két irányban: lemez (tengeri saláta), több irány: teleptest (csillárkamoszat).	alkotnak külön országot a növények, a gombák és az állatok. A sejtek működésbeli különbségei és a differenciálódás kapcsolatának megértése. Az egysejtű szerveződés és a többsejtű szerveződés típusainak bemutatása a zöldmoszat példáján (sejttársulás, sejtfonal, teleptest). Anyagcseretípusok összehasonlítása. Kísérletek az ozmózis kimutatására (plazmolízis). A mikroszkópban látott kép nagyításának kiszámolása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Növényi sejt, szövet és szerv, alkalmazkodás, telep, spóra, differenciálódás, féligátersztő hártya, ozmózis, plazmolízis, autotróf anyagcsere, heterotróf anyagcsere, fotoszintézis.	
Tematikai egység	A növények országa. Valódi növények	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Növényismeret, felépítés és működés kapcsolata az állatvilágban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szerkezet és működés közötti kapcsolat bemutatása. Az élőlény és környezete közötti kapcsolat bemutatása.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i>	A fényért, vízért való verseny, a szárazabb élőhelyeken való szaporodás lehetőségének összefüggésbe hozása a	<i>Filozófia:</i> logika és kategóriák.

Milyen szempontok alapján csoportosíthatóak a növények? Miért nem nőhetnek embermagasságúra a mohák? Hogyan alkalmazkodott a harasztok testfelépítése a szárazföldi életmódhoz? Miben különböznek a nyitvatermők és a zárvatermők? <i>Ismeretek</i> A fényért, vízért való verseny, a szárazabb élőhelyeken való szaporodás lehetőségének kapcsolata a növényvilág fejlődésével. A mohák, a harasztok, a nyitvatermők és a zárvatermők kialakulása, testfelépítése, életmódja (alkalmazkodás a szárazföldi életmódhoz). Fajismeret: májmoha, tőzegmoha, háztetőmoha, lucfenyő, jegenyefenyő, erdei fenyő, feketefenyő, vörösfenyő, páfrányfenyő, boróka, tiszafa. A növényi szövetek csoportosítása és jellemzése.	növényi szervek megjelenésével, felépítésével. Szerkezet és működés kapcsolatának bemutatása a növényi szövetek példáján. A különböző törzseknél megjelenő evolúciós „újítások” összefüggésbe hozása a szárazföldi élethez való hatékony alkalmazkodással. Növényi szövetpreparátum vizsgálata fénymikroszkóppal, a látottak értelmezése.	<i>Matematika:</i> halmazba rendezés, csoportosítás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Moha, spóra, ivarsejt, kétszakaszos egyedfejlődés, haraszt, kemotaxis, hajtásos növény, nyitvatermő, zárvatermő, hajtás, virág, termés, kettős megtermékenyítés, osztódó szövet, állandósult szövet, kambium.	

Tematikai egység	A növények élete	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Növényismeret, a növények szervei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az életműködések közös vonásainak felismerése. A növényi szervezet felépítésének és működésének összefüggése, megértése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok

<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Mi a víz jelentősége a növények életében? Mi a fotoszintézis jelentősége? Milyen formában választanak ki anyagokat a növények? Milyen tendenciák valósultak meg a növényvilág szaporodásának evolúciója során? Hogyan mozognak, hogyan növekednek a növények? <i>Ismeretek</i> A növényi létfenntartó szervek (gyökér, szár, levél) felépítése, működése, módosulásai. A gyökér, a szár és a levél felépítése, szövettani szerkezetük, típusaik, módosulásaik. A felsorolt szervek működése és szerepük a növény életében. A Liebig-féle minimumtörvény. A virág részei és biológiai szerepe. Kapcsolat a virág és a termés között. A virágos növények reprodukív működései, az ivaros és az ivartalan szaporodás/szaporítás. A termés és a mag. A csírázás folyamata. A hormonok (auxin, citokinin, gibberellin, etilén, abszcizinsav) szerepe a növények életében. A növények mozgása.	A folyadékszállítás hajtóerőinek összefüggésbe hozása a szervek felépítésével. A gyökér hossz- és keresztmetszetének, a fás szár és a kétszikű levél keresztmetszetének ismertetése sematikus rajz alapján, a látottak magyarázata. A fás szár kialakulásának és az évgűrűk keletkezésének magyarázata. A víz útjának megfigyelése festett vízbe állított fehér virágú növényeken. Az ivaros és az ivartalan szaporodás/szaporítás összehasonlítása, előnyeik és hátrányaik összevetése. Példák a virágzás és a nappalok-éjszakák hosszának összefüggésére. Filmelemzés (Attenborough: A növények magánélete).	<i>Fizika:</i> adhézió, kohézió, diffúzió. <i>Földrajz:</i> a földrajzi övezetesség. <i>Kémia:</i> etén, ozmózis.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gyökérszőr, diffúzió, ozmózis, passzív és aktív transzport, gyökérnyomás, egylaki növény, kétlaki növény, ivartalan szaporodás, regeneráció, kétszakaszos	

	egyedfejlődés, növényi hormon, vízszállítás, párologtatás, csírázás, ivartalan szaporodás és szaporítás, taxis, nasztia, tropizmus.
--	---

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	A tanuló tudja használni a fénymikroszkóp különböző fajtáit, ahhoz előkészíteni a vizsgálati anyagokat. Vizsgálatainak eredményeit rajzban/fényképekkel és írásban rögzíti. Ismeri a vírusok, baktériumok biológiai egészségügyi jelentőségét, az általuk okozott emberi betegségek megelőzésének lehetőségeit, a védekezés formáit. Ismeri a feregfertőzéseket és azok megelőzési feltételeit, a kullancscsípés megelőzését, a csípés esetleges következményeit. Képes a biológiai szerveződési szinteknek megfelelő sorrendben tanult nagyobb élőlénycsoportok (mikroba, növény, állat, gomba) elhelyezésére a törzsfán. Képes ok-okozati összefüggések felismerésére az élőlények testfelépítése, életműködése, életmódja között. Ismeri az életmód és a környezet kölcsönhatásait. Ismeri, illetve példákból felismeri az állatok különböző magatartásformáit.
---	--

Tematikai egység	Ökológia. Az élőlények környezete	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Biomok, éghajlat, csapadék, talaj. Életközösségek. Indikátorok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A környezet fogalmának, időbeli és térbeli változásának megismerése. Annak megértése, hogy az egyének felelőssége van a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Annak felismerése, hogy környezetünk is hatással van egészségünkre. Annak megértése, hogy hogyan vezet(ett) az ember tevékenysége környezeti problémák kialakulásához.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Mi a környezet? Milyen módon hathat egymásra két populáció? Mi az összefüggés a testtömeg, a testhossz és a testfelület között? Miért nem nő korlátlanul a populációk létszáma az idő függvényében? <i>Ismeretek</i> Egyed feletti szerveződési szintek.	Tűrőképességi görbék értelmezése (minimum, maximum, optimum, szűk és tág tűrés), összefüggés felismerése az indikátor-szervezetekkel. Víz, talaj és levegő vizsgálata. A testtömeg, a testfelület és az élőhely átlaghőmérséklete közötti összefüggések elemzése. Esettanulmány alapján összefüggések felismerése a	<i>Matematika:</i> normál eloszlás, grafikonos ábrázolás. <i>Informatika:</i> prezentációkészítés, internethasználat. <i>Földrajz:</i> korfa, demográfiai mutatók. <i>Kémia:</i> indikátor.

Élettelen környezeti tényezők. Az élőlények alkalmazkodása az élettelen környezeti tényezőkhez; generalista, specialista, indikátor fajok. Az élőlények tűrőképessége. A populációk szerkezete, jellemzői. A populációk változása (populációdinamika): szaporodóképesség, termékenység, korlátolt és korlátlan növekedés. Az élő ökológiai tényezők – populációs kölcsönhatások. Környezetszennyezés, környezetvédelem.	környezet és az élőlény tűrőképessége között. Projektmunka a környezeti tényezők, az életfeltételek és az élőlények életmódja, elterjedése közötti összefüggésről. Egyszerű ökológiai grafikonok készítése. A populációk ökológiai (és genetikai) értelmezése. Az egyes élőlény-populációk közti kölcsönhatások sokrétűségének példákkal történő igazolása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Populáció, környezet, miliő, környezet, tűrőképesség, rövidnappalos és hosszúnappalos növény, indikátorfaj, Gauze-elv, szimbiózis, kompetíció, kommenzalizmus, antibiózis, parazitizmus, predáció.	

Tematikai egység	Ökoszisztéma	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Tápláléklánc, termelők és fogyasztók, szénhidrogén- és kőszenképződés, lebontó szervezetek, foszfátüledék, populációs kölcsönhatások.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ökológiai egyensúly értelmezése. Egyes globális problémák és a lokális cselekvések közötti kapcsolat fokozatos megértése és értelmezése. A lokális és globális megközelítési módok megismerése és összekapcsolása, a környezettudatosság fejlesztése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Milyenek az ökoszisztéma energiaviszonyai? Mi hajtja az anyag körforgását az ökoszisztémában? Ökológiai alapon magyarázzuk meg,	A biomassa, a produkció és egyedszám fogalmának összehasonlító értelmezése. „Ökológiai produkció és energia piramis” értelmezése. Táplálékhálózatok értelmezése. Az életközösségek mennyiségi jellemzőinek vázlatos ábrázolása.	<i>Kémia:</i> műtrágyák, növényvédőszer. <i>Matematika:</i> mérés. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári</i>

miért drágább a hús, mint a liszt? <i>Ismeretek</i> Az ökoszisztéma fogalma, az életközösség ökoszisztémaként való értelmezése. Anyagforgalom: termelők, fogyasztók és lebontók szerepe, táplálkozási lánc és hálózat különbsége. A szén, az oxigén, a víz és a nitrogén körforgása – az élőlények szerepe e folyamatokban. Az anyagforgalom és az energiaáramlás összefüggése, mennyiségi viszonyai az életközösségekben. Biológiai sokféleség a faj (faj/egyed diverzitás) és az ökoszisztéma szintjén (pl. élőhelyek sokfélesége, a tápláléklánc szintjeinek száma).	A biomassa és a produkció globális éghajlati tényezőktől való függésének értelmezése. A globális éghajlat-változások lehetséges okainak és következményeinek elemzése. Globális környezeti problémák (fokozódó üvegházhatás, savas eső, „ózonlyuk”) következményeinek megismerésén keresztül az emberi tevékenység hatásának vizsgálata. Helyi problémák elemzése: a vizes élőhelyek lecsapolásának következményei, a tarvágás és az erdészeti mélyszántás hátrányai, a rovarölő permetezőszerek hatása a táplálékhálózatra, a külszíni bányászat hatása, zöldmezős beruházások, fényszennyezés stb.	<i>ismeretek:</i> a Kárpát-medence történeti ökológiája (pl. fokos gazdálkodás, lecsapolás, vízrendezés, szikesek, erdőirtás és -telepítés, bányászat, nagyüzemi gazdálkodás).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tápláléklánc, termelő (producens), fogyasztó (konzumens), lebontó (reducens), csúcsragadozó, táplálékhálózat, biogeokémiai ciklus, biológiai produkció, biomassa.	

Tematikai egység	Életközösségek	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Életközösségek. Biomok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mintázat és színtezetség kialakulásának és az életközösségek időbeli változásának értelmezése. Magyarország gazdag élővilágának, természeti csodáinak tudatosítása (nagyvadak, madárvilág, ritka növények, Gemenci erdő, Őrség, Kis-Balaton, Hortobágy, Tiszahát, Tisza-tó).	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok

<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Miért és hogyan változtak a Kárpát-medence jellegzetes életközösségei a magyarság 1000 éves történelme során? Milyen fás és fátlan társulások jellemzők Magyarországon? Milyen ezeknek a növény- és állatvilága? Hol találunk természeteshez közeli társulásokat? Milyen következményekkel jár az emberi tevékenység? Mi jellemzi a közvetlen környezetem élővilágát? Mit védjünk? <i>Ismeretek</i> A társulások színezettsége és mintázata, kialakulásának okai. A legfontosabb hazai klímazonális és intrazonális fás társulások (tatarjuharos-lösztölgyes, cseres-tölgyes, gyertyános-tölgyes, bükkös; ligeterdők, karsztbokorerdő). A legfontosabb hazai fátlan társulások (sziklagyepek, szikes puszták, gyomtársulások). A homoki és a sziklai szukcesszió folyamata. Magyarország nemzeti parkjai. Néhány jellemző hazai társulás (táj, életközösség) és állapotuk. A Kárpát-medence természeti képének, tájainak néhány fontos átalakulása az emberi gazdálkodás következtében. Tartósan fenntartható	A társulások életében bekövetkező változások természetes és ember által befolyásolt folyamatának értelmezése. Egy tó feltöltődésének folyamatán keresztül az életközösségek előrehaladó változásainak bemutatása. A Kárpát-medence egykori és mai élővilágának összehasonlítása. Terepgyakorlat: egynapos kirándulások a lakóhelyi környezet tipikus társulásainak megismerésére és a fajismeret bővítésére (növényhatározás és TWR-értékek használata). Terepen vagy épített környezetben végzett ökológiai vizsgálat során az életközösségek állapotának leírására szolgáló adatok gyűjtése, rögzítése, a fajismeret bővítése. Egy helyi környezeti probléma felismerése és tanulmányozása: okok feltárása, megoldási lehetőségek keresése. A lokális és globális megközelítési módok alkalmazása egy hazai ökológiai rendszer tanulmányozása során.	<i>Földrajz:</i> hazánk nagy tájai, talajtípusok. <i>Fizika:</i> hossz-, terület-, felszín-, térfogatszámítás; mértékegységek, átváltások; nagyságrendek; halmazok használata, osztályokba sorolás, rendezés. <i>Kémia:</i> műtrágyák, eutrofizáció.
---	---	---

gazdálkodás és pusztító beavatkozások hazai példái. A természetvédelem hazai lehetőségei, a biodiverzitás fenntartásának módjai. Az emberi tevékenység életközösségekre gyakorolt hatása, a veszélyeztetettség formái és a védelem lehetőségei.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biotóp, társulás, mintázat, színezettség, diverzitás, aszpektus, szukcesszió, pionír társulás, zárótársulás, degradáció, klímazonális társulás, intrazonális társulás, invazív faj.	

Tematikai egység	Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Ozmózis. Az állati és növényi a sejt fénymikroszkópos szerkezete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szerves kémiában tanultak alkalmazása és kiterjesztése a molekulák biológiai szerepére. A molekulák szerkezete, kölcsönhatásai és a biológiai funkcióik közötti kapcsolat megértése. A pro- és eukarióta sejt összehasonlítása. A növény, és az állati sejt szerkezete közötti különbségek megértése. Annak belátása, hogy az élő rendszer egy kémiai folyamatok sorát felhasználó „gép”, melynek „motorja” és „hajtóanyaga” is ugyanazon molekulákból épül fel. Szent-Györgyi Albert munkásságának megismerése által a nemzettudat erősítése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Miért mondható el, hogy az élet és a víz elválaszthatatlan? Miért nem pusztulnak el a halak a befagyott Balatonban?	A szerkezet és a biológiai funkció kapcsolatának bemutatása az élő szervezet szerves molekuláinak példáján. A sejtalkotók felismerése vázlatrajzon és elektronmikroszkópos képen.	<i>Kémia:</i> Fémek, nemfémek, kötéstípusok, szerves és szerves anyagok, oldatok, kolloid rendszerek, delokalizált elektronrendszer, kondenzáció, hidrolízis, zsírok és olajok,

Milyen változások történnek a zselatin tartalmú puding főzésekor? Mi tartalmaz több koleszterint: egységnyi vaj, disznósír vagy margarin? Milyen változáson mennek át a tej fehérjéi forraláskor és a tej megalvadásakor? Miért nem helyes a fontos-kevésbé fontos megjelölés használata az élő szervezetben előforduló elemeknél? Mennyivel mutat összetettebb szerkezetet az elektronmikroszkópos kép a fénymikroszkóposénál? A szilikózis nevű tüdőbetegség kialakulásában milyen szerepük van a sejtek „utcaseprőinek”, a lizoszómáknak? Az erjedés az energianyerés szempontjából kevésbé hatékony folyamat, mint a biológiai oxidáció. Miért él vele mégis az emberi szervezet? Miért érzed édesnek a kenyeret, ha sokáig rágod? Melyek a fotoszintézis és a biológiai oxidáció közös jellemzői? <i>Ismeretek</i> Az élő szervezetben előforduló legfontosabb biogén elemek, szervetlen és szerves molekulák (a lipidek, a szénhidrátok, a fehérjék és a nukleinsavak). A sejt szerkezete és alkotói, az egyes sejtalkotók szerepe a sejt életében.	A sejtről és a sejtalkotókról készült mikroszkópos képek, modellek keresése a neten, a képek szerkesztése és bemutatása digitális előadásokon. A felépítő és lebontó folyamatok összehasonlítása (kiindulási anyagok, végtermékek, a kémiai reakció típusa, energiaviszonyok).	szénhidrátok, fehérjék és nukleinsavak. Oxidáció, redukció, standardpotenciál, aktiválási energia, katalizátor. <i>Fizika:</i> Hőmozgás, hidrosztatikai nyomás. Fénymikroszkóp és elektronmikroszkóp hullámhossz, színek és energia. <i>Informatika:</i> táblázat készítése, képszerkesztés. <i>Vizuális kultúra:</i> térbeli szerkezetek, hossz- és keresztmetszeti ábrák.
---	--	---

Anyagszállítás a membránon keresztül. A sejtosztódás típusai és folyamatai, programozott és nem programozott sejthalál. A sejtek osztódó képessége, összejt kutatás. Az anyagcsere sajátosságai és típusai energiaforrás és szénforrás alapján. Az enzimek felépítése és működése. szénhidrátok lebontása a sejtben. A szénhidrátok felépítő folyamata, a fotoszintézis. Szent-Györgyi Albert munkássága.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biogén elem, kolloid rendszer, lipid, mono-, di- és poliszaharid, aminosav, peptidkötés, egyszerű fehérje, összetett fehérje, ATP, NAD⁺, NADP⁺, koenzim-A, DNS, RNS. Citoplazma, sejtváza, membrán, endoplazmatikus hálózat, riboszóma, Golgi-készülék, lizoszóma, mitokondrium, színtest, sejtmag, kromoszóma, mitózis, meiózis. Enzim, glikolízis, citrátkör, terminális oxidáció, erjedés, biológiai oxidáció, fotoszintézis, fotolízis, elektronszállító rendszer.	

13. évfolyam

Tematikai egység	Az ember öfenntartó működése és ennek szabályozása. Kültakaró és mozgás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Az ember kültakarója, mozgása és egészségvédelme. Szövettani alapismeretek. A sejt felépítése és működése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztályos személyi higiénia problémáinak és kezelésük lehetséges módjainak megismerése. A reális és az idealizált énkép közötti különbségek felismerésének és elfogadásának elősegítése. A természettudományos ismereteknek a hétköznapi élet problémáinak megoldásában való alkalmazása. Egészségügyi ismeretek bővítése.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Mi a jelentősége a bőrben levő verejték- és faggyúmirigyeknek? Milyen előnyökkel és milyen hátrányokkal járhat a napozás? Hogyan alakulnak ki az emberi fajra jellemző bőrszínváltozatok? Hogyan használhatók a biológiai ismeretek a helyes bőrápolásban? Hogyan alakul ki és előzhető meg a csontritkulás? Mi az oka annak, hogy a láb nagyujja nem fordítható szembe a többivel? Milyen összefüggés van a csigolyák felépítése és sokrétű funkciója között? Milyen anyagok és folyamatok szolgáltatják az izom működéséhez szükséges energiát? Hogyan előzhető meg a mozgásszervi betegségek? <i>Ismeretek</i> Az emberi bőr felépítése, biológiai szerepe és működése. A bőr rétegei, szöveti szerkezete, mirigyei (emlő is), a benne található receptorok. A neuroendokrin hőszabályozás.	Az izomláz kialakulásának és megszűnésének értelmezése a sejtek és szervek anyagcseréjének összekapcsolásával. A láz lehetséges okainak magyarázata. A testépítés során alkalmazott táplálékkiegészítők káros hatásainak elemzése. A női és férfi váz- és izomrendszer összehasonlítása. A vázizmok reflexes és akaratlagos szabályozásának összehasonlítása. A médiában megjelenő áltudományos és kereskedelmi célú közlemények, hírek kritikai elemzése. Az elsősegélynyújtás gyakorlása.	<i>Fizika:</i> gravitáció, munkavégzés, forgatónyomaték. <i>Kémia:</i> Ca-vegyületek. <i>Testnevelés és sport:</i> az edzettség növelése, a megfelelő testalkat kialakítása.

A bőr betegségei. A mozgásszervrendszer felépítése és működése: a csont- és izomrendszer anatómiai felépítése, szöveti szerkezete, kémiai összetétele, a mozgás idegi szabályozása. Az izomműködés molekuláris mechanizmusa. A mozgásszegény és a sportos életmód következményei, a váz- és izomrendszer betegségei.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hipotermia, ergoszterin, csonthártya, csöves csont, lapos csont, ízület, miofibrillum, izompólya, izomnyaláb, rángás, tartós izom-összehúzódás, izomtónus, miozin, aktin, ionpumpa, fehér izom, vörösisom, kreatin-foszfát, mioglobin, Cori-kör.	

Tematikai egység	Az ember öfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és a vérkeringés	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Az anyagcsere főbb folyamatai és egészségvédelme, szövettani ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szervrendszerek összehangolt működésének megértése a sejt, a szerv és a szervezet szintjén. A tematikai egységhez kapcsolódó civilizációs betegségek és kockázati tényezők megismerése. Az egészséges életmód és a tudatos táplálkozás fontosságának felismerése, az egészségkárosító szokások egyéni és társadalmi hátrányainak belátása.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Hogyan emésztődik meg a szalonnás tojásrántotta a szervezetünkben? Mi a bélbaktériumok élettani működése?	A tápcsatorna reflexes folyamatainak és az éhségérzet kialakulásának magyarázata. A szervrendszerek egészséges állapotát jelző adatok elemzése. A szén-monoxid és a szén-dioxid okozta mérgezés tüneteinek felismerése és a tennivalók ismerete.	<i>Fizika:</i> nyomás, gáztörvények. <i>Ének-zene:</i> hangképzés. <i>Kémia:</i> kémiai számítások, pH, szerves kémia, sav-bázis

Hogyan függ össze a testsúly megőrzése a helyes táplálkozással? Változik-e a be- és kilégzés az űrkabinban, ha a levegő összetétele és nyomása megegyezik a tengerszinti légkörével? Miért alkalmas a kilélegzett levegő mesterséges lélegeztetésre? Milyen környezeti hatások és káros szokások veszélyeztetik légzőszervrendszerünk egészségét? Miért lehet a cukorbetegség vizeletében jelentős mennyiségű cukor és leheletükben aceton? Hogyan változik a vizelet mennyisége és összetétele, ha sok vizet iszunk, vagy erősen sós ételt fogyasztunk? Mi a vérdopping? Milyen káros következményekkel jár a vér albumin tartalmának a csökkenése, és ez mikor fordulhat elő? Hogyan hat a vérnyomásra az erek összkérsztmetszetének szűkülése, illetve tágulása? Hogyan változik a keringési perctérfogat az edzetlen és a rendszeresen sportoló ember szervezetében? Hogyan módosulhat a légzés és a vérkeringés felelőskor? Melyek a leggyakoribb szív- és érrendszeri betegségek, és ezek hogyan előzhetők meg?	Érvek gyűjtése a szűrővizsgálatok fontosságáról. A szervrendszerekhez kapcsolódó civilizációs betegségek kockázati tényezőinek elemzése. Pulzus- és vérnyomásmérés. Az IKT lehetőségeinek felhasználása gyakorlati problémák megoldásában.	reakciók, makromolekulák hidrolízise, karbamid. <i>Vizuális kultúra:</i> metszetek.
---	--	---

Ismeretek A táplálkozás, a légzés, a kiválasztás és a vérkeringés szervrendszerének felépítése, működése, különös tekintettel az anyagcserében és a homeosztázis kialakításában betöltött szerepükre. A táplálkozás, a légzés, a vérkeringés és a kiválasztás szabályozása. A szív ingerületkeltő és -vezető rendszere. A vér fizikai, kémiai és biológiai jellemzői és szerepe az élő szervezet belső egyensúlyának kialakításában. A véralvadás folyamata. A táplálkozáshoz, a kiválasztáshoz, a légzéshez és a vérkeringéshez kapcsolódó civilizációs betegségek.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Alapanyagcsere, perisztaltikus mozgás, emésztőmirigyek, emésztőnedvek, emésztőenzimek, minőségi és mennyiségi éhezés, sejtlégzés, belső gázcseré, külső gázcseré, légcsere, légútiágak, hasi légzés, mellkasi légzés, vitálkapacitás, légzési perctérfogat, légmell, nefron, szűrés, visszaszívás, kiválasztás, szűrlet, vizelet, vérplazma, limfocita, granulocita, monocita, pulzustérfogat, keringési perctérfogat, nyugalmi perctérfogat.	

Tematikai egység	Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A sejt felépítése és működése, molekuláris genetikai ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az immunválasz alapjainak, szemléletmódjának, az egészségügyre, a betegségek gyors felismerésére, a megelőzésére és a társadalom higiéniai kultúrájára való hatásának a megismerése. A védőoltás és az egészségügyi politika kapcsolatának megértése. Az immunrendszer és a gyógyszerhasználat (pl. antibiotikumok) kapcsolatának megértése. Szakmai ismereteken alapuló véleményalkotás és vitakészség fejlesztése.	

	Annak felismerése, hogy az immunológia eredményeinek, alkalmazásának milyen szerepe van a társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatok, jelenségek formálódásában. Annak megértése, hogy hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák (pl. fertőzések, járványok, higiéniai problémák) kialakulásához, ezek kockázatának és az ezzel kapcsolatos felelősség belátása.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Miért duzzadnak meg fertőzések hatására a nyirokcsomók? Milyen kapcsolat van az immunrendszer sejtjei között? Miért kapnak védőoltásokat a távoli földrészekre utazók? Miért nincs RH-összeférhetetlenség annál a házaspárnál, ahol a feleség RH+? Miért alakulhat ki pollenallergia? Hogyan győzi le szervezetünk a vírus- és baktériumfertőzéseket? Hogyan védekezik szervezetünk a daganatsejtek ellen? <i>Ismeretek</i> Az immunrendszer résztvevői, sejt és oldékony komponensei, főbb feladatai. Veleszületett és az egyedi élet során szerzett immunválasz. A vércsoportok, vérátömlesztés, szervátültetés.	Az immunrendszer azon képességének bemutatása, amely nemcsak a „saját – nem saját”, hanem a „veszélyes – nem veszélyes” között is különbséget tud tenni, A veleszületett és az egyedi élet során szerzett immunválasz kapcsolatának elemzése. Példák gyűjtése a higiénia, a gyógyszer- és táplálkozási allergiák első tüneteiről. A fertőzések és az életmód szerepének magyarázata az immunválaszban. Az elmúlt időben jelentkező influenzajárványok tapasztalatainak elemzése. A vérátömlesztés és a szervátültetés során fellépő immunproblémák elemzése. A hétköznapi nyelvhasználatban elterjedt idegen szavak (pl. AIDS) helyes használata.	<i>Kémia:</i> szénhidrátok, nukleinsavak, fehérjék. <i>Informatika:</i> információátvitel és -előhívás.

Az allergia, autoimmun betegségek, a szerzett (pl. AIDS) és örökölt immunhiányok, valamint a rák és a fertőzések elleni immunválasz főbb mechanizmusai. A védőoltások szerepe a betegségek megelőzésében. Védekezés a vírus- és baktériumfertőzések és a daganatsejtek ellen. Egyéni és etnikai genetikai eltérések az immunválaszban. Biológiai (immun-) terápiák és perspektívájuk.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Immunrendszer-hálózat, antigén, antigénreceptor, T és B nyiroksejtek, falósejtek, nyúlványos sejtek, antitest, antigén felismerés, a veleszületett (természetes) immunválasz, szerzett immunválasz, immunmemória, allergia, szerzett és örökölt immunhiány, autoimmunhiány, védőoltás.	

Tematikai egység	Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel testfolyadék révén	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Az életfolyamatok szabályozása és egészségvédelme, sejtbiológia: fehérjék, szteroidok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A belső elválasztású mirigyek szerepének megértése a homeosztázis, a belső környezet dinamikus állandóságának kialakításában. Hálózatok bemutatása a hormonális szabályozás rendszerében. Testképzavarok, az izomfejlődést elősegítő doppinghatású anyagok káros hatásainak hangsúlyozása.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Mi a különbség a belső- és a külső elválasztású mirigyek között?	A hormonok kémiai összetétele és hatásmechanizmusa közötti kapcsolat megértése. Annak elemzése, hogyan befolyásolják a belső elválasztású mirigyek hormonjai a homeosztázist.	<i>Kémia:</i> szerves kémia, alkálifémek és alkáliföldfémek. <i>Informatika:</i> a szabályozás alapjai.

Miért van szükség a szervezetben a sejtek kommunikációjára? Milyen kapcsolat van az idegi és a hormonális szabályozás között? Miért nagyobb a pajzsmirigyünk télen, mint nyáron? Miért nő meg egyes fogságban tartott emlősök mellékveséje? Milyen veszélyekkel jár a hormontartalmú doppingszerek alkalmazása? Mely betegségek vezethetők vissza a hormonrendszer zavarára? <i>Ismeretek</i> A belső elválasztású mirigyek hormonjai és azok hatásai. A szövetekben termelődő hormonok és hatásuk. A hormonok hatásmechanizmusa. A vércukorszint hormonális szabályozása. A hormontartalmú doppingszerek hatásai és veszélyei. A hormonrendszer betegséget jelző kórképek felismerése és kezelésük megismertetése. Cukorbetegség és a pajzsmirigy-rendellenességek. A hormonok hatása a viselkedésre. Az anabolikus szteroidok veszélyei. Az egészséget befolyásoló rizikófaktorok.	A vezéreltség és a szabályozottság, a negatív és a pozitív visszacsatolás általános mechanizmusának a megértése.	<i>Testnevelés és sport:</i> a teljesítményfokozó szerek veszélyei.
---	---	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Neuroendokrin rendszer, vezérlés, szabályozás, negatív visszacsatolás, hírvivő, receptor, célsejt, az agyalapi mirigy, a pajzsmirigy, a mellékpajzsmirigy, a hasnyálmirigy, a mellékvese, az ivarmirigyek és ezek hormonjai.
--------------------------------	--

Tematikai egység	Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Az életfolyamatok szabályozása és egészségvédelme. A sejt felépítése és működése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az idegi kapcsolatok térbeli és időbeli hálózatként való értelmezése. A tudatos cselekvés és az érzelmek biológiájának megismerése. Az idegrendszer működéséhez kapcsolódó leggyakoribb betegségek, a kialakulásukban leggyakoribb kockázati tényezők megismerése és gyógyításuk lehetséges módjai. Megfelelő kommunikációs stratégiák fejlesztése a nemkívánatos médiatartalmak elhárítására. A narkotikumhasználat kockázatainak megismerése és tudatos kerülése. Nemzeti öntudat fejlesztése Szentágothai János, Somogyi Péter, Freund Tamás, Hámosi József és Buzsáki György munkásságának megismerése által.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Hogyan fogják fel, és hogyan továbbítják az idegsejtek a külvilág jeleit? Hogyan okoz bénulást és halált a nyílbéka mérge? Mi a gerincvelő és az agy szerepe az idegi szabályozásban? Melyek az agykéreg legfontosabb szerkezeti és működési jellemzői?	A nyugalmi, az akciós és a posztzinaptikus potenciálok kialakulásának magyarázata. Annak megértése, hogy az idegsejten belül a jelterjedés elektromos, az idegsejtek között pedig döntően kémiai jellegű. Az idegrendszer felépítése és működése közötti összefüggés elemzése. Az agykéreg működésének és az alvás biológiai szerepének értelmezése. A civilizációs életmód és az idegrendszeri betegségek kapcsolatának felismerése.	<i>Kémia:</i> elektrokémiai alapismeretek, Daniell-elem, elektródpotenciál. <i>Fizika:</i> Az áramvezetés feltételei. Optika, lencsék, fénytörés, képalkotás, hullámtan, hangtan. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Hangtan. Karinthy Frigyes: Utazás a koponyám körül.

Milyen közös és egyedi jellemzői vannak érzékszerveinknek? Miért egészségtelen evés közben olvasással lekötni a figyelmünket? Hogyan érik el a borkóstolók, hogy az egymás után vizsgált borok zamatát azonos eséllyel tudják minősíteni? Milyen közegek vesznek részt a hang terjedésében és érzékelésében? Miért nem látunk színeket gyenge fényben? Hol érte az agyvérzés azt a beteget, aki nem tudja mozgatni a bal karját? Mit jelent a bal félteke dominanciája? Mit tehetünk az idegrendszerünket érintő rendellenességek megelőzése érdekében? Hogyan alkalmazkodik szervezetünk a testi- és lelki terheléshez? <i>Ismeretek</i> Az idegsejt felépítése és működése (nyugalmi potenciál, akciós potenciál). Ingerületvezetés csupasz és velőshüvelyes axonon. A szinaptikus jelátvitel mechanizmusa és típusai (serkentő, gátló). A szinapszisok összegződése és időzítése, a visszaterjedő akciós potenciál és szabályozó szerepe. Függőségek: narkotikumok, ópiátok, stimulánsok.		<i>Informatika:</i> a szabályozás alapjai, jelátvitel. <i>Vizuális kultúra:</i> térbeli szerkezetek metszetei.
--	--	--

A gerincvelő felépítése és működése. A reflexív felépítése (izom és bőr eredetű, szomatikus és vegetatív reflexek). Az agy felépítése, működése és vérrellátása. Az érzékszervek felépítése és működése, hibáik és a korrigálás lehetőségei. Az idegrendszer érző működése (idegek, pályák, központok). Az idegrendszer mozgató működése (központok, extrapiramidális és piramis-pályarendszer, gerincvelő, végrehajtó szervek). A vegetatív idegrendszer (Cannon-féle vészreakció, stressz). Az idegrendszer betegségei (Parkinson-kór, Alzheimer-kór, depresszió). Selye János és Békésy György munkássága.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Inger, ingerküszöb, neuron, dendrit, axon, axondomb, velőshüvely, glia, nyugalmi potenciál, akciós potenciál, Na^+/K^+ pumpa, depolarizáció, repolarizáció, refrakter szakasz, szinapszis. Reflexív, mag, dúc, pálya, ideg, idegrost, szomatikus, vegetatív, gerincvelői reflex, agytörzs, agytörzsi hálózatos állomány, köztiagy, kisagy, nagyagy, agykérgi sejtoszlop, limbikus rendszer, érzékszerv, receptor, extrapiramidális és piramis-pályarendszer, szimpatikus, paraszimpatikus hatás.	

Tematikai egység	Genetika: az öröklődés molekuláris alapjai	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A sejtek felépítése és működése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A molekuláris genetika alapjaival, szemléletmódjával kapcsolatos ismeretek alapján a molekuláris genetika eredményeinek alkalmazása, szerepének megértése a társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatok, jelenségek formálódásában.	

	A molekuláris genetika hatásának belátása az élelmiszer- és gyógyszeriparra, a mezőgazdaságra és az emberre. A bioetika, a biotechnológia, a géntechnológia szerepének és jelentőségének belátása. A gén és a környezet, az emberi tevékenység, a hajlam és a kockázati tényezők kölcsönhatásának („sors vagy valószínűség”) megértése. Az emberi civilizáció fejlődésével létrejött önpusztítás veszélyének felismerése. Megalapozott szakmai ismereteken alapuló véleményalkotás és vitakészség fejlesztése. Annak megértése, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához; melyek az ezzel kapcsolatos kockázatok, az egyén felelősségének felismerése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Mit jelent a „félleg megmaradó” lemintázódás a DNS megkettőződésében? Miért bonyolult a DNS információtartalmának a megfejtése? Hogyan reagál egy működő lac-operon arra, hogy a táptalajból elfogy a tejcukor? Melyek a legismertebb génátviteli eljárások? Miért használható a bűnüldözésben a DNS-chip? Hogyan „készült” a Dolly nevű bárány? Mit jelent a génterápia? Gondold végig, milyen mutagén források találhatók a lakásokban? <i>Ismeretek</i> A DNS örökítőanyag-szerepe.	A DNS örökítő szerepének értelmezése. A kodonszótár használata a pontmutációk következményeinek levezetéséhez. Érvelés a géntechnológia alkalmazása mellett és ellen. A hétköznapi életben is elterjedten használt fogalmak (GMO, klón, gén stb.) jelentésének ismerete, szakszerű használata. A biotechnológia gyakorlati alkalmazási lehetőségeinek bemutatása példákon keresztül. A molekuláris genetika korlátainak és az ezzel kapcsolatos etikai megfontolásoknak a bemutatása.	<i>Kémia:</i> nukleinsavak, fehérjék. <i>Informatika:</i> az információtárolás és -előhívás módjai. <i>Etika:</i> a tudományos eredmények alkalmazásával kapcsolatos kérdések.

RNS-szintézis és -érés. A genetikai kód és tulajdonságai. A fehérjeszintézis folyamata. A génműködés szabályozásának alapjai. A mutáció és típusai, valamint következményei (Down-kór, Klinefelter- és a Turner-szindróma, rák). A genetikai információ tárolása, megváltozása, kifejeződése, átadása, mesterséges megváltoztatása. Nukleotid szekvencia leolvasása. Plazmidok és az antibiotikum-rezisztencia, transzgenikus élőlény. DNS-chip, reprodukív klónozás (Dolly), GMO-növények és állatok, mitokondriális DNS. Humán genomprogramok, génterápia. A környezet és az epigenetikai hatások. Mutagén hatások.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szemikonzervatív megkettőződés, triplet, a genetikai kód, kodon, antikodon genom, genomika, gén, allél, lac-operon, mobilis genetikai elem, mutáció, mutagén, rekombináns DNS-technológia, restrikciós enzim, transzgenikus élőlény, GMO-élőlény, genomprogram.	

Tematikai egység	Genetika: az öröklődés	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Az öröklődés molekuláris alapjai. Sejtbiológia.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mendeli genetika szemléletmódja és kibontakozása fő lépéseinek (tudománytörténeti vonatkozások is) megismerése.	

	Az ember megismerése és egészségének fejlesztése az emberi öröklődés példáin. A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése genetikai feladatok megoldásával. A genetikai tanácsadás gyakorlati hasznának belátása. Analizáló és szintetizáló képesség fejlesztése, a matematika eszközrendszerének használata a biológiában.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Hogyan érvényesülnek a Mendel-szabályok az AB0 és Rh vércsoport öröklődésében? Miért nevezzük a nemhez kapcsolt gének öröklődését „cikk-cakk” öröklődésnek? Miért tiltott a világ legtöbb országában a vérrokonok házassága? Mi a valószínűsége a fiú, illetve a lány utódok születésének? Hogyan örökölhette egy férfi a vörös-zöld színtévesztés betegségét, ha szülei egészségesek voltak? Miért kell a hibrid kukorica vetőmagját évente újra előállítani? Miért gyakoribbak az öröklődő betegségek zárt közösségekben? <i>Ismeretek</i> Domináns-recesszív, intermedier és kodomináns öröklődés. A három Mendel-törvény. Egygénes, kétgénes és poligénes öröklődés.	Az öröklődés folyamatainak leírása és magyarázata, az összefüggések felismerése. A genetikai tanácsadás szerepének belátása az utódvállalásban. Családfaelemzés. A környezeti hatások öröklődésben betöltött szerepének magyarázata. Mendel és Morgan kutatási módszerének és eredményeinek értelmezése. A mendeli következtetések korlátainak értelmezése. Genetikai feladatok megoldása. Családfa alapján következtetés egy jelleg öröklődés menetére.	<i>Kémia:</i> nukleinsavak, fehérjék. <i>Matematika:</i> a valószínűség-számítás és a statisztika alapjai. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A vérzékenység öröklődése az európai királyi családokban. Rokonházasság a fáraók dinasztiáiban. A kommunista diktatúra ideológiai alapú tudományirányítása (Micsurin).

Génkölsönhatások, random keresztezés, letális hatások. A nemi kromoszómához kötött öröklődés. A humángenetika vizsgálati módszerei (családfaelemzés, ikerkutatás). A Drosophila (ecetmuslica) mint a genetika modellszervezete. A mennyiségi jellegek öröklődése. Környezeti hatások, örököltetés, hajlamosító gének, küszöbmodell, heterózishatás (pl. hibridkukorica, brojlercsirke), anyai öröklődés. Genetikai eredetű betegségek (albinizmus, színtévesztés, vérszegénység, sarlósejtes vérszegénység, Down-kór, csípőficam, magas vérnyomás stb.). A genetikai tanácsadás alapelvei.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Genotípus, fenotípus, homozigóta, heterozigóta, ivari és testi kromoszóma, hemizigóta, minőségi jelleg, mennyiségi jelleg, gamétatisztaság elve, tesztelő keresztezés, reciprok keresztezés.	
Tematikai egység	Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Szaporodás, egyedfejlődés és növekedés	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Az ember szaporodása, egyedfejlődése és egészségvédelme. Sejtosztódás: mitózis, meiózis. Hormonrendszer.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az emberi szexualitás biológiai és társadalmi-etikai megismerése. A felelősségteljes nemi magatartásra való törekvés kialakítása. A tudatos családtervezés, a várandós anya egészséges életmódja melletti érvek megismerése és elfogadtatása. Az alkalmazott technikák előnyei mellett azok korlátainak és kockázatainak a felismerése, ehhez kapcsolódóan a mérlegelésen alapuló véleményalkotás fejlesztése. Különböző szexuális kultúrájú társadalmi csoportok, közösségek etikai elveinek megismerése, összevetése.	

	Az egyén, a család és a társadalom felelősségének megértése az utódvállalásban.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Miért van a férfiak kilövellt ondójában 300–400 millió spermium? Hogyan szabályozza a hormonrendszer a méh és a petefészkek ciklusos működését? Hogyan képződnek a hímivarsejtek és a petesejtek? Hogyan mutatható ki a vizeletből a korai terhesség? Miért veszélyes a művi terhesség-megszakítás? Hogyan történik a magzat táplálása? <i>Ismeretek</i> Az ember neme meghatározásának különböző szintjei (kromoszomális, ivarszervi és pszichoszexuális nem). A férfi és női nemi szervek felépítése, működése, és a működés szabályozása. A spermium és a petesejt érése. A meddőség okai. A hormonális fogamzásgátlás alapjai. A megtermékenyítés sejtbiológiai alapjai. A terhesség és a szülés. Az ember egyedfejlődése, a méhen belüli és a	A női nemi ciklus során a petefészkekben, a méh nyálkahártyában, a testhőmérsékletben és a hormonrendszerben végbemenő változások összefüggéseinek magyarázata. A meddőséget korrigáló lehetséges orvosi beavatkozások megismerése és a kapcsolódó etikai problémák elemzése. Az anyai és a magzati vérkeringés kapcsolatának bemutatása, összefüggésének igazolása az egészséges életmóddal. A családtervezés lehetőségei, a fogamzásgátlás egyes módszereinek előnyei és hátrányai. A szexuális úton terjedő betegségek és elkerülésük módjainak megismertetése. A szexuális tartalmú adathalászat lehetséges veszélyeinek elemzése.	<i>Vizuális kultúra:</i> a nőideál változása a festészetben és szobrászatban a civilizáció kezdeteitől napjainkig.

posztembrionális fejlődés fő szakaszai.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kromoszómális, ivarszervi és pszichoszexuális nem, erekció és ejakuláció, tesztoszteron, ovuláció, sárgatest, ösztrogén, progeszteron, menstruáció, megtermékenyítés, beágyazódás, lombikbébi, koriongonadotropinok, vetélés, abortusz, magzatburok, embriópajzs, embrió, méhlepény, köldökszinór, akceleráció.	

Tematikai egység	Evolúció. Biológiai evolúció	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Állattan és növénytan, genetika, sejtbiológia	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A biológiai evolúciónak mint a világegyetem legbonyolultabb folyamatgyűjtésének az értelmezése. Az összetett rendszerek elemzése, a nehézségek felismerése. Tudománytörténeti folyamatok értelmezése. A természet egységére vonatkozó elképzelések formálása. A faj fogalma és a fajok rendszerezése nehézségeinek felismerése. Az élő szervezetek felépítésében és működésében megfigyelhető közös sajátosságok összegzése. Az evolúciós gondolkodás alkalmazása a növény- és állatfajok földrajzi elterjedésével kapcsolatos következtetésekből. A biológiai evolúció időskálájának megismerése és értelmezése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Melyek az ideális populáció jellemzői? Mi az oka annak, hogy az emberiség génállományában fokozódik a hibás allélek száma? Milyen evolúciós jelenség a Darwin-pintyek megjelenése és változataik kialakulása a Galapagos-szigeteken? Miben különbözik a természetes és a mesterséges szelekció?	Példák gyűjtése a legfontosabb hungarikumok ismeretében a háziasításra és a mesterséges szelekcióra. A sarlósejtes vérszegénység és a malária közötti összefüggés elemzése.	<i>Földrajz:</i> kozmológia, földtörténeti korok, állat- és növényföldrajzi ismeretek. <i>Fizika:</i> az univerzum kialakulása, csillagfejlődés. <i>Kémia:</i> izotópok, radioaktivitás.

Mi lehet az oka annak, hogy az észak-amerikai indiánok körében a B vércsoport nem fordul elő? Milyen kísérletekkel próbálták a tudósok igazolni a szerves biomolekulák abiogén keletkezését? Milyen érvek szólnak az endoszimbionta elmélet mellett? Milyen jelentősége van a kb. 50 m² felületű belső membránrendszer kialakulásának az eukarióta sejtekben? Milyen magyarországi ember-leleteket ismerünk? <i>Ismeretek</i> A mikro- és makroevolúció fogalmának értelmezése. Az ideális populáció modellje. A Hardy–Weinberg-egyensúly. A mutációk, a szelekció és a génáramlás szerepe a populációk genetikai átalakulásában. Darwin munkássága. Mesterséges szelekció, házasítás, nemesítés (a legfontosabb kiindulási fajok és hungarikumok ismerete). A földrajzi, ökológiai és genetikai izoláció szerepe a populációk átalakulásában. A koevolúció, a kooperációs evolúció alapjai. A kémiai evolúció (Miller-kísérlet). Az élet kialakulásának elméletei. Prokariótából eukariótává válás. A bioszféra evolúciójának néhány feltételezett kulcslépése. Az ember evolúciója.	Különböző kormeghatározási módszerek összehasonlítása. A mikro- és makroevolúció összehasonlítása. Érvek gyűjtése az eukarióta sejt kialakulásának evolúciós jelentőségéről. Az evolúciós szemlélet formálása.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> ősközösség. <i>Vizuális kultúra:</i> barlangrajzok. <i>Etika:</i> genetikával kapcsolatos kérdések.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Evolúció, biológiai evolúció, evolúciós egység, mikro- és makroevolúció, ideális populáció, reális populáció, szelekció, fitness, génáramlás, genetikai sodródás, alapító elv, házasítás, nemesítés, speciáció, hibridizáció, izoláció, horizontális	

	géntranszfer, relatív és abszolút kormeghatározás, „élő kövület”, lenyomat, kövület, koevolúció, kémiai evolúció, emberi rassz, atavizmus.
--	--

Tematikai egység	Rendszerbiológia és evolúció	Órakeret 1 óra
Előzetes tudás	Sejtbiológia, genetika, immunológia, ökológia.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A környezet és az ember, az emberi közösség komplex kapcsolatának megértése. A rendszerelvű biológiai gondolkodás hatásának megértése az emberi együttélésre, a környezet megóvására és az egészségügyre. A modern biológia és a bioinformatika egyre szorosabb kapcsolatának felismerése. A biológiai és környezettudományok rohamos fejlődése által felvetődő új kérdések, konfliktusok és lehetséges megoldások bemutatása, azok (bio)etikai, jogi és világnézeti vonatkozásaival. Az evolúció bemutatása mint a biológiai rendszerek változásainak alaptörvénye. A felvetődő ideológiai viták hátterének feltárása és feloldhatósága. A megalapozott szakmai ismereteken alapuló véleményalkotás és vitakészség fejlesztése.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások</i> Milyen gazdálkodási, gondolkodási és életmódbeli formák lehetnek az emberiség fennmaradásának feltételei? Melyek az élet biológiai jellegzetességei? Milyen általános és sajátos törvényszerűségek jellemzik az egyes biológiai rendszereket? Melyek azok a biológiában megismert új technikák, amelyek elősegíthetik az emberiség fejlődését? <i>Ismeretek</i> A biológiai rendszerekben működő általános (hasonló és eltérő) törvényszerűségek.	Érvelés a bioetika fő kihívásainak a joggal és a világnézettel való kapcsolatáról. Az élő rendszerek minőségi és mennyiségi összefüggéseinek elemzése a rendszerelvű biológiai gondolkodás alapján. Betegségterképek keresése az interneten, értelmezésük. A nemzetközileg elfogadott bioetikai alapelvek és törvények értékelése.	<i>Informatika:</i> információtárolás és előhívás, a biológiai jelenségek informatikai megközelítése. <i>Etika:</i> környezetetika.

Az élet alapvető (biológiai) jellegzetességei. A bioszféra hierarchikus rendszerei. Bioinformatikai alapfogalmak. A biológiai hálózatok. A jövő kilátásai és új kihívásai a biológia várható fejlődésének tükrében. Az evolúcióelmélet és az evolúciós modell mai bizonyítékai. A bioetika alapjai. Az ökológia és az evolúcióbiológia kapcsolata.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biológiai hálózat, betegségtérképek, bioetika, személyiségi jog, bioszociális háló, hálózatos evolúciós kép.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanulók megértik a környezet- és természetvédelem alapjait, elsajátítják az ökológiai szemléletet, és nyitottá válnak a környezetkímélő gazdasági- és társadalmi stratégiák befogadására. Megszerzett ismereteiket a gyakorlatban, mindennapi életükben is alkalmazzák. A tanulók felismerik a molekulák és a sejtalkotó részek kooperativitását, képesek a kémia, illetve a biológia tantárgyban tanult ismeretek összekapcsolására. Megértik az anyag-, az energia- és az információforgalom összefüggéseit az élő rendszerekben. Rendszerben látják a hormonális, az idegi és az immunológiai szabályozást, és képesek összekapcsolni a szervrendszerek működését, kémiai, fizikai, műszaki és sejtbiológiai ismeretekkel. Felismerik a biológiai, a technikai és a társadalmi szabályozás analógiáit. Biológiai ismereteik alapján az ember egészségi állapotára jellemző következtetéseket képesek levonni. Tudatosul bennük, hogy az ember szexuális életében alapvetők a biológiai folyamatok, de a szerelemre épülő tartós párkapcsolat, az utódok tudatos vállalása, felelősségteljes felnevelése biztosít csak emberhez méltó életet. Helyesen értelmezik az evolúciós modellt. A rendszerelvű gondolkodás alapján megértik az emberi és egyéb élő rendszerek minőségi és mennyiségi összefüggéseit. Felismerik a biológia és a társadalmi gondolkodás közötti kapcsolatot. Képessé és nyitottá válnak az interdiszciplináris gondolkodásra. A saját életükben felismerik a biológiai eredetű problémákat, életmódjuk helyes megválasztásával, megbízható szakmai ismereteik alapján felelős egyéni és társadalmi döntéseket képesek hozni.
--	--

FÖLDRAJZ

(2 éves érettségi felkészítő)

A *földrajzoktatás* megismerteti a tanulókat a szűkebb és tágabb környezet természeti és társadalmi-gazdasági, valamint környezeti jellemzőivel, folyamataival, a környezetben való tájékozódást, eligazodást segítő alapvető eszközökkel és módszerekkel. Vizsgálódásának középpontjában a földrajztudomány, valamint a társföldtudományok (geológia, meteorológia, geofizika, planetológia) által feltárt természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatok, jelenségek, azok kölcsönhatásai, illetve napjaink gazdasági, környezeti eseményei állnak, lokális, regionális és globális szinten egyaránt, különös tekintettel a fenntarthatóságra.

12-13. évfolyam

A *földrajzi* tartalmak feldolgozása során fejlődik a tanulók földrajzi-környezeti gondolkodása, helyi, regionális és globális szemlélete. Megértik, hogy a természet egységes egész, a Föld egységes, de állandóan változó rendszer, amelyben az ember természeti és társadalmi lényként él, és ez megköveteli az erőforrásokkal való észszerű gazdálkodást. A műveltségi terület minden jelenséget és folyamatot tér- és időbeli változásában, folytonos átalakulásában mutat be, megláttatva azok okait és lehetséges következményeit. Így fokozatosan kialakulhat a tanulók felelős magatartása a szűkebb és a tágabb természeti, illetve társadalmi környezet iránt. A globalizálódó gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok értékelésével lehetővé válik, hogy a tanulók megismerjék az emberiség egész bolygónkra kiterjedő természetátalakító tevékenységét, az ebből fakadó, szintén világméretű természeti és társadalmi problémákat úgy, hogy egyben használható támpontokat kapjanak e problémák megoldásainak következő évtizedekben várható irányaihoz is.

A tartalmi elemek feldolgozása a szűkebb és tágabb környezetünkről megszerzett ismeretek bővítése mellett nagymértékben hozzájárul a *tanulók képességeinek fejlődéséhez*. A különféle szóbeli és írásbeli ismeretközvetítő, illetve értékelési módszerek alkalmazásával segíti az anyanyelvi kommunikáció fejlődését. Az Európai Unió, valamint a távoli országok természeti és társadalmi-gazdasági sajátosságainak bemutatásával hozzájárul az eltérő kultúrák megismerése iránti igény, a nyitott és befogadó magatartás, illetve szemléletmód kialakulásához. Mindezt úgy valósítja meg, hogy közben elősegíti a természeti és a kulturális értékek iránti tisztelet, illetve a következő nemzedékek számára történő megőrzésük iránti igény kialakulását. Ezzel hozzájárul a felelős és tudatos környezeti magatartás, a jövő generáció érdekeit is szem előtt tartó gondolkodás fejlődéséhez. A más anyanyelvű országok és kultúrák megismerése elősegítheti a tanulóban az adott célnyelven történő kommunikáció igényének kialakulását, ez pedig megkönnyítheti az idegen nyelvi kommunikáció fejlődését.

A természeti, a társadalmi-gazdasági és a környezeti folyamatokban megfigyelhető kölcsönhatások feltárásával a földrajzoktatás hozzájárul a természettudományos szemlélet és gondolkodásmód kialakulásához. Szüntelenül változó és globalizálódó világunk természeti, környezeti és társadalmi-gazdasági folyamatainak megismeréséhez és megértéséhez elengedhetetlen a folyamatos tájékozódás és információszerzés, valamint a nyitott gondolkodás. Ezért a tartalmi elemek elsajátítása elképzelhetetlen a tanulók egyre önállóbbá váló információszerző tevékenysége nélkül. Így a tanítási-tanulási folyamatban nagy hangsúlyt kap az információszerzés és -feldolgozás képességének fejlesztése, különös tekintettel a digitális világ nyújtotta lehetőségek felhasználására. A tanítási-tanulási folyamat kiemelt célja a folyamatos önképzés iránti igény, valamint az élethosszig tartó tanulás képességének kialakítása. Hazánk és a világ társadalomföldrajzi jellemzőinek bemutatásával a műveltségi terület elősegíti a szociális és állampolgári kompetencia fejlődését. Napjaink társadalmi-gazdasági folyamatainak megismertetése nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók a gazdasági élet eseményeiben eligazodó aktív, kreatív, rugalmas és vállalkozóképes állampolgárrá válhassanak.

A tantárgy komplex ismeretanyaga révén segíti a tanulók pályaválasztását, eligazodását a munka világában, illetve felkészíti őket a szakirányú felsőfokú tanulmányokra. Hozzájárul ahhoz, hogy az iskolából kilépő tanulók képesek legyenek a felelős döntéshozatalra az állampolgári szerep gyakorlása során.

Az egyes tartalmi egységek végén található fogalmak, illetve topográfiai követelmények az általános iskolában elsajátított tananyagra épülnek, és feltételezik azok ismeretét, az ott megnevezettek közül csak a szakgimnáziumi tananyag feldolgozása szempontjából meghatározó jelentőségű

fogalmakat ismételtük meg. Ezek újbóli felsorolása a fogalmak – a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő – tartalmi-szemléleti elmélyítésére utal.

12. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A Föld kozmikus környezete	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A Föld mint égitest jellemzői. A Föld mozgásai és azok következményei (napszakok, évszakok váltakozása, időszámítás). Alapvető tájékozottság a térbeli és az időbeli nagyságrendekben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A modellhasználat fejlesztése a Naprendszer keletkezéséről és felépítéséről alkotott elképzelések tudománytörténeti jelentőségének megértésén keresztül. A csillagászati térben való tájékozódási képesség fejlesztése, helyes elképzelés kialakítása a csillagászati adatok (távolságok) nagyságrendjéről. Az elvont gondolkodás fejlesztése az egyedi és közös jellemzők felismertetésével a Föld és kőbolygó szomszédainak példáján. A rendszerfogalom fejlesztése a Naprendszer felépítésében megfigyelhető törvényszerűségek felismerésével. A Föld mozgásaiból adódó jelenségek törvényszerűségeinek felismertetése, bolygónk életére gyakorolt hatásának megértetése. A tudományos és az áltudományos elméletek közötti különbség megvilágítása az asztrológia (csillagjóslás) példáján.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A csillagászati ismeretek fejlődése</i> A geo- és a heliocentrikus világmép, a bolygómozgás törvényszerűségei. A csillagképek látszólagosságának megértése, néhány ismertebb csillagkép mitológiai eredettörténetének ismerete. <i>A Világegyetem</i> A Világegyetem (Univerzum), a Tejútrendszer (Galaxis) és a Naprendszer kapcsolata és méretei. A Világegyetem keletkezésével kapcsolatos legfontosabb elméletek bemutatása. A csillagfejlődés áttekintése. A Naprendszeren kívüli bolygók (exobolygók) kutatásának új eredményei. A Naprendszer tagjai, felépítésének törvényszerűségei, az égitestek osztályozása. A Nap mint csillag szerkezete, jellemző folyamatainak bemutatása. A naptevékenység földi hatásai példák alapján. A Föld-típusú (közet-) és a Jupiter-típusú (gáz-) bolygók jellemzőinek összehasonlítása, a törpebolygó mint égitesttípus magyarázata, kisbolygók, üstökösök, meteorok, meteoritok jellemzése. <i>Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében</i>		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> az ó- és a középkor tudományos gondolkodása. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mitológia. <i>Matematika:</i> logika, matematikai eszközhasználat. <i>Informatika:</i> digitális információforrások

Az űrkutatás legfontosabb mérőföldköveinek és eszközeinek, űrkutatás magyar vonatkozású eredményeinek megismerése. A műholdak gyakorlati jelentőségének példái. <i>A Föld mint égitest</i> A tengely körüli forgás és Nap körüli keringés következményeinek összekapcsolása az ember életére gyakorolt hatásokkal. A periodikusan ismétlődő jelenségek és az időszámítás összekapcsolása, a helyi és a zónaidő megkülönböztetése, gyakorlat jelentőségük belátása, alkalmazása egyszerű számítások során. A Vénusz, a Mars és a Föld felszíni és légköri folyamatainak összehasonlítása. <i>A Hold</i> Jellemzése; mozgásai földi hatásainak, a holdfázisok és a fogyatkozások kialakulásának magyarázata. a holdkutatás eredményeinek bemutatása internetről gyűjtött információk alapján.		használata, informatikai eszközök használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Világegyetem, Tejútrendszer, Naprendszer, csillagászati egység, közetbolygó (Föld-típusú bolygó), gázbolygó (Jupiter-típusú bolygó), tengely körüli forgás, keringés, földrajzi koordinátarendszer, helyi és zónaidő, holdfázis, nap- és holdfogyatkozás, űrállomás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A földi tér ábrázolása	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A térkép és a földgömb fogalma, ábrázolása és méretaránya. Szemléleti térképolvasás. A földrajzi fókuszálózat elemeinek használata, tájékozódás a fókuszálózat segítségével.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A logikai térképolvasás képességének kialakítása; gyakorlottság kialakítása különböző típusú térképek információforrásként való használatában (közölt információk felismerése, értelmezése, felhasználása). A modern technikai rendszerek szerepének bemutatása a Föld megismerésében és gyakorlati célok megvalósításában.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<i>A térkép</i> A térképkészítés fejlődése, a modern térképkészítés elvei. A földrajzi fókuszát értelmezése és használata; a vetület fogalma, a legelterjedtebb vetülettípusok és jellemzőik összehasonlítása, alkalmazhatóságuk korlátai. A térképek csoportosítása méretarány és tartalom alapján; a domborzat háromdimenziós ábrázolásának lehetőségei. Térképvázlatok és egyszerű keresztmetszeti ábrák készítése. <i>Tájékozódás a térképen és a térképpel</i> Távolság- és magasságmeghatározási és a méretarányhoz kapcsolódó számítási feladatok megoldása különböző méretarányú térképeken. Tájékozódási, számítási feladatok megoldása a fókuszát használataival. A terepi tájékozódás eszközei és gyakorlata, a térképi ismeretek alkalmazása mindennapi tájékozódási helyzetekben. <i>Távérzékelés és térinformatika</i> A műholdak csoportosítása pályatípus és feladat alapján, földmegfigyelő műhold-családok; a műholdfelvételek típusai és alkalmazásuk lehetőségei, földi képződmények, jelenségek azonosítása műholdfelvételeken. A GPS működési elve és jelentősége; a földrajzi információs rendszer (GIS) fogalma, jelentőségének igazolása mai térbeli adatbázisok példáin. Példák gyűjtése a digitális térképi alkalmazások, illetve térinformatikai rendszerek mindennapi életben való sokoldalú felhasználhatóságára (pl. veszély előrejelzése, környezet károsodásának felismerése).	<i>Matematika:</i> arányszámítás, mértékegységek. <i>Informatika:</i> adat, információ, adatbázis, digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Vetület, vetülettípus, jelrendszer, topográfiai és tematikus térkép, kis-, közepes- és nagy méretarányú térkép, abszolút és relatív magasság, szintvonal, helymeghatározás, távérzékelés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A Föld mint közetbolygó szerkezete és folyamatai	Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	A Föld alakja, felépítésének egyszerű modellje. A szárazföldek és az óceánok elhelyezkedése. Elemi tájékozottság a földtörténet időrendjéről. Az alapvető domborzati és felszínformák felismerése, jellemzőik ismerete. A leggyakoribb hazai üledékes és vulkáni kőzetek.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kőzetbolygó mint összetett, törvényszerűségek alapján változó rendszer bemutatása. Az oksági gondolkodás erősítése anyagok különböző körülmények közötti eltérő fizikai viselkedésének bemutatásával. Helyes időképzet kialakítása időnagyságrendek összevetése, az események sorrendiségének felismerése révén. A környezet iránti felelősségérzet növelése az ásványkincs-készletek véges hasznosíthatóságának példáján. Olyan képesség és szemlélet kialakítása, amely a pozitív hatások, a lehetséges környezeti kockázatok és az egymással ütköző érdekek felismerésére révén hozzájárul, a tanultakat felhasználni képes, megalapozott érvelés iránti igény kialakulásához.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>A kőzetbolygó gömbhéjainak szerkezete és ásványtani összetétele</i> A belső gömbhéjak fizikai jellemzői; a tulajdonságok változásában megfigyelhető törvényszerűségek megfogalmazása. Az egyes gömbhéjak fő geokémiai és ásványtani jellemzői. <i>A kőzetlemezek és mozgásaik következményei</i> A kontinentális és az óceáni kőzetlemezek felépítésének és legfontosabb tulajdonságainak összehasonlítása. A közeledő, a távolodó és az elcsúszó kőzetlemez-szegélyek jellemző folyamatainak és következményeinek leírása konkrét példák alapján; folyamatábrák elemzése és készítése. A földrengésveszélyes térségek elhelyezkedésének törvényszerűségei; a földrengések következményei, a cunami. A földrengések előrejelzésének lehetőségei és korlátai; a károk mérséklésének lehetőségei példák alapján, a társadalom felelős alkalmazkodása a földrengésveszélyes zónákban; a nemzetközi segítségnyújtás szerepének bemutatása konkrét példa alapján. A felszín alatti és a felszíni magmatizmus jellemzőinek bemutatása; a vulkánosság típusai, összefüggésük a kőzetlemez-szegélytípusokkal; magyarázó ábrák elemzése. Az ütköző kőzetlemez-szegélyek mentén lejátszódó folyamatok összehasonlítása. Mélytengeri árok, peremi medence, üledékfelhalmozódás, szigetív, hegységképződés (orogenezis). A geológiai (belső) és a földrajzi (külső) erők felszínformáló munkájának kapcsolata, szerepük bemutatása kontinentális és óceáni példák alapján. <i>Ásványkincsek</i>	<i>Matematika:</i> térbeli mozgások elképzelése időegységek, időtartammérés. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegelemek időrendjének felismerése. <i>Etika:</i> az erőforrásokkal való etikus gazdálkodás, egyéni és társadalmi érdek. <i>Informatika:</i> digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata.

A legfontosabb kőzetalkotó ásványok felismerése, elkülönítése; a kőzetek csoportosítása, az egyes kőzetcsoportokhoz tartozó főbb kőzettípusok jellemzése; kőzetvizsgálat, kőzetfelismerés. A kőzetek hasznosításának bemutatása példák alapján: közvetlen (pl. terméskő) és átalakítást követő használat (pl. cement, cserép). Érces és más hasznosítható ásványgyűttek: példák gyakori ércásványokra, felismerésük, elkülönítésük; magmás és üledékes ércképződés; az érces gazdasági hasznosításának bemutatása példák alapján. Fosszilis energiahordozók: a kőszén és a szénhidrogének keletkezésének folyamata, gazdasági jelentőségük változása. A bányászatból, a szilárd földfelszín megbontásából eredő környezeti problémák. A nagy tömegű kőzetátalakítás (pl. cementgyártás) és a fenntarthatóság kapcsolatának szemléltetése; az építkezés, ércbányászat, fosszilis energiahordozók kitermelésének és felhasználásnak környezeti következményei információgyűjtés és feldolgozás alapján. A károkozás mérséklésének lehetőségei, a rekultiváció bemutatása példákban. <i>A talaj</i> A talaj mint a legösszetettebb és a társadalmi-gazdasági folyamatok miatt legsérülékenyebb környezeti képződmény jellemzése; a talajképződés folyamatának, összefüggéseinek bemutatása. A talaj szerkezete, szintjeinek jellemzői; az elterjedt zonális és azonális talajok jellemzése a kialakításában szerepet játszó tényezők bemutatásával. Példák megnevezése a fenntarthatóság és a talaj kapcsolatára különböző éghajlati övekben; a talaj környezeti hatásjelző szerepének és a talajpusztulás mérséklési lehetőségeinek bemutatása példák alapján. <i>Földtörténet</i> A kormeghatározás módszerei, a módszerek szerepének összehasonlítása. A földtörténeti időskála elemzése; eon, idő, időszak, kor időegységek rendszere. A Föld belső és felszíni fejlődésének legfontosabb eseményei, azok nyomai bolygónkon; az élet elterjedésének legfontosabb lépcsői, az élet visszahatása a földrajzi, és ezen keresztül a geológiai folyamatokra, a környezet változásának mérőföldkövei; konkrét példák megnevezése, területi előfordulásuk bemutatása.	
--	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Geoszféra, földköpeny, asztenoszféra, geotermikus gradiens, kőzetlemez-mozgás, hegységképződés, földrengés, vulkanizmus, szerkezeti mozgás; kőzetalkotó ásvány, magmás, üledékes és átalakult kőzet, ércásvány, ércképződés, agyagásvány, geokémiai körforgás; nagyszerkezeti elem, domborzati forma, rekultiváció; kormeghatározás, földtörténeti eon, idő, időszak, kor.
Topográfiai ismeretek	Gondwana, Pangea, Tethys. Ösföldek (pajzsok) tanult példái. A Kaledóniai-, a Variszkuszi-, a Pacifikus-, az Eurázsiai-hegységrendszer tanult tagjai. Fuji, Vezúv, Etna, Hawaii-szigetek, Teleki-vulkán, Mt. Pelée, Mount St. Helens.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A légkör földrajza	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Időjárási elemek és jelenségek felismerése. A felmelegedés, a víz körforgása és halmazállapot-változásai. Az időjárási elemek térbeli és időbeli változásai. A Föld gömb alakjának következményei, az éghajlati övezetesség kialakulásának okai, az egyes éghajlatok előfordulásának területi példái. Éghajlati diagram.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az oksági gondolkodás fejlesztése a légköri folyamatokat alakító tényezők közötti kölcsönhatások alapján. A légkör mint rendszer folyamatainak a Föld egészére gyakorolt hatásának bemutatása. Igény és képesség kialakítása a tevékeny, felelős környezeti magatartásra az emberi tevékenység légköri folyamatokra gyakorolt hatásainak bemutatásával, a személyes felelősség és cselekvés szükségességének felismertetésével. A lokális és a globális kapcsolatának beláttatása a helyi károsító folyamatok globális veszélyforrásokká válásának példáján. Az időjárás okozta veszélyhelyzetek felismertetése, a helyes és mások iránt is felelős cselekvés képességének kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A légkör anyagai és szerkezete</i> A légkört felépítő anyagok csoportosítása, az egyes anyagok légköri folyamatokban betöltött szerepének megismerése. A légkör tartományainak jellemzése, jellemzőik összehasonlítása, szerepük értékelése a földi élet és a gazdaság szempontjából. <i>A levegő felmelegedése</i> A levegő felmelegedésének folyamata, törvényszerűségei; folyamatára elemzése, hőmérséklet változásához kapcsolódó egyszerű számítási feladatok megoldása. A felmelegedést meghatározó és módosító tényezők, hatásuk gazdasági-energetikai hasznosíthatóságának példái.		<i>Matematika:</i> százalékszámítás, matematikai eszköztudás alkalmazása. <i>Informatika:</i> digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata.

<i>A felhő- és csapadékképződés</i> A felhő- és csapadékképződés feltételei, összefüggései, a folyamat bemutatása. A levegő nedvességtartalmához és a csapadékképződéshez kapcsolódó számítási feladatok megoldása. A talaj menti és a hulló csapadékok típusainak jellemzése, a csapadék gazdasági jelentőségének ismertetése példákkal. <i>A levegő mozgása</i> A légnyomás változásában szerepet játszó tényezők megnevezése; a légnyomás és a szél kialakulásának összefüggései. A nagy földi légkörzés rendszerének bemutatása; a szélrendszerek jellemzése. A monszun szélrendszer kialakulásában szerepet játszó tényezők bemutatása, a mérséklet és a forró övezeti monszun összehasonlítása; a jellegzetes helyi szelek és a mindennapi életre gyakorolt hatásuk bemutatása példák alapján. A ciklon és az anticiklon összehasonlítása, az időjárás alakításában betöltött szerepük igazolása. <i>Időjárás, időjárási frontok</i> Az időjárás és a mindennapi élet kapcsolatának bemutatása. Szöveges és képi időjárás-előrejelzés értelmezése; következtetés levonása időjárási adatokból. A hideg és a meleg front összehasonlítása, jellemző folyamataik bemutatása, példák a mindennapi életet befolyásoló szerepükre. Felkészülés az időjárás okozta veszélyhelyzetekre, a helyes és másokért is felelős magatartás kialakítása. <i>A szél és a csapadék felszínformáló tevékenysége</i> A felszínformáló tevékenységet befolyásoló tényezők összegyűjtése; a pusztító és építő tevékenység által létrehozott jellemzői formák felismerése. A szél és a csapadék felszínformáló tevékenységének gazdasági következményei. <i>A légszennyezés következményei</i>	<i>Etika:</i> az egyéni felelősség felismerése, felelős viselkedés.
--	---

A legnagyobb légszennyező források megnevezése; a szennyeződés élettani, gazdasági stb. következményeinek bemutatása példák alapján. Az egyén lehetőségeinek és felelősségének feltárása a károsítás mérséklésében, a légköri folyamatok egyensúlyának megőrzésében. Aktuális légszennyezési információk gyűjtése és feldolgozása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Állandó, változó és erősen változó gáz; troposzféra, sztratoszféra; üvegházhatás, a hőmérséklet napi és éves járása, izoterma, izobár, hőmérsékleti egyenlítő, fűszél, harmatpont, relatív páratartalom, felhőtípusok, talaj menti csapadék, hulló csapadék; időjárás- előrejelzés, kibocsátás, szállítás, leülepedés, ózonréteg ritkulása (elvékonyodása), globális felmelegedés, savas csapadék, a szél pusztító és építő munkája, erózió.

+++++

A 2019/20-as tanévben áthallgatás a szakgimnáziumi 11. osztályban,

a 2020/21-es tanévtől a 11.C osztályban tanulja meg

+++++

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Az Európai Unióról tagállamai, a közösség működésének alapvető elemei, az egyes kontinensrészek természeti és társadalmi-gazdasági jellemzői.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az Európai identitástudat továbbfejlesztése az Európai Unió, illetve a kontinens országai természeti és társadalmi-kulturális sokszínűségének felismertetésével, az Unió tagországai által közösen megfogalmazott értékek iránti tisztelet, a felelős közösségi magatartás iránti igény kialakításával. Nyitottság kialakítása az országok természeti és kulturális értékeinek megismerése iránt. Az Európai Unióval, illetve a kontinens országaival kapcsolatos hírek, információk értelmezése, érdeklődés kialakítása a közösséget, a kontinens országait érintő témák, események megismerése iránt. Az Európai Unión belüli különbségek okainak felismertetése, az ezek kiegyenlítésére irányuló programok, alapok jelentőségének megértése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<i>Az Európai Unió</i> Az együttműködés kialakulását és elmélyítését segítő tényezők, az ágazati és regionális együttműködés területei és konkrét példáinak megnevezése. Az Európai Unió mint gazdasági erőter elhelyezése a világ gazdaságában. A területi fejlettség különbség jellemzői, az eltérő gazdasági fejlettség okainak feltárása; a regionális politika lényegének megértése. <i>A területi fejlettség különbségei Európában</i> Az Európai Unió magterületei: Németország, Franciaország, a Benelux államok és az Egyesült Királyság gazdaságának szerepe az Európai Unió gazdaságában. Fejlett gazdaságú országok Európa közepén: Ausztria és Svájc gazdaságának összehasonlítása, a fejlődés sajátos vonásainak kiemelése. A gazdasági felzárkózást lehetőségeinek és nehézségeinek bemutatása Olaszország, Spanyolország és Görögország példáján. Kelet-Közép-Európa és Délkelet-Európa rendszerváltó országai: a piacgazdaságra történő áttérés társadalmi és gazdasági következményeinek bizonyítása. Csehország, Lengyelország, Szlovákia, Románia gazdasági fejlődésének összehasonlítása. A jugoszláv utódállamok (délszláv országok) eltérő fejlődési útjai, a fejlődést nehezítő társadalmi- gazdasági tényezőinek kiemelése. Kelet- Európa: az elhúzódó gazdasági átalakulás következményei Ukrajna gazdaságának példáján. Oroszország társadalmi- gazdasági fejlődésének sajátos vonásai, az ország világ gazdasági szerepének alakulásában. Egy választott térség/ország megadott szempontok szerinti bemutatása pl. prezentáció készítésével különböző forrásokból gyűjtött információk alapján.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Európa a 20. század második felében, az Európai Unió kialakulása, Szovjetunió, szocializmus. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> útleírások, tájleírások. <i>Informatika:</i> digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. <i>Etika:</i> más kultúrák értékeinek tisztelése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gazdasági unió, eurózóna, Schengeni egyezmény, uniós támogatás, területi fejlettségkülönbség, regionális politika, magterület, periféria terület, felzárkózás.
Topográfiai ismeretek	Európa országai és fővárosai. A magyarsághoz kötődő határon túli területek központjai. Antwerpen, Barcelona, Bilbao, Birmingham, Csernobil, Donyeck, Dubrovnik, Europort, Fiume (Rijeka), Genova, Gibraltár, Glasgow, Göteborg, Lyon, Manchester, Marseille, Milánó, Murmansk, Nápoly, Odessza, Rotterdam, Sevilla, Split, Strasbourg, Szentpétervár, Thessaloníki, Torino, Várna, Velence, Volgograd. Bonn, Brassó, Bréma, Brno, Constanța, Dortmund, Drezda, Duisburg, Frankfurt, Galați, Gdańsk, Genf, Graz, Halle, Hamburg, Hannover, Karlovy Vary, Katowice, Köln, Krakkó, Linz, Lipcse, Lódz, München, Ostrava, Ploiești, Plzeň, Rostock, Salzburg, Stuttgart, Szczecin, Trieszt, Zürich.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi- gazdasági jellemzői	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Az egyes kontinensek természetföldrajzi jellemzői, kontinensek, illetve azok meghatározó jelentőségű országcsoportjainak társadalmi-gazdasági és környezeti sajátosságai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A fejlett országok felelősségének felismertetése a perifériatérsegek problémáinak mérséklésében, a nemzetközi összefogás szükségességének beláttatása. A földi gazdasági erőter folyamatos átrendeződésének felismertetése, okainak megértetése. Világunk természeti és társadalmi-kulturális sokszínűségének felismertetése, ezekben rejlő értékek megőrzése iránti felelősség kialakítása. Nyitottság kialakítása más országok természeti és kulturális értékeinek megismerése iránt. A Föld közeli és távoli országaival kapcsolatos hírek, információk értelmezése, érdeklődés felkeltése a közösséget, az egész emberiséget érintő témák, események megismerése iránt. Az emberi jogok (pl. az egészséges környezethez, a tanuláshoz való jog) érvényesülése iránti elkötelezettség, az emberi értékek iránti tisztelet kialakítása. A szociális kompetencia fejlesztése a segítő szándékú, az emberi fejlődést szolgáló karitatív tevékenység tiszteletének, illetve az ebben való közreműködés képességének alakításával.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Ázsia regionális földrajza</i> Délnyugat-Ázsia világ gazdasági jelentőségének bemutatása; a szénhidrogénkincs szerepének igazolása a térség fejlődésében. A kultúrák találkozásának bemutatása Törökország példáján; Izrael fejlődésének társadalmi-, gazdasági tényezői. Japán meghatározó szerepe Kelet- és Délkelet-Ázsia gazdasági fejlődésében. A feltörekvő új gazdasági hatalmak (Kína és India) fejlődésének sajátos vonásai. Délkelet-Ázsia gyorsan iparosodott országainak fejlődési sajátosságai, az eltérő fejlődési utak magyarázata. Ázsia elmaradott, szegény térségeinek bemutatása, a társadalmi-gazdaság problémák értelmezése és magyarázata. <i>Amerika regionális földrajza</i> Az Amerikai Egyesült Államok szerepének bemutatása a világ gazdasági és pénzügyi folyamatainak alakulásában. A gazdasági fejlődés sajátosságai,		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> ókori öntözéses kultúrák (Egyiptom, Mezopotámia, India, Kína), világvallások, gyarmatosítás, nagy földrajzi felfedezések, az Amerikai Egyesült Államok megalakulása. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> útleírások, tájleírások. <i>Művészetek:</i>

területi jellemzése, az összefüggések bizonyítása; az országon belüli gazdasági-területi átrendeződés sajátos vonásainak és okainak bemutatása. A NAFTA USA-n kívüli tagországai (Kanada és Mexikó), szerepük az együttműködésben példák alapján. Latin-Amerika gazdasági fejlődését befolyásoló tényezők, társadalmi-, történelmi adottságok bemutatása; a fejlettség területi különbségei, a gazdasági fejlődés gócpontjainak jellemzői. A fejlődés ellentmondásainak feltárása az adóparadicsomok példáján; az országok világgazdasági szerepének bemutatása példák alapján. Brazília feltörekvő gazdaságának jellemzése, a fejlődést elősegítő és megnehezítő tényezők kiemelése. <i>Afrika regionális földrajza</i> A gazdasági fejlődést befolyásoló természeti és társadalmi tényezők értékelése; a fejlettség területi különbségeinek bemutatása, az okok feltárása, a gazdasági fejlődést nehezítő tényezők elemzése. Észak-Afrika és trópusi Afrika földrajzi adottságainak összehasonlítása, a társadalmi-gazdasági felzárkózás lehetőségeinek példái. A Dél-afrikai Köztársaság fejlődésében szerepet játszó tényezők bemutatása. Egy választott térség vagy ország megadott szempontok szerinti bemutatása pl. prezentáció készítésével különböző forrásokból gyűjtött információk alapján.	távoli tájak népeinek kulturális értékei. <i>Informatika:</i> digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. <i>Etika:</i> más kultúrák értékeinek tisztelete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Világgazdasági centrum-periféria, gyarmatosítás, posztindusztriális társadalom, technopolisz, hightech ágazat, K+F, duális gazdaság, demográfiai válság, feltörekvő ország, üdülősziget, adóparadicsom, ültetvény, farm, eladósodás, adósságválság, éhségövezet, OPEC.
Topográfiai ismeretek	Fülöp-szigetek, Indonézia, Irak, Irán, Malajzia, Tajvan; Algéria, Csád, Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Guinea, Kenya, Libéria, Líbia, Marokkó, Nigéria, Tunézia; Amerikai Egyesült Államok, Argentína, Bolívia, Chile, Brazília, Kanada, Kuba, Mexikó, Nicaragua, Panama, Venezuela. Abuja, Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó, Tel-Aviv, Pretoria, Atlanta, Brazíliaváros, Buenos Aires, Caracas, Chicago, Dallas, Havanna, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, São Paulo, Seattle, Washington. Adóparadicsomok és üdülő szigetek példái.

13. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A vízburok földrajza	Órakeret 9 óra
--	-----------------------------	-----------------------

Előzetes tudás	Az óceánok és a jelentősebb tengerek elhelyezkedése. A folyók felszíninformáló munkájának jellemzői példái, az árvíz. A tavak jellemzői. Hazánk legnagyobb folyói és tavai. Az egyes kontinensek legjelentősebb folyói, tavai. Talajvíz, hévíz fogalma, hazai előfordulásuk példái. Vízzszennyezés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vízburokban lezajló folyamatok társadalmi-gazdasági következményeinek felismertetése. Oksági gondolkodás fejlesztése a növekvő termelés és fogyasztás által a vízburokban bekövetkezett változások, az emberiség további sorsát is befolyásoló hatások megláttatásával. A személyes felelősség és cselekvés szükségességének, lehetőségeinek felismertetése, a felelős környezeti magatartás iránti igény kialakítása. A környezeti szemlélet fejlesztése a lokális károsító folyamatok kölcsönhatások révén megvalósuló globális veszélyforrásokká válásának, valamint az egészséges ivóvíz biztosításának egyre nagyobb nehézségei miatt elengedhetetlen ésszerű, takarékos vízfelhasználás beláttatásával. A vízburok folyamatai által okozott veszélyhelyzetek felismertetése és a helyes, mások iránt is felelős cselekvés képességének kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A vízburok tulajdonságai és mozgásai</i> A vízburok tagolódása, az elemek kapcsolódásának, egymáshoz való viszonyának megértése (világtenger, óceánok, tengerek); a tengerek típusainak, jellemzőinek bemutatása példák alapján. A sós és az édes víz eltérő tulajdonságai, következményeinek bemutatása. A tengervíz sótartalmát befolyásoló tényezők földrajzi összefüggéseinek értelmezése. A hullámozgás kialakulása és jellemzői, kapcsolata a parttípusokkal. A tengeráramlást kialakító tényezők összefüggéseinek bemutatása; a hideg és a meleg tengeráramlások példái; a tengeráramlás éghajlat-módosító szerepének bemutatása példákban. A tengerjárást kialakító tényezők összefüggései, a jelenség kapcsolata a torkolatípusokkal. <i>A felszín alatti vizek</i> A felszín alatti vizek típusai, kialakulásuk folyamatának, összefüggéseinek bemutatása. Az egyes víztípusok jellemzése, gazdasági jelentőségük megismertetése példák alapján; veszélyeztetettségük okainak és következményeinek feltárása. <i>A felszíni vizek</i>		<i>Informatika:</i> digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. <i>Etika:</i> az erőforrásokkal való etikus gazdálkodás, egyéni és társadalmi érdek, az egyéni felelősség felismerése, önkéntes segítőmunka.

A vízgyűjtő terület, a vízállás, a vízjárás és a vízhozam összefüggéseinek felismerése. A tómedencék kialakulásának típusai példák alapján; a tavak pusztulásához vezető folyamatok, illetve azok összefüggéseinek bemutatása. <i>A víz és a jég felszínformáló munkája</i> A tenger és a folyóvíz felszínformáló munkáját befolyásoló tényezők megismerése; épülő és pusztuló tengerpartok jellemzése; a folyók építő és pusztító munkája következményeinek bemutatása, felszínformálási összefüggéseinek megismerése. A belföldi és a magashegységi jég felszínformáló munkájának összevetése, jellemzése. Jellemző felszínformák felismerése képeken, következtetés kialakulási folyamatra. <i>A karsztosodás</i> A karsztosodás folyamatának bemutatása, a tényezők közötti összefüggések felismerése. A felszíni és felszín alatti karsztformák jellemzése; a jellemző felszínformák felismerése képeken, terepen, következtetés a kialakulás folyamatára. <i>A vízburok mint gazdasági erőforrás</i> A vízgazdálkodás feladatainak értelmezése; az ár- és belvízvédelem szerepének bemutatása hazai példákon; a veszélyhelyzetek kialakulásához vezető folyamatok megismerése; helyes és felelős magatartás veszélyhelyzetekben. A gazdaság vízigénye: kommunális és ipari vízellátás, öntözés, a vízenergia hasznosításának lehetőségei és korlátai. A vízi szállítás jellemzői; a víz mint idegenforgalmi tényező bemutatása hazai és nemzetközi példákon. <i>A vízburok környezeti problémái</i> A legnagyobb szennyező források megnevezése; a szennyeződés élettani, gazdasági stb. következményeinek bemutatása példák alapján; az egyén lehetőségeinek és felelősségének feltárása a károsítás mérséklésében, a vízburok egyensúlyának megőrzésében. Az öntözés okozta környezeti problémák bemutatása.	
--	--

Az ivóvíz-biztosítás nehézségeinek és következményeinek, a vízzel való takarékosság lehetőségeinek megismerése információgyűjtés és feldolgozás alapján.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Világtenger, beltenger, peremtenger, fajhő, talajvíz, belvíz, rétegvíz, hévíz, vízrendszer, fertő, mocsár, láp, eutrofizáció, lefolyástalan terület, épülő tengerpart, pusztuló tengerpart, szakaszjelleg, gleccser, moréna, karsztjelenség, karsztforma.	
Topográfiai ismeretek	Az óceánok és tengerek, tavak, folyók tanult példái. Karib (Antilla)-tenger, Csád-tó, Niger, Tanganyika-tó, Szt. Lőrinc-folyó; Eufrátesz, Holt-tenger, Jenyiszej, Léna, Ebro, Elba, Fekete-tenger, Rajna, Genfi-tó, Gyilkos-tó, Odera, Olt, Szent Anna-tó, Vág, Visztula, Bodrog, Hernád, Mura, Szamos, Száva, szegedi Fehér-tó, Szelidi-tó. Golf-, Észak-atlanti-, Labrador-, Humboldt-, Oja-shio-, Kuro-shio-áramlás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A földrajzi övezetesség	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Az éghajlat és az időjárás fogalma, az éghajlati elemek felismerése. Az egyes kontinensek tipikus éghajlatainak és Magyarország éghajlatának jellemzői. Az éghajlati elemek, az éghajlatot alakító és módosító tényezők szerepe. Éghajlati diagram olvasása. Az éghajlati övezetesség okai. A földrajzi övezetek egyedi jellemzői, az övezetekhez kötődő tipikus tájak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az oksági gondolkodás fejlesztése a földrajzi övezetességet kialakító tényezők közötti ok-okozati kapcsolatrendszerek megértésével, az éghajlat más földrajzi tényezők alakításában meghatározó jelentőségének, a természeti adottságok és a mezőgazdasági tevékenység közötti, az éghajlat és a táplálkozás, a napi életvitel közötti összefüggések felismertetésével. A rendszerszemlélet fejlesztése a földrajzi övezetesség elemeinek megismerése során. Annak megértése, hogy az egyes elemekben bekövetkező változások az egész bolygónkra kiterjedő övezetesség rendszerének megbomlásához is vezethetnek és átalakíthatják, illetve létében veszélyeztethetik az egyes társadalmak életterét.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A szoláris és a valódi éghajlati övezetesség</i> A szoláris éghajlati övezetesség kialakulása törvényszerűségeinek, a valódi éghajlati övezetességgel való kapcsolatának, az övezetességet kialakító és módosító tényezők szerepének értelmezése, összefüggéseinek feltárása. Az övezetesség rendszerének megerősítése; az éghajlati és a földrajzi övezetesség közötti különbség indoklása.		<i>Matematika:</i> modellek és diagramok megértése, adatleolvasás.

A talajtípusok övezetes elrendeződésének bemutatása, az egyes övezetekhez kapcsolódó meghatározó zonális talajtípusok jellemzése. <i>A forró, a mérsékelt és a hideg földrajzi övezet</i> Az övezetek kialakulása, elrendeződése, az ebben rejlő törvényszerűségek és összefüggések feltárása; az övezetek tagolódásának törvényszerűségei. Az éghajlati jellemzők változásában megfigyelhető törvényszerűségek feltárása, más elemekkel való összefüggéseinek bemutatása. A természetföldrajzi adottságok és az életmód, illetve gazdálkodás kapcsolatának bemutatása; az összefüggések, ok-okozati kapcsolatok feltárása. Övezeteket veszélyeztető környezeti problémák és következményeik bemutatása. <i>A függőleges övezetesség</i> A kialakulás összefüggéseinek, törvényszerűségeinek bizonyítása. A függőleges övezetességben megnyilvánuló területi különbségek bemutatása példák alapján.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegegységek közötti tartalmi különbségek felismerése. <i>Etika:</i> más kultúrák iránti érdeklődés.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szoláris és valódi éghajlati övezetesség, földrajzi övezetesség, övezet, öv, terület, vidék; zonális talaj, természetes élővilág, függőleges övezetesség, erdőhatár, hóhatár.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társadalmi folyamatok a 21. század elején	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A hazai településtípusok legfontosabb jellemzői, a különböző településtípusokon élők jellemző tevékenységei. Települések és szerepköreik konkrét példái. Az egyes kontinensek, kontinensrészek, országok népességének jellemzői, meghatározó jelentőségű települései.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eltérő kultúrák értékeinek felismertetése, a kultúrák közötti párbeszéd fontosságának, a vallás kultúraformáló szerepének megértetése. Érdeklődés és nyitottság kialakítása más vallások, kultúrák értékeinek megismerése iránt. Az idegen nyelvtudás fontosságának belátása. Bolygónk különböző térségeiben lejátszódó urbanizálódás eltérő vonásainak felismerése, a társadalmi-gazdasági fejlődéssel való összefüggésének belátása. A témához kapcsolódó média hírek kritikus értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<i>Demográfiai folyamatok a 21. század elején</i> A népességszám-változás időbeli és területi különbségeinek, okainak feltárása, következményeinek megfogalmazása; a fiatal és az öregedő társadalmak jellemzőinek összevetése, következtetés társadalmi folyamatokra, problémákra. A népesség térbeli eloszlását befolyásoló tényezők megismerése, példák megnevezése ritkán és sűrűn lakott területekre. A népesség gazdasági aktivitás szerinti jellemzői (keresők, eltartottak). A demográfiai folyamatokhoz kapcsolódó egyszerű számítási feladatok megoldása, következtetések levonása az eredmények alapján. Napjaink migrációs folyamatainak megismerése, konkrét példáinak bemutatása (pl. hírek, nyomtatott és digitális információforrások alapján), az okok feltárása. <i>A népesség összetétele</i> Az emberfajták (nagyasszok) területi elhelyezkedésének bemutatása. Állam, nemzet, nemzetállam, több nemzetiségű állam, nemzetiség fogalmának értelmezése konkrét példák alapján. A nyelvi sokszínűség jellemzése, a világnyelvek szerepének megértése. A világvallások elterjedésének, a vallás kulturális és a társadalmi-gazdasági folyamatokban betöltött szerepének megismerése példák alapján. <i>Településtípusok – urbanizáció</i> A települések csoportosítása különböző szempontok alapján példákkal. A falu és a város fejlődésének, szerepének, jellemzőinek összehasonlítása, példák különböző szerepkört betöltő településekre a szerepkörök átalakulására. Az egyes településtípusokon élők életkörülményének, az életmódjának összevetése; a tanya és a farm összehasonlítása. A városodás és városiasodás fogalmának megismerése, kapcsoltuk megértése; az urbanizációs folyamatok összehasonlítása a fejlett és a fejlődő világban; az agglomerációk kialakulásának bemutatása konkrét példákkal; a nagyvárosi élet ellentmondásainak feltárása a témához kapcsolódó szemelvények, adatok felhasználásával.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> demográfiai folyamatok; vallás, nemzetiség, a városok kialakulása, urbanizáció jellemzői. <i>Matematika:</i> logikus gondolkodás, matematikai eszközhasználat. <i>Idegen nyelvek:</i> a nyelvtanulás fontossága (motiváció). <i>Informatika:</i> digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. <i>Etika:</i> a vallás szerepe, más kultúrák értékeinek elismerése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nagyassz, természetes szaporodás és fogyás, a népesedési folyamat szakaszai, népességgrobbanás, korfa, fiatalodó társadalom, öregedő társadalom, születéskor várható élettartam, népsűrűség, világnyelv, világvallás, aktív és inaktív népesség, munkanélküliség, vendégmunkás; tanya, farm, falu, város, városszerkezet, agglomeráció.

Topográfiai ismeretek	Nyugat-európai, észak-amerikai és kelet-ázsiai népességtörmörülés, a világvallások központjai.
-----------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A világgazdaság jellemző folyamatai	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Alapvető gazdasági fogalmak: gazdaság, ipar, mezőgazdaság, szolgáltatás bevétele, kiadás adósság. A család mint a legkisebb gazdasági közösség működése. A világ meghatározó jelentőségű országainak alapvető gazdasági jellemzői. Magyarország gazdaságának fő vonásai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A globalizáció fogalmának megértetése, a jellemzők, a mozgatórugók, a folyamat ellentmondásainak felismertetése. A pénzvilág alapvető folyamatainak megértetése, intézményrendszerének megismertetése, az ismeretek mindennapi pénzügyi helyzetekben való alkalmazási képességének kialakítása. A hitelfelvétel esetleges veszélyeinek beláttatása. Érdeklődés felkeltése a napi pénzügyi-gazdasági folyamatok megismerése iránt. A témához kapcsolódó, médiában megjelenő hírek kritikus értelmezése. Pénzügyi döntések mérlegelési képességének, a vállalkozó szellemű, kreatív állampolgárrá válás igényének kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Nemzetgazdaságok és a világgazdaság</i> A nemzetgazdaságok átalakuló szerepének megértése, az állam piacgazdaságban betöltött szerepének megismerése. A gazdasági fejlettség összehasonlítására alkalmas mutatók értelmezése, a területi különbségeinek példái: a centrum és periféria térségek jellemzői, kapcsolatrendszerük sajátos vonásai. Különböző típusú statisztikai forrásokból gyűjtött fejlettséget tükröző adatsorok értelmezése. A gazdaság szerveződését befolyásoló természeti és társadalmi telepítő tényezők megismerése, szerepük átalakulásának példái. A gazdasági szerkezet, az egyes ágazatok változó szerepének megértése, a gazdasági szerkezet és társadalmi-gazdasági fejlettség összefüggéseinek bemutatása országpéldákon. A gazdasági és a foglalkozási szerkezet kapcsolatának felismerése, a foglalkozási átrétegződés bemutatása példák alapján. <i>Integrációs folyamatok</i> Az együttműködések kialakulásában szerepet játszó tényezők értékelése; az integrációk fejlődési szintjeinek összehasonlítása, az együttműködés előnyeinek feltárása.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> az eltérő gazdasági fejlettség történelmi alapjai, Európa a 20. század második felében, gazdaságtörténet. <i>Matematika:</i> statisztikai adatok értelmezése, kamatszámítás. <i>Etika:</i> a pénz szerepe a mindennapi életben. <i>Informatika:</i>

A legfontosabb nemzetközi integrációk jellemzése. <i>A globalizáció</i> A globalizáció értelmezése, feltételei, jellemzése; a transznacionális vállalatok (TNC) működésének, a termelés-szervezés sajátosságainak bemutatása vállalatpéldákon; a globalizáció és a TNC-k kapcsolatának felismerése. A globalizáció következményeinek, mindennapi életünkre gyakorolt hatásának bemutatása. <i>A monetáris világ</i> A működőtőke és a pénztőke áramlásának jellemzői; a mindennapok pénzügyi folyamatai, a pénzügyi szolgáltatások megismerése (folyószámla, hitel, befektetés, értékpapírok, valuta), a tőzsde működésének jellemzői. Az infláció kialakulásában szerepet játszó tényezők bemutatása, az infláció következményeinek mérlegelése. A hitelfelvétel és az eladósodás összefüggéseinek felismerése az egyén, a nemzetgazdaság és a világ gazdaság szintjén; az eladósodás és az adósságválság kialakulásának folyamata, az összefüggések feltárása. A nemzetközi pénzügyi szervezetek szerepének és feladatainak megismerése. A gazdasági, pénzügyi folyamatokhoz kapcsolódó hírek, adatok gyűjtése, értelmezése, vélemények ütköztetése; egyszerű valutaátváltási feladatok megoldása.		digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gazdasági szerkezet, GDP, GNI, piacgazdaság, költségvetés, integráció, területi fejlettségi különbség, K+F, globalizáció, pénztőke, működőtőke, adósságválság, Nemzetközi Valutaalap (IMF), Világbank, WTO, OECD.	
Topográfiai ismeretek	A világ meghatározó jelentőségű tőzsdéinek helyszínei.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Magyarország és a Kárpát-medence természetföldrajzi jellemzői. Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői, területi sajátosságainak vonásai, értékei és problémái.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarsághoz, a hazához, a szűkebb és tágabb környezetükhöz való kötődés megerősítése hazánk természeti, társadalmi, kulturális és tudományos értékeinek megismertetésével. A kedvezőtlen népesedési folyamatok társadalmi, gazdasági következményeinek beláttatása. A kreatív, vállalkozó szemléletű gondolkodás megalapozása az egyén, a helyi és a regionális közösségek gazdaságfejlődésében betöltött szerepének, lehetőségeinek felismertetésével. Az érdeklődés felkeltése a szűkebb és tágabb környezetüket érintő társadalmi-gazdasági folyamatok, illetve fejlesztések, döntések megismerése iránt. A földrajzi ismeretek alkalmazási képességének kialakítása a hazai földrajzi térben; a hazánkkal, a Kárpát-medencével kapcsolatos társadalmi-gazdasági tartalmú információk, hírek értelmezése, a kritikai gondolkodás fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>A magyarországi társadalmi-gazdasági fejlődés jellemzői</i> A természeti és társadalmi erőforrások jellemzése. A gazdasági rendszerváltás következményeinek bemutatása. Napjaink jellemző társadalmi és gazdasági folyamatainak megismerése, a társadalmi-, gazdasági fejlődésre gyakorolt hatásuk bemutatása példák alapján. <i>A magyarországi régiók földrajzi jellemzői</i> Az egyes régiók jellemző erőforrásainak megismerése, földrajzi adottságainak összehasonlító értékelése; a társadalmi-, gazdasági központok megismerése. A társadalmi-, gazdasági fejlődés és fejlettség területi különbségeinek bemutatása, az összefüggések feltárása, a lehetséges fejlődési utak, húzóágazatok prognosztizálása. A védelem alatt álló természeti, kulturális értékek, nemzeti parkok, világörökségi helyszínek értékeinek rendszerezése, idegenforgalmi szerepük feltárása. Az idegenforgalom társadalmi adottságainak (infrastruktúra, szolgáltatások) értékelése, a legfontosabb idegenforgalmi célpontok bemutatása. <i>Az országhatáron átvívelő kapcsolatok</i> A regionális szerveződések földrajzi alapjainak feltárása; eurórégiók a Kárpát medencében, működésük értelmezése. Hazánk Európai Unióban betöltött szerepének megismerése, nemzetközi gazdasági kapcsolataink bemutatása.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Magyarország történelme. <i>Vizuális kultúra:</i> az épített környezet értékei. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> hazai tájakról készült leírások. <i>Informatika:</i> digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. <i>Etika:</i> kulturális érték, a hazánkban élő

	nemzetiségek kulturális értékeinek tisztelete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Természeti és társadalmi erőforrások, gazdasági rendszerváltozás, eladósodás, működőtőke-befektetés, területi fejlettségekülönbség, tranzitforgalom, gazdasági szerkezetváltás, húzóágazat, idegenforgalom, személygépkocsi-gyártás, vegyipar, ipari park, hungarikum, nyitott gazdaság, eurorégió.
Topográfiai ismeretek	Magyarország megyéi, megyeszékhelyei és megyei jogú városai. Településpéldák az alábbi szempontokból: határátkelőhely, vallási és kulturális központ, a kitermelés és az energiagazdaság központjai, élelmiszer-, gép- és vegyipari központ, válságterület települése, idegenforgalmi központ, védett természeti és kulturális érték helyszíne, világörökség helyszín.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az egyes kontinensek, országok feldolgozása során megismert konkrét környezeti problémák. Magyarország környezeti állapota, védendő természeti és társadalmi– kulturális értékei. A Világörökség részeként megnevezett értékek megismertetése; a geoszférák környezeti problémáinak feltárása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak megértése, hogy a természeti és a társadalmi-, gazdasági folyamatok közötti egyensúly megőrzése, a környezettudatos termelés és fogyasztás elvének érvényesülése Földünk jövője szempontjából alapvető fontosságú. A lokális folyamat – globális következmény elv értelmében az egyén és a helyi közösségek felelősségének belátása. A környezeti témák iránti folyamatos tájékozódás igényének, a környezetbarát termékek, eljárások megismerése iránti igény kialakítása, a témához kapcsolódó médiában elhangzó információk kritikus értelmezése. Törekvés a fogyasztási szokások környezeti szempontokat szem előtt tartó átalakítására, a tudatos fogyasztói magatartásra baráti és családi körben egyaránt. A természeti környezet, a természetes tájak és életközösségek sokszínűségében rejlő szépség felismertetése, a megőrzését segítő magatartásforma kialakítása. A témában megszerzett ismeretek tudatos alkalmazása a mindennapi életben, és majd később a munka világában is.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A globálissá váló környezetszennyezés és következményei</i>		
A szférákat ért környezetkárosító hatások rendszerezése, az összefüggések feltárása, a lokális szennyeződés globális következményeinek igazolása		

példákkal; a környezetkárosodás életkörülményekre, életminőségre gyakorolt hatásának bemutatása. <i>Demográfiai és urbanizációs válság</i> A népességszám alakulása, következményei, a folyamat összefüggéseinek, területi jellemzőinek feltárása. Eltérő népesedési folyamatok: csökkenő lélekszámú és intenzíven növekvő társadalmak jellemzőinek bemutatása példákon. A nagyvárosok terjeszkedése: az urbanizációs folyamat területi jellemzőinek, ellentmondásainak, társadalmi-gazdasági következményeinek feltárása példákkal. <i>Élelmiszertermelési válság</i> Az élelmiszertermelés és -fogyasztás területi ellentmondásainak felismerése. A fokozódó mezőgazdasági termelés környezeti hatásainak igazolása példákkal. A bioszféra és a talaj sérülékenységeinek felismerése. A genetikailag módosított termékek előállításának, elterjedésének lehetséges hatásai. A biogazdálkodás jellemzése. <i>A mind nagyobb mértékű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei</i> A nyersanyag- és energiaválság kialakulásának folyamata. Az energia- és nyersanyag-hatékony gazdálkodás lényegének megismerése, az alternatív energiaforrások hasznosítási problémáinak feltárása. A környezeti szempontok érvényesíthetőségének bemutatása a termelésben és a fogyasztásban, a fogyasztói társadalom és a tudatos fogyasztói magatartás jellemzőinek összegyűjtése, összevetése. A hulladékkezelés és a hulladékgazdálkodás fontosságának igazolása, a különböző megoldási lehetőségek összevetése. <i>A környezet- és a természetvédelem feladatai</i> Az egyén társadalmi szerepvállalásának lehetőségei, a tevékeny közreműködés példáinak bemutatása. A helyi szerveződések, illetve a regionális és nemzetközi összefogás példái a környezet védelme és a fenntarthatóság eléréseért. A természeti- táji értékek és az emberiség kultúrkincsének védelmében tett lépések fontosságának, jelentőségének feltárása.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> demográfia, urbanizáció. <i>Informatika:</i> digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. <i>Etika:</i> a jövő generációért érzett felelősség.
---	---

A legfontosabb nemzetközi szervezetek tevékenységének bemutatása, a főbb egyezmények, irányelvek célkitűzéseinek megismerése. A megvalósítás eredményeinek és nehézségeinek feltárása. A témakörhöz kapcsolódó aktualitások bemutatása források feldolgozásával.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elsivatagosodás, elszikesedés, talajpusztulás, ózonritkulás, globális klímaváltozás, savas csapadék, radioaktív szennyeződés, biodiverzitás csökkenése, ivóvízellátás, vízhiány, vízszennyezés, népességrobbanás, élelmezési válság, urbanizációs problémák, fogyó és megújuló energiaforrások, energiahatékonyság, veszélyes hulladék, szelektív hulladékgyűjtés, hulladék újrahasznosítása, fenntarthatóság. ENSZ, FAO, UNESCO, WHO, WWF, Greenpeace, kiotói jegyzokönyv.
Topográfiai ismeretek	Környezeti világegyezmények aláírásának helyszínei. Regionális és globális hatású társadalmi-gazdasági és környezeti katasztrófák kipattanásának helyszínei.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanulók legyenek képesek a különböző szempontból elsajátított földrajzi (általános és leíró természet-, illetve társadalom-, valamint gazdaságföldrajzi) ismereteik szintetizálására. Rendelkezzenek valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről. Legyenek képesek a térkép információforrásként történő használatára, a leolvasott adatok értelmezésére. Ismerjék fel a Világegyetemet és a Naprendszer felépítésében, a bolygók mozgásában megnyilvánuló törvényszerűségeket. Tudjanak tájékozódni a földtörténeti időben, ismerjék a kontinenseket felépítő nagyszerkezeti egységek kialakulásának időbeli rendjét, földrajzi elhelyezkedését. Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni az egyes geoszférák sajátosságait, jellemző folyamatait és azok összefüggéseit. Lássák be, hogy az egyes geoszférákat ért környezeti károk hatása más szférákra is kiterjedhet. Legyenek képesek a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggések és törvényszerűségek értelmezésére. Legyenek képesek alapvető összefüggések és törvényszerűségek felismerésére és megfogalmazására az egész Földre jellemző társadalmi-gazdasági folyamatokkal kapcsolatosan. El tudják helyezni az egyes országokat, országcsoportokat és integrációkat a világ társadalmi-gazdasági folyamataiban, tudják értelmezni a világgazdaságban betöltött szerepüket. Legyenek képesek összevetni és értékelni az egyes térségek, illetve országok eltérő társadalmi-gazdasági adottságait és az adottságok jelentőségének időbeli változásait.
---	---

	Ismerjék a globalizáció gazdasági és társadalmi hatását, értelmezzék ellentmondásait. Ismerjék a monetáris világ jellemző folyamatait, azok társadalmi-gazdasági hatásait. Ismerjék hazánk társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemzőit, a gazdasági fejlettség területi különbségeit és ennek okait. Példákkal támasszák alá Európai Unió egészére kiterjedő, illetve a környező országokkal kialakult regionális együttműködések szerepét El tudják helyezni hazánkat a világgazdaság folyamataiban. Tudják példákkal bizonyítani a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatását, a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését. Ismerjék az egész Földünket érintő globális társadalmi és gazdasági problémákat. Tudjanak érvelni a fenntarthatóságot szem előtt tartó gazdaság, illetve gazdálkodás fontossága mellett. Ismerjék az egyén szerepét és lehetőségeit a környezeti problémák mérséklésben, nevezzék meg konkrét példáit. Legyenek képesek természet-, illetve társadalom- és gazdaságföldrajzi megfigyelések elvégzésére, a tapasztalatok rögzítésére és összegzésére. Legyenek képesek különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból földrajzi tartalmú információk gyűjtésére és feldolgozására, az információk összegzésére, a lényeges elemek kiemelésére. Ennek során alkalmazzák digitális ismereteiket. Legyenek képesek véleményüket a földrajzi gondolkodásnak megfelelően megfogalmazni, logikusan érvelni. Tudják alkalmazni ismereteiket földrajzi tartalmú problémák megoldása során a mindennapi életben. Fel tudják használni földrajzi ismereteiket különböző döntéshelyzetekben. Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre a földrajzi-környezeti tartalmú feladatok megoldásakor. Alakuljon ki bennük az igény arra, hogy későbbi életük folyamán önállóan gyarapítsák tovább földrajzi ismereteiket. Legyenek képesek topográfiai tudásuk alkalmazására más tantárgyak tanulása során, illetve a mindennapi életben. Ismereteik alapján biztonsággal tájékozódjanak a földrajzi térben, illetve az azt megjelenítő különböző térképeken. Ismerjék a tananyagban meghatározott topográfiai fogalmakhoz kapcsolódó tartalmakat.
--	---

IV. HELYI TANTERV

1. A KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE

A helyi tantervünk alapját képezik a szakképzési kerettantervekről szóló 5/2018. (VII.9.) ITM rendelet szakképzési kerettanterveket tartalmazó mellékletei, valamint a hatályos 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet mellékletei.

2. A VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK SZABÁLYAI

Az iskolában szervezett felzárkóztató foglalkozások, érettségi felkészítők, szakkörök, fakultációk, sportkörök térítésmentesek, egyéni igények és a Fenntartó által biztosított keretek figyelembevételével indulnak.

A foglalkozásokról, az indításhoz szükséges feltételekről, az indítás időpontjáról, a foglalkozások pontos időpontjairól az osztályfőnökökön és a hirdetőtáblán keresztül értesülnek a tanulók és a szülők.

3. A VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK

A 100/1997. (VI.13.) Korm. rendelet 6.§ (4) értelmében:

Ha a középiskola központi vizsgakövetelményekre épülő vizsgatárgyból érettségi vizsgára történő felkészítést kíván biztosítani, akkor a felkészítésre a helyi tantervében középszintű érettségi vizsgára történő felkészítés esetén legalább százharmincnyolc órát, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés esetén pedig legalább kettőszázhetvenhat órát kell biztosítania.

Az Intézmény az alábbi tantárgyakból készít fel középszintű érettségi vizsgára a 40/2002. (V.24.) OM rendelet, valamint az ágazati szakmai vizsgánál a 19/2016.(VIII.23.) EMMI rendelet 1. sz. melléklete) szerint:

Kötelező érettségi vizsgatantárgyak:

- magyar nyelv és irodalom
- matematika
- történelem
- idegen nyelv

Kötelezően választható ágazati szakmai érettségi vizsga tantárgyak:

- mezőgazdaság ismeretek
- kertészet és parképítés ismeretek

Aki szakközépiskolában államilag elismert szakképesítést szerzett és a szakközépiskolában érettségi vizsgát kíván tenni, annak kötelezően választható érettségi vizsga tantárgyból nem kell számot adni tudásáról.

Szabadon választható érettségi vizsgatárgyak a kötelező érettségi tantárgyi felmentéssel rendelkező tanulók részére:

- informatika
- biológia

- földrajz

Az Intézmény, igény szerint, az alábbi tantárgyakból készít fel emelt szintű érettségi vizsgára:

- magyar nyelv és irodalom
- matematika
- történelem
- idegen nyelv
- mezőgazdaság ismeretek
- kertészet és parképítés ismeretek
- biológia

Az érettségi vizsgafelkészítőkre való jelentkezés a tizedik évfolyamon történik május 20-ig előre megadott, a Fenntartó által jóváhagyott nyilatkozási lapon, amely tartalmazza a választható tantárgyak nevét és a választható felkészítő tanárok nevét. A szabad tanárválasztást a lehetőségekhez mérten igyekezünk minden esetben figyelembe venni.

Aki a jelentkezést elmulasztja, az a következő tanév szeptember 10-ig az igazgatónak intézett kérvényben kérheti a felkészítőn való részvétel engedélyezését.

Aki a két fentebb megjelölt időpontig jelentkezését elmulasztja, annak az intézmény a tizenkettedik évfolyamon nem biztosít lehetőséget az emelt szintű érettségi vizsgafelkészítőn való részvételre.

A választott tantárgyakon egyszer van lehetőség módosítani, amit az igazgatónak intézett kérvény formájában tehet meg a tanuló.

4. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS

A tanórai és a mindennapos testnevelés elsőrendű feladata a mozgáskészségek kialakítása, a motorikus képességek fejlesztése, a tanórán tanultak alkalmazása és a játékigény kielégítése.

A mindennapos testnevelés szinterei iskolánkban:

- kollégium
- iskola

Tárgyi feltételek:

- tornaterem
- sportpálya (kézi, kosár)
- park

Sportágak:

teremben: torna, gimnasztika, kondicionáló,
gyógytestnevelés az érdeklődő tanulók részére
asztalitenisz, tollaslabda, kosárlabda, röplabda, hoki,
szabadtéren: atlétika, kosárlabda, kézilabda, tenisz, íjászat,
foci.
télen: szánkózás a parkban és Pécelen
Kishársas –Tangazdaság: lovaglás /terep /

A mindennapos testnevelés az óráközi szünetekben, kollégiumi foglalkozások és délutáni szabadidőben történik. A szükséges felszerelésről a szaktanár és a tanulók gondoskodnak. Az aktív és rendszeresen mozogni vágyók száma: a tanulók egy ötöde kb. 80-85 fő

A felügyeletet szaktanárok, az érdeklődő sportoló kollégák, szülők és nevelők látják el.

A mindennapos testnevelés hatékonyabbá tétele érdekében az alábbiakat kell megoldanunk:

- a résztvevő tanulók és felnőttek számának növelése meggyőzéssel
- ösztönözni a tanulókat, hogy saját felszerelésük legyen
- sporteszközök beszerzése
- higiéniai feltételek javítása
- az ügyelet megszervezése és a felügyelők anyagi elismerése
- különböző versenyek szervezése és díjazása lehetőségeink szerint.

A mindennapos testedzés legyen igénye minden tanulónak, mert az egészséges életmód egész életére hatással van. Ennek elmulasztása ebben a korban szinte pótolhatatlan.

5. TANKÖNYVEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI, TÉRÍTÉSMENTESÉG IGÉNYBEVÉTELE

1. Az egyes tantárgyakat tanító pedagógusok javaslatot tesznek a munkaközösségek számára az adott tantárgyak oktatásához szükséges tankönyvek, munkafüzetek, feladatlapok, egyéb tanulást segítő eszközök használatára és beszerzésére (központilag kiadott hivatalos kínálat alapján).

A munkaközösségek a javaslatokról kikérik a Diákönkormányzat, valamint az Iskolaszék és a szülők véleményét annak érdekében, hogy:

- esetlegesen több évig használhatók legyenek a segédanyagok
- anyagilag megfizethetők legyenek
- és a minőségi oktatáshoz leginkább megfelelő tankönyvek, oktatást segítő eszközök kerüljenek megvásárlásra.

A végső döntést a fentiek ügyében a munkaközösségek akkor hozzák meg, mikor a tankönyvkiadók a legújabb tankönyv és oktatási eszközök jegyzékét megjelentetik.

2. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév megkezdése előtt a beiratkozáskor tájékoztatjuk. A szülőknél írásban nyilatkozniuk kell, hogy az iskola által jelzett könyveket, feladatlapokat és egyéb segédeszközöket igénylik-e, s azt az iskola, az igények alapján beszerzi. Az egyéb taneszközök beszerzése a szülők kötelessége, azon esetekben, ahol azt az iskola nem végzi el (pl.: tornafelszerelés, stb.). A beszerzéseket az iskola által kijelölt pedagógus bonyolítja le a KELLO rendszeren keresztül. A beszerzett taneszközök költségeit a szülők fedezik.
3. A szociálisan rászoruló tanulók esetében részben az iskolai forrásokból, részben az önkormányzatok segítő támogatásából finanszírozzuk a taneszközök beszerzését.

6. AZ EGYES OSZTÁLYOK HELYI TANTERVE

TECHNIKUM
2020-tól felmenő rendszerben

Tantárgy	9. évfolyam						10. évfolyam					
	Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás		Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	22				4+3*		21				4+3*	
Magyar nyelv és irodalom	4						4					
Idegen nyelv	4				4		4				4	
Matematika	3				3*		3				3*	
Történelem	2						2					
Digitális kultúra	2						1					
Művészetek	1						1					
Testnevelés	5						5					
Közösségi Nevelés	1						1					
Választható tantárgyak	3						2					
Matematika			1		1*				1			
Biológia			1						1			
Földrajz			1									
Szakmai tantárgyak	8						9					
Munkavállalói ismeretek	0,5		0,5									
Szakmai alapozás		6,5		0,5		7*		5				5*
Általános alapozás							4					
Szabadon tervezhető	1						2					
Szakmai alapozás				1		1*				1		1*
Földrajz									1			
12/2020. (II.7.) Kormányrendelet												
HH korrepetálás			1						1			
Összesen:	22,5	6,5	4,5	1,5			25	5	4	1		
Órabontás:					4+4*	8*					4+3*	6*
Mindösszesen:	39+12*						39+9*					

*osztálylétszám függvényében

SZAKGIMNÁZIUM (2019-től kifutó rendszerben)

XXXIV. Kertészet és parképítés ágazat

Faiskolai kertész mellék-szakképesítéssel

Tantárgy	10. évfolyam						11. évfolyam						12. évfolyam					
	Alap (Keretantartv)		+ óra		Bontás		Alap (Keretantartv)		+ óra		Bontás		Alap (Keretantartv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	24				4+6*		24				4+4*		23				4+4*	
Magyar nyelv és irodalom	4				1*		4						4					
Idegen nyelv	4				4		4				4		4				4	
Matematika	3				3*		3				3*		3				3*	
Történelem	2						3						3					
Étika													1					
Informatika	2				2*													
Tesztnevelés	5						5						5					
Osztályfőnöki	1						1						1					
Ágazathoz kapcsolódó farmészettudományos tantárgy: biológia	2						2											
Kötelezően választható tantárgy: Matematika							1				1*		1				1*	
Kötelezően választható tantárgy: Biológia							1						1					
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	1																	
Szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak	12				6*		11				6*		12				5*	
Faiskolai tenesztelés							2											
Faiskolai tenesztelés gyakorlat							5				5*							
Gazdálkodási alapszaktudományok	1				1*													
Gazdálkodási alapszaktudományok	1																	
Kertfenntartás	0,5												3					
Kertfenntartás gépei	0,5												1					
Kertfenntartás gépei gyakorlat														1			1*	
Kertfenntartás gyakorlat														2			2*	
Műszaki alapszaktudományok	1,5																	
Műszaki alapszaktudományok gyakorlat		2			2*													
Műszaki ismeretek							1											
Műszaki ismeretek gyakorlat							1				1*							
Növényismeret	2,5						1						2					
Növényismeret gyakorlat		3			3*									2			2*	
Növénytan													1					
Korreláció (érettségi felkészítő)															4			
Magyar nyelv és irodalom															1			
Matematika															1			
Történelem															1			
Biológia															0,5			
Informatika															0,5			
2011. évi CXCV törvény a Nemzeti Köznevelésről 27.§ (5)																		
Felzárkóztatás: Matematika			1		1*													
Felzárkóztatás: Informatika									1		1*				1		1*	
Tehetséggondozás: Idegen nyelv			1		1*				1		1*				1		1*	
Felzárkóztatás			1		1*				1		1*				1		1*	
Tehetséggondozás			1		1*				1		1*				1		1*	
Korreláció															4			
Összesen:	30	6	2				29	6	2				30	6	6			
Órabontás:					4+6*	6*					4+6*	6*					4+6*	5*
Mindösszesen:					42+14*						41+12*						45+11*	
Emelt szintű érettségire való felkészítés (igény esetén)																		
Magyar nyelv és irodalom									1						1			
Matematika									1						1			
Történelem									1						1			
Idegen nyelv									1						1			
Biológia															4			
Szakmai érettségi tantárgy(kertészet és parképítés ismeretek)									1						1			

*osztálylétszám függvényében

SZAKGIMNÁZIUM (2019-től kifutó rendszerben)
XXXIV. Kertészet és parképítés ágazat
 Mellék-szakképzést nem választók óraterve

Tantárgy	10. évfolyam						11. évfolyam						12. évfolyam					
	Alap (Keretantórium)		+ óra		Bontás		Alap (Keretantórium)		+ óra		Bontás		Alap (Keretantórium)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY
Közszerelői tantárgyak	24				4+6*		24				4+4*		23				4+4*	
Magyar nyelv és irodalom	4				1*		4						4					
Idegen nyelv	4				4		4				4		4				4	
Matematika	3				3*		3				3*		3				3*	
Történelem	2						3						3					
Étika													1					
Informátika	2				2*													
Testnevelés	5						5						5					
Osztályfőnöki	1						1						1					
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy: biológia	2						2											
Kötelezően választható tantárgy: Matematika							1				1*		1				1*	
Kötelezően választható tantárgy: Biológia							1						1					
Pénzügyi és vállalkozási ismeretek	1																	
Szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak	12				6*		11				6,5*		12				3,5*	
Faiskolai termesztés							0,5						1					
Faiskolai termesztés gyakorlat							2,5				2,5*		2,5				2,5*	
Gazdálkodási alapismeretek		1			1*													
Gazdálkodási alapismeretek	1																	
Kertfenntartás	0,5												2,5					
Kertfenntartás gépei	0,5																	
Kertfenntartás gépei gyakorlat							1				1*							
Kertfenntartás gyakorlat							2				2*							
Munkavégzési ismeretek													1					
Műszaki alapismeretek	1,5																	
Műszaki alapismeretek gyakorlat		2			2*													
Műszaki ismeretek													0,5					
Műszaki ismeretek gyakorlat							1				1*							
Növényismeret	2,5						1						1					
Növényismeret gyakorlat		3			3*									1			1*	
Élelmes vállalkozási ismeretek, jogi, közgazdasági és pénzügyi alapismeretek							3						2,5					
Korrepetálás (érettségi felkészítő)															4			
Magyar nyelv és irodalom															1			
Matematika															1			
Történelem															1			
Biológia															0,5			
Informátika															0,5			
2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről 27. § (5)																		
Felzárkóztatás: Matematika			1		1*													
Felzárkóztatás: Informátika							1			1*			1			1*		
Tehetséggondozás: Idegen nyelv			1		1*				1		1*				1		1*	
Felzárkóztatás			1		1*				1		1*				1		1*	
Tehetséggondozás			1		1*				1		1*				1		1*	
Korrepetálás															4			
Összesen:	30	6	2				28,5	6,5	2				30	5	6			
Órabontás:					4+8*	6*					4+6*	6,5*					4+6*	3,5*
Mindösszesen:	42+14*						41+12,5*						45+9,5*					
Emelt szintű érettségire való felkészítés (igény esetén)																		
Magyar nyelv és irodalom									1						1			
Matematika									1						1			
Történelem									1						1			
Idegen nyelv									1						1			
Biológia									2						4			
Szakmai érettségi tantárgy(kertészet és parképítés ismeretek)									1						1			

*osztálylétszám függvényében

SZAKGIMNÁZIUM (2018-tól kifutó rendszerben)

XXXIV. Kertészet és parképítés ágazat

Faiskolai kertész mellék-szakképesítéssel

Tantárgy	11. évfolyam						12. évfolyam					
	Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás		Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	24				4+3*		23				4+3*	
Magyar nyelv és irodalom	4						4					
Idegen nyelv	4				4		4				4	
Matematika	3				3*		3				3*	
Történelem	3						3					
Etika							1					
Testnevelés	5						5					
Osztályfőnöki	1						1					
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy: biológia	2											
Kötelezően választható tantárgy: Matematika	1						1					
Kötelezően választható tantárgy: Földrajz	1						1					
Szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak	11				6*		12				2*	
Faiskolai termesztés	2											
Faiskolai termesztés gyakorlat		5			5*							
Kertfennntartás							3					
Kertfennntartás gépei							1					
Kertfennntartás gépei gyakorlat							1					
Kertfennntartás gyakorlat							2					
Munkavállalói ismeretek	1											
Műszaki ismeretek	1											
Műszaki ismeretek gyakorlat		1			1*							
Növényismeret	1						2					
Növényismeret gyakorlat							2				2*	
Növénytan							1					
Korrepetálás (érettségi felkészítő)									4,5			
Magyar nyelv és irodalom									1			
Matematika									1			
Történelem									1			
Földrajz									0,5			
Biológia									0,5			
Informatika									0,5			
2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről 27.§ (5)												
Felzárkóztatás: Informatika			1		1*				1		1*	
Tehetséggondozás: Idegen nyelv			1						1			
Felzárkóztatás			1		1*				1		1*	
Tehetséggondozás			1						1			
Korrepetálás									4,5			
Összesen:	29	6	2				30	5	6,5			
Órabontás:					4+5*	6*					4+5*	2*
Mindösszesen:	41+11*						45,5+7*					

*osztálylétszám függvényében

SZAKGIMNÁZIUM (2018-tól kifutó rendszerben)

XXXIV. Kertészet és parképítés ágazat

Mellék-szakképesítést nem választók óraterve

Tantárgy	11. évfolyam						12. évfolyam					
	Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás		Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	24				4+3*		23				4+3*	
Magyar nyelv és irodalom	4						4					
Idegen nyelv	4				4		4				4	
Matematika	3				3*		3				3*	
Történelem	3						3					
Etika							1					
Testnevelés	5						5					
Osztályfőnöki	1						1					
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy: biológia	2											
Kötelezően választható tantárgy: Matematika	1						1					
Kötelezően választható tantárgy: Földrajz	1						1					
Szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak	11				6,5*		12				3,5*	
Faiskolai termesztés	0,5						1					
Faiskolai termesztés gyakorlat		2,5			2,5*		2,5				2,5*	
Kertfenntartás							2,5					
Kertfenntartás gépei gyakorlat		1			1*							
Kertfenntartás gyakorlat		2			2*							
Munkavállalói ismeretek							1					
Műszaki ismeretek							0,5					
Műszaki ismeretek gyakorlat		1			1*							
Növényismeret	1						1					
Növényismeret gyakorlat								1			1*	
Etikus vállalkozói ismeretek, jogi, közgazdasági és pénzügyi alapismeretek	3						2,5					
Korrepetálás (érettségi felkészítő)									4,5			
Magyar nyelv és irodalom									1			
Matematika									1			
Történelem									1			
Földrajz									0,5			
Biológia									0,5			
Informatika									0,5			
2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről 27.§ (5)												
Felzárkóztatás: Informatika			1		1*				1		1*	
Tehetséggondozás: Idegen nyelv			1						1			
Felzárkóztatás			1		1*				1		1*	
Tehetséggondozás			1						1			
Korrepetálás									4,5			
Összesen:	28,5	6,5	2				30	5	6,5			
Órabontás:					4+5*	6,5*					4+5*	3,5*
Mindösszesen:	41+11,5*						45,5+8,5*					

*osztálylétszám függvényében

SZAKGIMNÁZIUM (2016-tól kifutó rendszerben)

XXXIV. Kertészet és parképítés ágazat

Faiskolai kertész mellék-szakképesítéssel

Tantárgy	12. évfolyam					
	Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	25				4+4*	
Magyar nyelv és irodalom	4					
Idegen nyelv	4				4	
Matematika	3				3*	
Történelem	3					
Etika	1					
Testnevelés	5					
Osztályfőnöki	1					
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	2					
Kötelezően választható tantárgy: Matematika	1				1*	
Kötelezően választható tantárgy: Földrajz	1					
Szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak	10				4,5*	
Növényismeret	1					
Növényismeret gyakorlat		0,5				0,5*
Kertfenntartás	3,5					
Kertfenntartás gyakorlat		4				4*
Kertfenntartás műszaki ismeretei	1					
Korrepetálás (érettségi felkészítő)			4,5			
Magyar nyelv és irodalom			1			
Matematika			1			
Történelem			1			
Földrajz			0,5			
Biológia			0,5			
Informatika			0,5			
2011. évi CXCV törvény a Nemzeti Köznevelésről 27.§ (5)						
Felzárkóztatás: Informatika			1		1*	
Tehetséggondozás: Idegen nyelv			1			
Felzárkóztatás			1			
Tehetséggondozás			1			
Korrepetálás			4,5			
Összesen:	30,5	4,5	6,5			
Órabontás:					4+5*	4,5*

Mindösszesen:

45,5+9,5*

* az osztálylétszám függvényében

SZAKGIMNÁZIUM (2016-tól kifutó rendszerben)

XXXIV. Kertészet és parképítés ágazat

Mellék-szakképesítést nem választók óraterve

Tantárgy	12. évfolyam					
	Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	25				4+4*	
Magyar nyelv és irodalom	4					
Idegen nyelv	4				4	
Matematika	3				3*	
Történelem	3					
Etika	1					
Testnevelés	5					
Osztályfőnöki	1					
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	2					
Kötelezően választható tantárgy: Szakmai számítások	1				1*	
Kötelezően választható tantárgy: Gazdasági földrajz	1					
Szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak	10				5*	
Faiskolai termesztés	0,5					
Faiskolai termesztés gyakorlat		2				2*
Növényismeret	1					
Növényismeret gyakorlat		0,5				0,5*
Gazdálkodási alapismeretek	1					
Gazdálkodási alapgyakorlatok		0,5				0,5*
Kertfenntartás	2,5					
Kertfenntartás gyakorlat		2				2*
Korrepetálás (érettségi felkészítő)			4,5			
Magyar nyelv és irodalom			1			
Matematika			1			
Történelem			1			
Földrajz			0,5			
Biológia			0,5			
Informatika			0,5			
2011. évi CXCV törvény a Nemzeti Köznevelésről 27.§ (5)						
Felzárkóztatás: Informatika			1		1*	
Tehetséggondozás: Idegen nyelv			1			
Felzárkóztatás			1			
Tehetséggondozás			1			
Korrepetálás			4,5			
Összesen:	30,5	4,5	6,5			
Órabontás:					4+5*	5*
Mindösszesen:	45,5+10*					

* az osztálylétszám függvényében

SZAKGIMNÁZIUM (2019-től kiutó rendszerben)

XXXIII. Mezőgazdaság ágazat

Általános szakmunkás matric-szakképesítéssel

Általános szakmunkás mellék-szakéleptéssel

Tantárgy	10. évfolyam						11. évfolyam						12. évfolyam					
	Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás		Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás		Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	24				4+8*		23				4+4*		24				4+4*	
Magyar nyelv és irodalom	4				1*		4					4						
Idegen nyelv	4				4		4					4						4
Matematika	3				3*		3				3*	3						3*
Történelem	2						2					4						
Informatika	2				2*													
Művészetek																		
Etika																		
Testnevelés	5						5											
Osztályfőnöki	1						1											
Komplex természettudomány																		
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy: biológia	2						2											
Kötelezően választható tantárgy: Matematika							1				1*	1						1*
Kötelezően választható tantárgy: Biológia							1					1						
Pénzügyi és vállalkozási ismeretek	1																	
Szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak	12				7*		12				7*		11				6*	
Általános							4						1					
Általános gyakorlat							6				6*		1*					1*
Általános elmélet I.													1					
Általános elméleti alagyakorlatok I.	2				2*													
Általános elméleti alagyakorlatok II.	3				3*													
Anatómia és élettan I.	1																	
Állatok egészségvédelme I.	1																	
Gazdálkodási alagyakorlatok							1				1*	1						1*
Gazdálkodási alapismeretek							1					1						
Géptan	1											1						
Géptan gyakorlata		2			2*													
Munkavédelem																		
Növénytermesztés													1					
Növénytermesztés gyakorlat														2				2*
Kertészet													1					
Kertészet gyakorlat														2				2*
Takarmányozástan	2																	
Korreláció (érettségi felkészítő)																		
Magyar nyelv és irodalom																		
Matematika																		
Történelem																		
Biológia																		
Informatika																		
2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről 27.§ (5)																		
Felzárkóztatás: Matematika			1		1*													
Felzárkóztatás: Informatika									1		1*				1			1*
Tehetséggondozás: Idegen nyelv			1		1*				1		1*			1				1*
Felzárkóztatás			1		1*				1		1*			1				1*
Tehetséggondozás			1		1*				1		1*			1				1*
Korreláció																		
Összesen:	29	7	2				28	7	2				29	6	6			
Órabetét:					4+8*	7*					4+6*	7*					4+6*	6*
Mindösszesen	40+15*						41+13*						45+12*					
Emelt szintű érettségire való felkészítés (igény esetén)																		
Magyar nyelv és irodalom									1						1			
Matematika									1						1			
Történelem									1						1			
Idegen nyelv									1						1			
Biológia									2						4			
Szakmai érettségi tantárgy/mezőgazdaság ismeretek									1						1			
*osztályfőnök napjainak																		

SZAKGIMNÁZIUM (2019-től kifutó rendszerben)

XXXIII. Mezőgazdaság ágazat

Mellék-szakképesítést nem választók óraterve

Tantárgy	10. évfolyam						11. évfolyam						12. évfolyam					
	Alap (Keretantórv)		+ óra		Bontás		Alap (Keretantórv)		+ óra		Bontás		Alap (Keretantórv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY
Közművelődési tantárgyak	24				4+6*		24					4+4*		23				4+4*
Magyar nyelv és irodalom	4				1*		4						4					
Idegen nyelv	4				4		4					4	4				4	
Matematika	3				3*		3					3*	3				3*	
Történelem	2						3						3					
Informatika	2				2*													
Etika													1					
Testnevelés	5						5						5					
Osztályfőnöki	1						1						1					
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy: biológia	2						2											
Kötelezően választható tantárgy: Matematika							1					1*	1				1*	
Kötelezően választható tantárgy: Biológia							1						1					
Pénzügyi és vállalkozási ismeretek	1																	
Szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak	12				7*		11					7*	12				4,5*	
Állattartás							2						2					
Állattartás gyakorlata								4				4*	2				2*	
Állattenyésztési alagyakorlatok I.		2			2*													
Állattenyésztési alagyakorlatok II.		3			3*													
Anatómia és élettan I.	1																	
Állatok egészségvédelme I.	1																	
Gazdálkodási alagyakorlatok								1				1*	1				1*	
Gazdálkodási alapismeretek							1						1					
Géptan	1																	
Géptan gyakorlat		2			2*													
Növénytermesztés													1					
Növénytermesztés gyakorlat														1,5			1,5*	
Kertészet							1											
Kertészet gyakorlat								2				2*						
Takarmányozás	2																	
Előiskolai vállalkozási ismeretek, jogi, közgazdasági és pénzügyi alapismeretek													3,5					
Korrepetálás (érettségi felkészítő)																4		
Magyar nyelv és irodalom																1		
Matematika																1		
Történelem																1		
Biológia																0,5		
Informatika																0,5		
2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről 27.§ (5)																		
Felzárkóztatás: Matematika			1		1*													
Felzárkóztatás: Informatika									1		1*				1		1*	
Tehetséggondozás: Idegen nyelv			1		1*				1		1*				1		1*	
Felzárkóztatás			1		1*				1		1*				1		1*	
Tehetséggondozás			1		1*				1		1*				1		1*	
Korrepetálás															4			
Összesen:	29	7	2				28	7	2				30,5	4,5	6			
Órabontás:					4+8*	7*						4+8*	7*				4+8*	4,5*
Mindösszesen	40+15*						41+13*						45+10,5*					
Emelt szintű érettségire való felkészítés (igény esetén)																		
Magyar nyelv és irodalom									1							1		
Matematika									1							1		
Történelem									1							1		
Idegen nyelv									1							1		
Biológia									2							4		
Szakmai érettségi tantárgy/mezőgazdasági ismeretek									1							1		

*osztálylétszám függvényében

SZAKGIMNÁZIUM (2018-tól kifutó rendszerben)

XXXIII. Mezőgazdaság ágazat

Állattartó szakmunkás mellék-szakképesítéssel

Tantárgy	11. évfolyam						12. évfolyam					
	Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás		Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY
Közsismereti tantárgyak	23				4+3*		24				4+3*	
Magyar nyelv és irodalom	4						4					
Idegen nyelv	4				4		4				4	
Matematika	3				3*		3				3*	
Történelem	2						4					
Etika							1					
Testnevelés	5						5					
Osztályfőnöki	1						1					
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy: biológia	2											
Kötelezően választható tantárgy: Matematika	1						1					
Kötelezően választható tantárgy: Földrajz	1						1					
Szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak	12				7*		11				6*	
Állattartás	4						1					
Állattartás gyakorlata		6			6*		1*				1*	
Állattenyésztés I.							1					
Gazdálkodási alagyakorlatok		1			1*		1				1*	
Gazdálkodási alapismeretek	1						1					
Munkavédelem												
Növénytermesztés							1					
Növénytermesztés gyakorlat								2			2*	
Kertészet							1					
Kertészet gyakorlat								2			2*	
Korrepetálás (érettségi felkészítő)									4,5			
Magyar nyelv és irodalom								1				
Matematika								1				
Történelem								1				
Földrajz								0,5				
Biológia								0,5				
Informatika								0,5				
2011. évi CXCV törvény a Nemzeti Köznevelésről 27.§ (5)												
Felzárkóztatás: Informatika			1		1*				1		1*	
Tehetséggondozás: Idegen nyelv			1						1			
Felzárkóztatás			1						1			
Tehetséggondozás			1						1			
Korrepetálás									4,5			
Összesen:	28	7	2				29	6	6,5			
Órabontás:					4+4*	7*					4+4*	6*
Mindösszesen							41+11*			45,5+10*		

* osztálylétszám függvényében

SZAKGIMNÁZIUM (2018-tól kifutó rendszerben)
XXXIII. Mezőgazdaság ágazat
 Mellék-szakképesítést nem választók óraterve

Tantárgy	11. évfolyam						12. évfolyam					
	Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás		Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	24				4+3*		23				4+3*	
Magyar nyelv és irodalom	4						4					
Idegen nyelv	4				4		4				4	
Matematika	3				3*		3				3*	
Történelem	3						3					
Etika							1					
Testnevelés	5						5					
Osztályfőnöki	1						1					
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy: biológia	2											
Kötelezően választható tantárgy: Matematika	1						1					
Kötelezően választható tantárgy: Földrajz	1						1					
Szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak	11				7*		12				4,5*	
Állattartás	2						2					
Állattartás gyakorlata		4			4*		2				2*	
Gazdálkodási alapszaktörzsek		1			1*		1				1*	
Gazdálkodási alapszaktörzsek	1						1					
Növénytermesztés							1					
Növénytermesztés gyakorlat							1,5				1,5*	
Kertészet	1											
Kertészet gyakorlat		2			2*							
Etikus vállalkozói ismeretek, jogi, közgazdasági és pénzügyi alapismeretek							3,5					
Korrepetálás (érettségi felkészítő)									4,5			
Magyar nyelv és irodalom									1			
Matematika									1			
Történelem									1			
Földrajz									0,5			
Biológia									0,5			
Informatika									0,5			
2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről 27.§ (5)												
Felzárkóztatás: Matematika												
Felzárkóztatás: Informatika			1		1*				1		1*	
Tehetséggondozás: Idegen nyelv			1						1			
Felzárkóztatás			1						1			
Tehetséggondozás			1						1			
Korrepetálás									4,5			
Összesen:	28	7	2				30,5	4,5	6,5			
Órabontás:					4+4*	7*					4+4*	6*
Mindösszesen	41+11*						45,5+10*					

* osztálylétszám függvényében

SZAKGIMNÁZIUM (2016-tól kifutó rendszerben)

XXXIII. Mezőgazdaság ágazat

Állattartó szakmunkás mellék-szakképesítéssel

Tantárgy	12. évfolyam					
	Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	28				4+4*	
Magyar nyelv és irodalom	4					
Idegen nyelv	4				4	
Matematika	3				3*	
Történelem	4					
Etika	1					
Művészetek	1					
Testnevelés	5					
Osztályfőnöki	1					
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	3					
Kötelezően választható tantárgy: Matematika	1				1*	
Kötelezően választható tantárgy: Földrajz	1					
Szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak	7				4*	
Gazdálkodási alagyakorlatok		3				3*
Gazdálkodási alapismeretek	1					
Növénytermesztés	2					
Növénytermesztés gyakorlat		1				1*
Korrepetálás (érettségi felkészítő)			4,5			
Magyar nyelv és irodalom			1			
Matematika			1			
Történelem			1			
Földrajz			0,5			
Biológia			0,5			
Informatika			0,5			
2011. évi CXC törvény a Nemzeti Köznevelésről 27. § (5)						
Felzárkóztatás: Informatika			1		1*	
Tehetséggondozás: Idegen nyelv			1			
Felzárkóztatás			1			
Tehetséggondozás			1			
Korrepetálás			4,5			
Összesen:	31	4	6,5			
Órabontás:					4+5*	4*

Mindösszesen:

45,5+9*

* az osztálylétszám függvényében

SZAKGIMNÁZIUM (2016-tól kifutó rendszerben)

XXXIII. Mezőgazdaság ágazat

Mellék-szakképesítést nem választók óraterve

Tantárgy	12. évfolyam					
	Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	25				4+4*	
Magyar nyelv és irodalom	4					
Idegen nyelv	4				4	
Matematika	3				3*	
Történelem	3					
Etika	1					
Testnevelés	5					
Osztályfőnöki	1					
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	2					
Kötelezően választható tantárgy: Szakmai számítások	1				1*	
Kötelezően választható tantárgy: Gazdasági földrajz	1					
Szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak	10				6*	
Állattartás	1					
Állattartás gyakorlata		2				2*
Gazdálkodási alagyakorlatok		3				3*
Gazdálkodási alapismeretek	1					
Növénytermesztés	2					
Növénytermesztés gyakorlat		1				1*
Korrepetálás (érettségi felkészítő)			4,5			
Magyar nyelv és irodalom			1			
Matematika			1			
Történelem			1			
Földrajz			0,5			
Biológia			0,5			
Informatika			0,5			
2011. évi CXCV törvény a Nemzeti Köznevelésről 27.§ (5)						
Felzárkóztatás: Matematika						
Felzárkóztatás: Informatika			1		1*	
Tehetséggondozás: Idegen nyelv			1			
Felzárkóztatás			1			
Tehetséggondozás			1			
Korrepetálás			4,5			
Összesen:	29	6	6,5			
Órabontás:					4+5*	6*
Mindösszesen:	45,5+11*					

* az osztálylétszám függvényében

SZAKKÉPZŐ
2020-től felmenő rendszerben

Tantárgy	9. évfolyam					
	Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	15				2+4*	
Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2					
Idegen nyelv	2				2	
Matematika	2				2*	
Társadalomismeret	2					
Természetismeret	3				2*	
Testnevelés	3					
Osztályközösségépítő program	1					
Szakmai tantárgyak	16					
Munkavállalói ismeretek	0,5					
Általános alapozás	4					
Szakmai alapozás		11,5				11,5*
Szabad órakeret:	3					
Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom			1			
Kompetencia fejlesztés			1			
Munkavállalói ismeretek			0,5			
Szakmai alapozás				0,5		0,5*
12/2020. (II.7.) Kormányrendelet						
HH korrepetálás			1			
Összesen:	19,5	11,5	3,5	0,5		
Órabontás:					2+4*	12*
Mindösszesen:	37+16*					

*osztálylétszám függvényében

SZAKKÖZÉPISKOLA

Lovász

2019-től kifutó rendszerben

Tantárgy	9. évfolyam						10. évfolyam						11. évfolyam					
	Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás		Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás		Alap (Kerettanterv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	15				2+4*		9				2+1*		6				2	
Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2						1											
Idegen nyelv	2				2		2				2		2				2	
Matematika	2				2*		1				1*							
Társadalomismeret	2						1											
Természetismeret	3				2*													
Testnevelés	3						3						3					
Osztályközösségépítő program	1						1						1					
Szabad órakeret:			3						2						2			
Kompetencia fejlesztés			1						1									
Informatika			1		1*													
Matematika															1		1*	
Biológia															1			
Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom			1						1						1,5			
Szakmai tantárgyak	14,5		2,5		11*		23		2		12*		23		2,5		13,5*	
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5		0,5															
Anatómia és egészségtan	1						2						1					
Anatómia és egészségtan gyakorlata				1		1*		2			2*		1				1*	
Fogathajtás							2						1					
Fogathajtás gyakorlata		2			2*		3				3*		2,5		1		3,5*	
Foglalkoztatás I.													2				2	
Foglalkoztatás II.													0,5		0,5			
Gazdálkodási ismeretek													2					
Lótenyésztés	1						2		1				1					
Lótenyésztés gyakorlata		1		1		2*		1			1*		2				2*	
Lovaglás	1						2						1					
Lovaglás gyakorlata		2			2*		3				3*		3		1		4*	
Tartás és takarmányozás	2						2		1				3					
Tartás és takarmányozás gyakorlata		4			4*		4				4*		3				3*	
Szabadon tervezhető			3,5	2					4						4,5	1,5		
Összesen:	20,5	9					19	13					17,5	11,5				
Órabontás:					2+5*	11*					2+1*	13*					4	13,5*

Mindösszesen:

37+16*

38+14*

39+13,

*osztálylétszám függvényében

SZAKKÖZÉPISKOLA

Lovász

2016-től kitűzött rendszerben

Tantárgy	9. évfolyam						10. évfolyam						11. évfolyam					
	Alap (Keretintérv)		+ óra		Bontás		Alap (Keretintérv)		+ óra		Bontás		Alap (Keretintérv)		+ óra		Bontás	
	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY	E	GY
Közismereti tantárgyak	15				2+4*		9				2+1*		6				2	
Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2						1											
Időgen nyelv	2				2		2				2		2				2	
Matematika	2				2*		1				1*							
Társadalomismeret	2						1											
Természetismeret	3				2*													
Testnevelés	3						3						3					
Osztályközösségépítő program	1						1						1					
Szabad órakeret:			3						2						2			
Kompetencia fejlesztés			1						1									
Informatika			1		1*													
Matematika															1		1*	
Természetismeret															1			
Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom			1						1						1,5			
Szakmai tantárgyak	14,5		2,5		11*		23		2		13*		23		2,5		13,5*	
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5		0,5															
Anatómia és egészségügy	1						2						1					
Anatómia és egészségügy gyakorlata				1		1*		2				2*		1				1*
Fogathajtás							2						1					
Fogathajtás gyakorlata		2				2*		3				3*		2,5		1		3,5*
Foglalkoztatás I.													2				2	
Foglalkoztatás II.													0,5		0,5			
Gazdálkodási ismeretek													2					
Lótenyésztés	1						2		1				1					
Lótenyésztés gyakorlata		1		1		2*		1				1*		2				2*
Lovaglás	1						2						1					
Lovaglás gyakorlata		2				2*		3				3*		3		1		4*
Tartás és takarmányozás	2						2		1				3					
Tartás és takarmányozás gyakorlata		4				4*		4				4*		3				3*
Szabadon tervezhető			3,5	2					4						4,5	1,5		
Összesen:	20,5	9					19	13					17,5	11,5				
Órabontás:					2+5*	11*					2+1*	13*					4	13,5*
Mindösszesen:							37+16*					38+14*					39+13,5*	

*osztálylétszám függvényében

Helyi tanterv
 2 éves érettségire felkészítő képzés
 2019-től kifutó rendszerben

Tantárgy	12. évfolyam			13. évfolyam		
	Alap (Kerettanterv)	+ óra	Bontás	Alap (Kerettanterv)	+ óra	Bontás
	E	E	E	E	E	E
Magyar nyelv és irodalom	6			6		
Idegen nyelv	6		6	6		6
Matematika	6		6*	6		6*
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4			5		
Természetismeret	2			-		
Informatika	2		2*	2		2*
Testnevelés és sport	5			5		
Osztályközösségépítő program	1			1		
Szabad órakeret:	3			5		
Magyar nyelv és irodalom	-			1		
Idegen nyelv	1		1	1		1
Matematika	1		1*	1		1*
Földrajz/Biológia	1			2		
Korrepetálás, érettségi felkészítő (Igény esetén)					3	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek					1	
Informatika**					1	1*
Földrajz**/Biológia**					1	
Egyéni fakultációs óra						
Földrajz***/Biológia***		1				
Orabontás:			7+9*			7+10*
Összesen:	35		7+9*	36	3	7+10*

*osztálylétszám függvényében

**kötelező érettségi tantárgyi felmentéssel rendelkező tanulók részére

***kötelező érettségi tantárgyi felmentéssel rendelkező tanulók részére +1 óra Földrajz/Biológia tantárgyból

ZÁRÓ DOKUMENTUMOK

A pedagógiai program érvényességi ideje

Ez a pedagógiai program 2017. szeptember 1-től 2021. augusztus 31-ig érvényes.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A szakmai munkaközösségek minden tanév végén értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
- A 2020-2021. tanév során a tantestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására:
 - az iskola igazgatója;
 - a nevelőtestület bármely tagja;
 - a nevelők szakmai munkaközösségei;
 - a szülők közössége,
 - az iskola fenntartója tehet javaslatot.

A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását képviselőik útján javasolhatják.
2. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el.
3. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
2. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
 - az iskola irattárában
 - az iskola könyvtárában
 - az iskola tanári szobájában
 - az iskola igazgatójánál
 - az igazgatóhelyetteseknél
 - az iskola honlapján

V. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Fáy András Mezőgazdasági

Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium

2119. Pécel, Maglódi út 57.

OM: 039378

KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI PROGRAM

2017-2021

Készítette: **Szekeres András**

Igazgató

Módosítva: 2017. augusztus 30.

BEVEZETŐ

Az **59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelet** határozza meg a Kollégiumi nevelés országos alapprogramját.

Az alapprogram meghatározza és kijelöli a köznevelési kollégiumban (a továbbiakban kollégium) folyó szakmai pedagógiai tevékenység fő területeit, a kollégiumban folyó szakmai fejlesztés irányait.

Az alapprogram a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nat) kiemelt fejlesztési feladataihoz illeszkedve, azokat érvényesítve elősegíti a tanulók sokoldalú fejlesztését, nevelését, oktatását. Tartalmi iránymutatásként szolgál a kollégiumok pedagógiai programjának elkészítéséhez úgy, hogy egyidejűleg tág teret enged a szakmai önállóságuknak.

Az alapprogram a Nat fejlesztési feladatait, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeit figyelembe véve, valamint alapvető céljaihoz igazodva meghatározza a kollégiumi nevelés céljait és feladatait, alapelveit, általános kereteit, a működéssel és a kollégiumi élet szervezésével kapcsolatos feltételeket, elvárásokat. Az alapprogram a kollégiumokat érintő, az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés egységes kritériumok szerinti megvalósításának kollégiumi alapidokumentuma is.

Az alapprogram azokra a magyar és európai pedagógiai értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a humanista, a nemzeti, a közösségi értékekre, a tudás- és kultúráközvetítésben, a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítésében, az esélykülönbségek csökkentésében elért eddigi eredményekre.

1. A KOLLÉGIUM TÁRSADALMI SZEREPE

A kollégium a közoktatási rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs elegendő lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítésére, a kisebbségi oktatásra, illetve akiknek a család nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket. A kollégium a környezet, a helyi társadalom, a beiskolázási körzet sajátosságait, partnereinek igényeit, továbbá a társadalmi elvárásokat figyelembe véve végzi munkáját.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy segítse a tanulókat a hátrányok leküzdésében, hogy esélyeket teremtsen, biztosítsa az integrációt, a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz és ezáltal az életminőség javítását, elősegítse a társadalmi mobilitást. Fontos szerepe van az egész életen áttartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség fejlesztésében és a felzárkózás segítésében.

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

A kollégium - megfelelő pedagógiai környezet biztosításával - elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló kisközösségekben a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával képes speciális pedagógiai feladatok megoldására, például bizonyos gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására, versenysportoló, művészeti képzésben részesülő diákok nevelésére, felsőoktatási tanulmányokra való felkészítésre, az együttműködési, a tanulási és a motivációs zavarok korrekciójára. Adottságainál fogva alkalmas lehet arra, hogy egy lakóközösség pedagógiai, kulturális központjává válhasson.

2. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS

2.1. A kollégiumi nevelés célja és alapelvei

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium - céljai elérése érdekében - diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- a) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- b) demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- c) a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
- d) szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- e) az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- f) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- g) építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- h) az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- i) a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- j) a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- k) a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

2.2. A kollégiumi nevelés feladatai

A kollégium - a kollégiumi jogviszony fennállása alatt - biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. Köznevelési feladatait kollégiumi ellátás, nemzetiségi kollégiumi ellátás, illetve sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátásán keresztül valósítja meg.

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek

elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóban, mindennapi életük részévé váljon a tanulás.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelő és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. A nemzetiséghez tartozó tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az anyanyelvű nevelés, az adott nemzetiséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzetiségi kultúrájának, nyelvének, szokásainak ápolása és fejlesztése.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell

segíteni, hogy képessé válják érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a Nat-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözzé a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmód minta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A kollégiumnak - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium - a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve -

valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak - a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan - segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

3. A KOLLÉGIUM MŰKÖDÉSE

3.1. Személyi feltételek, elvárások

A kollégiumban a nevelési feladatokat – az Nkt-ben meghatározott végzettséggel rendelkező, pedagógus munkakörben foglalkoztatott – kollégiumi nevelőtanár, és tanító tanárok látják el, akik

- a) a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzik munkájukat,
- b) rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkeznek,
- c) képesek a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártasak a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- d) egyéniségükkel, megjelenésükkel, felkészültségükkel, műveltségükkel, életmódjukkal követendő példaként szolgálhatnak a kollégisták számára,
- e) megfelelő empátiával rendelkeznek, nevelői eljárásaikban, pedagógiai kommunikációjukban a tanulók iránti tiszteletet, bizalmat és szeretetet helyezik előtérbe,
- f) képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- g) képesek a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- h) képesek a konfliktusok eredményes kezelésére,
- i) folyamatosan együttműködik munkájuk során a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, intézményekkel, kisebbségi szervezetekkel.

A kollégiumban a nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban. A kollégiumi nevelőtanár munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg.

A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

3. 2. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások

A kollégium személyközpontú környezet kialakítására törekszik. Ennek során a kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális-, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit.

A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

3 . 3. A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

3. 4. A kollégium kapcsolatrendszere

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a működtetővel, a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel, szociálisan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, a helyi kisebbségi önkormányzatokkal.

A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező.

4. A KOLLÉGIUMI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE

A kollégium - igazodva az Nkt. 28. §-ának rendelkezéseihez - a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket - annak céljától, jellegétől függően - kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi, az intézményi szervezet működéséhez pedagógiai irányítást, illetve támogatást biztosít.

4.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

A kollégium a foglalkozások tervezése, szervezése során kiemelten ügyel a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, az egész életen át tartó ismeretbővítés fontosságára, gondoskodik a tanulókkal való személyes törődés tapintatos formáinak kialakítására.

Külön figyelmet fordít a nemzetiségi sajátosságokra és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

4.1.1. Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:

4.1.1.1. Tanulást segítő foglalkozások:

- a) rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- b) differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás,
- c) a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció,
- d) a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök,
- e) tematikus csoportfoglalkozás.

4.1.2. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

Állandó, vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoportok számára szervezett

- irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
- természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó,
- a pályaaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó,

szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők.

4.2.1. A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:

- a) visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
 - b) folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartatását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
 - c) időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,
- A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között - dokumentált - információcserére kell sort keríteni.

4.2.2. A kollégiumi élet szervezése során a kollégium nevelőinek a feladata:

- a) a napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése,
- b) a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetése,
- c) a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,
- d) a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak.

5. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS EREDMÉNYESSÉGE

5.1. A kollégiumi nevelés eredményessége

A kollégium - a szülővel és az iskolával együttműködve - hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

2. melléklet

Az 59/2013. (VIII. 9.) EMMI-rendelet 2. § 9. pontjában meghatározott tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám

TÉMAKÖRÖK

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszám

TÉMAKÖR	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13-14. évfolyam
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12-13-14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportvezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégiumok a tematikus csoportfoglalkozásokat - részben vagy egészben - a csoportvezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg.

A 13-14. évfolyamra vonatkozó óraszámok és követelmények a szakképzésben résztvevő pedagógiai foglalkozások alapját jelentik, amelyek ezekben a feladatokban résztvevő és nem tanköteles tanulók számára kollégiumi ellátást biztosító kollégiumok számára csak szakmai ajánlást jelentenek.

Az 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendeletben meghatározott kollégiumi foglalkozások keretprogramterve a tematikus csoportfoglalkozások szervezéséhez és tartalmának meghatározásához

Bevezető

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése.

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítésének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknak kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

A kollégiumi foglalkozások kiegészítik az iskolák nevelő-oktató munkáját. A középiskolai szakaszban a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges képességek, készségek, attitűdök együttes fejlesztése a cél.

A csoportfoglalkozások keretprogramterve nevelési területenként, az adott témakör legfontosabb tartalmi elemei alapján határozza meg a kollégiumi nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A foglalkozások számát, éves elosztását, tartalmi felépítését úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjon a tanulók életkorához, a választott iskolájuk típusához.

A kollégiumi nevelés és oktatás a Nat. kiemelt fejlesztési feladatainak keresztül kapcsolódik az iskolai tantervi szabályozáshoz.

1. A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.

- A tanuló - pedagógus segítségével - legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13-14.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>1</i>
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása	- Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségekben történő tanulásra. - Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat.				
- a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése	- Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. - A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását.				
- a könyvtárhasználat rendje és módszerei	- Elemezzék, értelmezzék, rendszerezzék a megszerzett ismereteket. - Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket.				
	- Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internethasználatra. - Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével.				

2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13-14.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe	- Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt. - Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között.				
- felelősség- és kötelességtudat	- Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban.				
- a munka megbecsülése	- Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük.				
- mértéktartás, együttérzés, segítőkészség	- Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét. - Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.				

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Válgasson nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13-14.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- közösséghez tartozás, hazaszeretet	- Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. - Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez.				
- nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai	- Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. - Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.				

- a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene
- Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát.
- Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét.
- nemzetünk kapcsolódása Európához

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13-14.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	1	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- a demokratikus jogállam felépítése	- Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat.				
- a felelős állampolgári magatartás jelentősége	- Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét.				
- a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása	- A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát.				
- cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet	- Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.				

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására. Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13-14.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- az önismeret és társas kapcsolati kultúra	- Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit.				
- az empátia és mások elfogadása	- A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását.				
- a tudás és tapasztalat jelentősége	- Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait.				
- társas kommunikáció	- Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket.				
	- Csoport előtti megmérettetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.				

6. A családi életre nevelés

A család mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13-14.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- a család szerepe, jelentősége az egyén életében	- Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon.				
- együttműködés és felelősségvállalás a családban	- Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát.				
- szexuális kultúra	- Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon.				
- családtervezés	- Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben.				
- konfliktusok a családban	- Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát.				
	- Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi-nő kapcsolatban.				
	- Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját.				

7. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13-14.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- egészséges életmód és életvitel	- Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit.				
- a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében	- Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit. - Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. - Ismertessük az érzellem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén.				
- prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	- Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.				

8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknban.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13-14.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás	- Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát. - Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét.				
- önkéntes feladatvállalás másokért	- Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni. - A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk.				
- összetartás és együttérzés	- Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását. - Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.				

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.

- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.

- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.

- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.

- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.

- Válgék erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13-14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- a természet és az emberi környezet egymásra hatása	- Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket. - Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését.				
- természeti erőforrásaink védelme	- A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat.				
- ipari termelés és a környezet védelme	- Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát. - A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megóvásában.				
- „gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”	- Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.				

10. Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

- Tudatosuljon a diákokban a pálya és a személyiség valamint a képességek és az adottságok összhangja.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.

- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.

- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.

- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.

- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.

- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.

- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13-14.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- tevékenységek és szakmák jellemzői	- Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat. - Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit.				
- különféle életpályák bemutatása	- Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók.				
- a munka világa és jellemzői	- Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit.				
- továbbtanulási lehetőségek	- Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.				

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13-14.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	3	3
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- a gazdaság működésének alapjai	- A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. - Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak.				
- a családi gazdálkodás	- Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzátutalás stb.).				
- munka, fogyasztás és gazdálkodás	- Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit.				
- pénzkezelés technikái	- Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és a működési módjukat.				
- vállalkozás és kockázat	- Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.				

12. Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13-14.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- a média társadalmi szerepe	- Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül.				
- a reklám és a fogyasztás összefüggése	- Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása.				
- a médiatartalmak és a valóság összefüggése	- Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül.				
- az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség	- Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében.				
- a számítógép, az internetfüggőség veszélyei	- Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével.				
	- Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése.				
	- Az internet- és játékküggőség kóros hatásainak bemutatása.				

6. A KOLLÉGIUM ADATAI, JELLEMZŐI

A kollégium két telephelyen, két épületben működik. Pécelen a Maglódi út 57. sz. alatt és a Kishársas tangazdaságban. Pécelen 70, a Kishársasban 14 férőhely van.

Míg a Kishársasban lévő épület új, kényelmes, 3 – 4 személyes szobákkal rendelkezik, addig a péceli kollégium épülete elavult, erősen felújításra szorul.

A kollégiumban csak a Fáy András Mezőgazdasági, Közgazdasági Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium tanulói laknak. Iskolánkba az ország minden részéről jönnek tanulni diákok.

6.2. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

A nevelési feladatokat a kollégiumban nevelőtanárok, az ügyeleket (nappali, éjszakai) - pedig tanító tanárok és egy gyermek, - és ifjúságvédelmi felügyelő látják el.

A Kishársasban a pénzügyi megszorítások miatt a kollégium nem működik, pedig nagy szükség lenne rá.

6.3. A KOLLÉGIUM SAJÁTOS ARCULATA, JELLEMZŐI

Arculata

- a) A kollégiumnak használt **kastély** épülete valaha a Fáy család tulajdona volt. Az épületnek, az ódon falaknak történetük van.

Az kollégiumi kastélyt gyönyörű 3 hektáros őspark veszi körül.

Budapest szomszédságában vagyunk, mégis a hatalmas fák tiszta levegőt biztosítanak. Pihenésre, szabadidős tevékenységre is kiválóan alkalmas.

- b) Tanulói összetétel

A kollégium az iskolával szorosan együttműködik. Lakói az iskola tanulói közül kerülnek ki.

Ennek megfelelően laknak itt:

- kert, és parképítői szakközépiskolai,
- mezőgazdasági szakközépiskolai
- technikus,
- és szakiskolai tanulók.

- c) A kollégium létének fontosságát hangsúlyozza, hogy kihasználtsága csaknem teljes, 60 diáknak ad otthont. Közülük nagyon soknak a szó szoros értelmében ez jelenti az otthont, a biztonságos háttérrel.

Legfőbb jellemzők

A kollégista tanulók iskolatípus szerinti megoszlása, életkori jellemzők:

Jelenleg: szakgimnáziumi
Szakközépiskolai
tanulók.

Életkorukat tekintve 14–22 –évesek.

Lakóhely szerinti megoszlás

Tanulóink túlnyomó része Budapestről és Pest megyéből való, de jönnek hozzánk távolabbi megyékből is tanulni, főleg a lótenyésztő szakmát.

A család, mint nevelési szintér:

A kollégisták túlnyomó többsége csonka, ingerszegény családban él, elvált szülők gyermeke vagy más egyéb probléma jellemzi környezetüket. Ezek döntő tényezők a tanulók szocializációjában.

Tanulmányi eredmény

Az általános iskolából a szakközépiskolai osztályokba jelentkező tanulók átlageredménye 3, 5 - 4 –es átlag között van.

A szakiskolai osztályokba ennél lényegesen gyengébb eredménnyel rendelkeznek a tanulók.

A nevelői testület jellemzői

Főállású nevelő 1 fő

Tárgyi, dologi feltételek:

- Szűkösön vagyunk, a hálók zsúfoltak
- A lányoknál 5 db háló van.
- A fiúknál 3db háló van.
- Védőnői szoba 1db
- Mosdók, zuhanyozók,WC-k
- Könyvtár, számítógépterem, Internet (iskolai)
- Sportpályák (iskolai)
- Tornaterem (iskolai)
- Gyönyörű park
- Tanulószobák az iskolai tanterem
- Ebédlő (iskolai)

Gazdálkodás

Bevételi forrásaink

- Fenntartói támogatás
- Szülői támogatás
- Saját bevételek (szállásadás, táborok, továbbképzések stb.)
- Pályázatok (kollOKA, egyéb)

- Péceli Fáy András Alapítvány

- I. A kollégium nem folytat önálló gazdálkodást, mivel az iskola tagintézményeként működik. Az eredményes munka érdekében a nevelőknek a gazdasági irodával, és a gondnokkal együtt kell dolgoznia.
- II. A kollégiumi étkezési díj befizetése komoly kötelezettséget jelent a családok nagy részénél. Minden hónap 5-ig kell a közösen meghatározott formában rendezni a befizetést a következő hónapra.
- III. A kollégium nevelési feladatainak megoldása mellett gazdasági szempontok figyelembevételével a hatályos rendeletek szerint szálláshelyeket is értékesít.

Hagyományok ápolása

A kollégium sok éves munkával kialakította azokat a hagyományokat, melyeket évről-évre ápol.

Ilyen hagyományos rendezvényeink:

- Gólyabál
- Mikulás est
- Karácsonyi ünnepély
- Szalagavató bál
- Sportversenyek
- Farsangi bál
- Végzős búcsúztató, záró rendezvény.

Alapelvek

Kollégiumunk a hagyományoknak megfelelően az értéktisztelet, a gyermekszeretet, a tanulói személyiség tiszteltében tartása jegyében neveli és oktatja a bentlakásos nevelésben résztvevő tanulókat.

Célunk: az erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó, tájékozott, széles ismeretekkel rendelkező, egyénileg sikeres, közösségi szempontból értékes, társadalmi szerepeit ismerő és vállaló állampolgár nevelése.

Nevelőink és tanáraink magukénak vallják azt az értékrendet, amelynek alapján kialakítva nevelési rendszerüket kitűzött céljaink elérhetők. Hisszük és valljuk: kollégiumunk olyan alkotó pedagógiai, emberi és szellemi környezet, amely alkalmas a folyamatos megújulásra, amelyben valamilyen fokon mindenki nevel mindenkit. Pedagógiai programunk alkalmas arra, hogy a tanulói kollektíva fejlődjön, segítve az egyén fejlődését, amely pedig az egész közösség pozitív átalakulását eredményezi.

A kollégium biztosítja a lakhatást, az ellátás lehetőségét, az alapellátást, a szociális védőhálót illetve az érzelmi védőhálót.

Mindenki élhet a törvény és a belső szabályok által biztosított jogokkal.

Mindenki megkapja a szeretettel-teli nevelést, a tanuláshoz a nyugalmat és a támogatást, valamint a segítséget gondjainak, ügyes-bajos dolgainak megoldásában.

Részt vehetnek a hiánypótló, felzárkóztató ill. a tehetséggondozó, egyetemi előkészítő foglalkozásokon.

7. A KOLLÉGIUM KAPCSOLATA

Irányító szervekkel

A kollégium fenntartásával, működésével kapcsolatos feladatokat a Fáy András Mezőgazdasági Szakképző Iskola látja el, a kollégium munkájára vonatkozó utasításokat az intézmény vezetőjétől és a felügyeleti hatóság illetékes képviselőitől fogadhatnak el a kollégiumban dolgozó nevelők. Rendkívüli esetben azonnal jelenteni kell a felettes szerveknek:

- o járványos megbetegedés
- o súlyos működési zavarok
- o tulajdonban bekövetkezett nagyobb kár
- o botrányt okozó cselekvés

Az intézmény igazgatója és a kollégium nevelői kölcsönösen és rendszeresen tájékoztatják egymást a kollégiummal, a nevelőmunkával kapcsolatos eseményekről.

Társintézményekkel

A kollégium feladatait csak akkor tudja egyre teljesebben megvalósítani, ha a környezetében lévő más intézményekkel jó kapcsolatot alakít ki, megismerve az ott alkalmazott pedagógiai módszereket és eljárásokat. A folyamatos kapcsolatépítés, fenntartás elősegíti, hogy a kollégium céljait elérje, feladatait eredményesen megoldja.

Művelődési intézményekkel

A kollégium jelentős személyiségformáló hely, mely feladatait úgy tudja legteljesebben megvalósítani, ha együttműködik az adott település közművelődési intézményeivel.

Minden évben fel kell mérni mindazokat a lehetőségeket, rendezvényeket, műsorokat, amelyek a kollégium céljainak megvalósítását szolgálják. (Különös tekintettel a színház, közönségszervező, kulturális vetélkedőire, kiállításokra, zenei estekre.)

A kulturális programok kellő propagálást kapnak a kollégiumban. A művelődési programokon, rendezvényeken a tanulók részvételét, kísérését megszervezzük.

Szülőkkel

A kollégium nevelési-oktatási feladatait úgy tudja megoldani, ha együttműködik az iskolával, osztályfőnökökkel, szaktanárokkal, szakoktatókkal és a szülőkkel. Tényleges együttműködést kell megvalósítani, igényelve:

- a kölcsönös, rendszeres tájékoztatást
- a kollégiumi követelmények ismeretét, és otthoni alkalmazását
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel

Kirívó esetben a család látogatása is szükséges lehet.

-Szülők bevonása

Rendszeresen tartunk szülői értekezleteket és fogadó órákat.

A szülői értekezletek közötti időszakban levélben értesítjük a szülőket a tanulók tanulmányi teljesítményéről, a szilenciumi tevékenységéről, iskolai és kollégiumi viselkedéséről.

Telefonon bármikor érdeklőzhetnek, kereshetnek bennünket. Igény és szükség esetén

személyesen is rendelkezésükre állunk, hogy a gyermek érdekében konzultáljunk. Amennyiben a gyermek viselkedésében rendkívüli változást észlelünk (negatív irányban) azonnal értesítjük a szülőt/gondviselőt. A pozitív irányú változásokat dicsérettel jutalmazzuk.

Diákönkormányzat

A diákönkormányzat célja, hogy a működési szabályzattal összhangban a tanulók a diákotthoni nevelőközösség tagjaiként vegyenek részt önmaguk és társaik nevelésében, életmódjuk kialakításában, a nevelők segítségével szervezzék, irányítsák, ellenőrizzék és értékeljék a közösség életét és munkáját.

A diákönkormányzatot tizenegy választott képviselő alkotja, két leány és két fiú az alábbiak szerint: egy-egy kollégium főnök a lány és a fiú oldalról, egy helyettes a lányok közül (a nagyobb leány létszám miatt), továbbá öt szobafőnök a lány oldalról és három a fiú részről. Ők megválasztják vezetőjüket, aki az iskolai DÖK delegáltja lesz, ő képviseli a kollégiumi diákokat az iskolai szervezetben.

o A diákönkormányzat tevékenységi területeihez tartozik:

- A közösség napi életrendjének, feladatainak teljesítéséhez szükséges keretek szervezése a munka irányítása, ellenőrzése és értékelése.
- A közösségi és egyéni érdekek összhangjának megteremtése.
- A tanulók sokoldalú fejlődésének segítése, az elért eredmények értékelése.
- A tanulmányi munka megszervezésének segítése és aktív részvétel az ellenőrzésben, értékelésben.
- A szakmára, életpályára való felkészülés elősegítése
- A kollégium kapcsolatrendszerének kiépítése más iskolákkal, kollégiumokkal.
- Az iskolai és a kollégiumi nevelőtestület munkájának támogatása.
- Kollégista társaik segítése, a rend felügyelete, aktív közreműködés annak megteremtésében, a problémák feltárása, megoldása, közösen a nevelőkkel.
- Részvétel az egyes kollégiumi programok, rendezvények (ld. III/2. pontot!) megszervezésében, lebonyolításában.
- A kollégisták érdekeinek képviselése valamennyi lehetséges fórumon.

o Diákönkormányzat tagjaitól elvárjuk, hogy:

- Ismerjék és gyakorolják a demokrácia alapvető szabályait.
- Önállóan végezzék az önkormányzó munkát.
- Ismerjék meg jogaikat.
- A feladatokat előre tervezzék, a munkát osszák meg.
- Fejlődjön konfliktuskezelési technikájuk és vitakultúrájuk.

o Döntési jogkör

- saját működéséről (a nevelőtestület véleményét kikérve)
- A diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról
- minden olyan ügyről, amelyet a nevelőtestület a hatáskörébe utal
- a diák ügyeleti rendszer megszervezéséről
- jutalmazások, elmarasztalások kezdeményezéséről, minősítő címek odaítéléséről.

o Egyetértési jogkör:

- Jogsabályokban meghatározott ügyekben az iskolai és kollégiumi szervezeti és működési szabályzat megalkotásakor és módosításakor
- A házirend elfogadásakor
- Rendkívüli megbeszélések, gyűlések elbírálásában
- Elfogadott terveken felüli versenyek, társadalmi munkák megszervezésében.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a tanulóközösség fogadja el és a nevelőtestület hagyja jóvá. A diákönkormányzat- a diákokat érintő kérdésekben -véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola, kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza azok működését.

8. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS FUNKCIÓI

Szociális funkció

A szabad iskolaválasztás alkotmányos elve a kistelepülésekről érkező és a helyben hiányzó iskolatípust kereső tanulócsoporthoz számára csak kollégiumi háttérrel teljesülhet. A különböző időszakokban a társadalmi-gazdasági folyamatok és feltételek szerint a szociális funkció **erősödik vagy gyengül**. Érvényesülését meghatározza:

- az ország,
- a közlekedési infrastruktúra,
- a térség, a régió munkaerő-piaci potenciálja,
- a pénzügyi támogatási rendszer,
- a demográfiai helyzet.

Szocializációs funkció

Az iskolába, kollégiumba hozott társadalmi, gazdasági, kulturális, szociális különbségek a tudatos és spontán szocializálással csökkenthetők, illetve erősíthetők. A kollégiumi közösségi élet lehetőséget teremt a személyiségfejlesztés tudatos szakmai irányítására.

A szocializációs funkció tartalma:

- a társadalmi közjó birtokba vétele,
- a fejlődés-lélektani törvényszerűségek integrálása a nevelési folyamatba,
- a demokratizmus tanulása,
- a demokratikus érdekérvényesítő technikák alkalmazása mikro társadalmi környezetben,
- az értékek és a közösségi hagyományok átörökítése.

A kollégiumi közösségi nevelés az állandó pedagógiai környezet biztosításával a személyiségfejlődés katalizátora:

- Felgyorsul az interaktív kötés, mindig van azonnali elismerés vagy helytelenítés a diák számára.
- A visszajelzésből magatartásformák szilárdulnak meg vagy tűnnek el. Ez a „társadalmivá válás” folyamata, amelynek jelentős szerepe van a konfliktus feloldásmegoldás tanulásában is.
- Az általános iskola felső tagozatában már megjelenik a tudatos barátválasztás.
- Középiskolás korban megjelenik és aktivizálódik a tudatos érzelmi (nemi) választás.
- A harmadik szakaszban megjelenik a megnyugvás, a családalapítás, az eredményes és sikeres egzisztálás igénye.

Életmód-mintaadó motivációs funkció

Az értékpluralizmus elvének tiszteletben tartásával a kollégium értékközvetítő szerepe alkalmas arra, hogy a közösségi együttélés következtében interiorizáljon **társadalmilag hasznos, egyénileg értékes életmód modelleket. A tolerancia, a versenyképesség, a megmérettetés képessége,** a keresett munkaerő-piaci pozíció megszerzése ma mind konstruktív életvezetési technikákat igényel az életpályára készülő fiataloktól. A kollégiumi

nevelés specifikumai ezen készségek és képességek közösségi nevelés katalizátora lehet az aktivitás, a differenciált személyiségfejlesztés megvalósításának. teljesítmény, nincs közösségi és egyéni távlat!

kialakítását segítik. A kollégiumi motiváció tartós fenntartásának, a Motiváció nélkül nincs mérhető

Felzárkóztató funkció

Az egyes települések iskolái között rendkívül nagy a színvonalbeli különbség. Ezért a kollégium egyik fontos feladata intellektuális, műveltségi, kulturális és mentális hátrányok pótlása. E tevékenységével az **esélykülönbségek** mérséklését segíti. Az állandó fejlesztő pedagógiai környezet a tanulási módszerek elsajátításával növeli a tanulási, iskolai teljesítményben és kommunikációs készségben megjelenő sikereket. Az elért és megerősített siker stabilizálja a személyes motivációt. A kollégium nevelői feltérképezik a hozott

hátrányok jellemzőit, összetevőit. Ennek ismeretében alkotjuk meg a pedagógiai és foglalkozási tevékenységszerkezetet. A feladatok megoldásához differenciálpedagógiai módszereket alkalmazunk, mert a felzárkóztatás frontális és főleg egyöntetű módszerekkel nem lehet eredményes.

Tehetséggondozó funkció

A Nkt.28. § (1) bekezdése kimondja, hogy a kollégiumot a fenntartó kijelölheti arra, hogy kiemelkedő képességű tanulókkal foglalkozzék. Ehhez természetesen megfelelő tárgyi, személyi feltételrendszer szükséges. A mi kollégiumunk nem ilyen jellegű intézmény. Természetesen tehetséggondozással mi is foglalkozunk. Az állandó, irányított, inger gazdag pedagógiai környezet felismeri, előhívja a tehetséget, amely értő kezekben, állandó és tartós motiváció mellett kiegyensúlyozottan, nagy megrázkódtatás nélkül bontakozhat ki.

Pályaorientációs funkció

A kollégiumi nevelés folyamatában a különböző mérési módszerek, továbbtanulási trendek figyelésével olyan plusz lehetőséget kap a diák, amelyet nem biztosít- mert nincs birtokában- sem a szülő, sem az iskola rutinszerű pályairányítási tevékenysége. Ma a korlátozott és átalakuló munkaerő-piaci viszonyok miatt óriási felelősség a pályaválasztás akár az alapképzés vizsga után, akár az érettségit követően. A kollégiumok sikeres pályaorientációs tevékenysége hozzájárul presztízisük növeléséhez is. A kollégium már végzett és visszajáró diákjai ebben élménybeszámolóikkal, tájékoztatóikkal, személyes példájukkal sokat segíthetnek. Ők hitelesek az utódok számára. Bizonyosságot jelentenek, hogy érdemes a különböző foglalkozásokat végigcsinálni, az áldozatot meghozni a jövőért.

A felvázolt funkciók nevelésméleti és tartalmi kibontakoztatása adja a kollégiumi nevelés lényegét, a társadalmi progresszió szolgálatát.

9. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS CÉLJA

A nevelésnek a társadalmi közjót kell szolgálnia. Az oktatásra-nevelésre fordított közpénzek felhasználása társadalmilag akkor hasznos, ha a neveléseredményeként elérjük a társadalmilag elismert és támogatott értékközvetítést.

- > Alapvető cél:
Olyan egészséges, kulturált, önmaga fejlesztésére képes autonóm személyiség kialakítása, amely eredményes a tanulásban és sikeres az életben.
- > Célkitűzéseink:
 - a hátrányos és a többszörösen hátrányos helyzetű tanulók segítése
 - gyermekvédelem
 - felzárkóztatás
 - a tanulmányi munka színvonalának emelése
 - az adottságok, képességek fejlesztése
 - tehetséggondozás
 - közösségi életre, környezetvédelemre nevelés
 - pozitív szociális szokások elsajátítása
 - helyes viselkedés, magatartás
 - a beilleszkedés segítése
- > Fejlesztési feladataink
 - Arculatunkból, a tanulói összetételből adódóan kollégiumunkban a szociális, ill. érzelmi védőháló erősítése nagyon fontos. Az ezekből adódó funkciók családhelyettesítő, szocializációs, hátrányos helyzet enyhítése, személyiségformáló, értékközvetítő, felzárkóztató-javítása és erősítése jelen társadalmunkban nagyon lényeges s a jövőben ez a szerep még erősödni fog.
 - Vizsgálatok igazolják, hogy azok a gyerekek válnak szociálisan értékessé, akik pozitív mintát jelentő körben fejlesztették örökölt adottságaikat az optimális szintre.
 - Azoknál a gyerekeknél viszont, akik személyiségfejlődésük optimumát nem érik el, zavar keletkezik:
 - o a motivációs rendszerükben
 - o értékfelfogásukban
 - o életcéljaik eltorzulásában
 - o társas kapcsolataikban beilleszkedési nehézségek jönnek létre.
 - A tapasztalatok alapján elmondható, hogy az ilyen jellegű problémákkal küszködő gyermekek száma egyre inkább növekszik. Ez a növekedés a mi kollégiumunkban is érzékelhető.
- > Otthon pótló funkció javítása, erősítése
 - a kollégium otthonosabbá tétele
 - külső, belső felújítások, új bútorok beszerzése
 - sportolási lehetőségek bővítése
 - szabadidős tevékenységek körének bővítése (színház, múzeumok, kiállítások megtekintése)
 - nagy hangsúly helyezése a tanuló személyiségének megismerésére
 - napi tevékenység megbeszélése
 - tanulmányi munka segítése
 - családi élmények és gondok megbeszélése
 - iskolai örömek, kudarcok megtárgyalása
 - pszichológus biztosítása
- > Humán erőforrások, gazdasági fejlesztések, képzési és továbbképzési tervek
Célkitűzések:

- a pedagógusok továbbképzésének biztosítása
- első továbbképzések szervezése
- önképzés

Egyéb szellemi erőforrások bevonása a nevelőmunkába

- Külső előadók bevonása
 - o Egészségmegőrzés, egészségvédelem
 - o Káros szenvedélyek, megelőzés
 - o Betegségek, megelőzés
 - o Bűnmegelőzés
- Kompetens, jól felkészült diákok bevonása
 - o Diákelőadás
 - o Játék, vetélkedő
- A tevékenységek tartalmi gazdagítása
 - o Szabadidős tevékenységek skálájának gyarapítása
 - o A kollégiumi feltételrendszer javítása, az épület otthonosabbá tétele.
- Az egészséges, kulturált életmód erősítése
 - o A káros szenvedélyektől megóvás egészségmegőrzés, egészségvédelem
 - o A szabadidő hasznos kihasználása, rendszeres sportolás

A kollégiumi nevelési folyamat kimeneti céljai

- Reális társadalomkép kialakítása a nevelés által.
- Önszervezésre képes, önkormányzati készségekkel, ismeretekkel, közösségi affinitással és asszimilációval, a demokratizmus ismereteivel rendelkező fiatalok nevelése.
- Társadalmi, piacgazdasági programhoz csatlakozva a nyelvi kommunikációs és ökonómiai szemléletű nevelés fejlesztése.
- A konstruktív életvezetési mintaadás.

A felsorolt nevelésfilozófiai elveket, célokat a nevelési folyamatban különböző foglalkozások, fórumok, tevékenységek, hatásmechanizmusok rendszerében valósítjuk meg.

A nevelési folyamat főbb hangsúlyai

- a motiváció, az aktivitás állandó fenntartása
- a tanulás-tanítás tág értelmezése,
- a bánásmód és értékelés differenciáltsága,
- a műveltségi és mentális hátrányok csökkentése,
- a tehetséggondozás, a hatékony pályaorientációs tevékenység,
- humán és magyar értékek felmutatása, megismertetése, fejlesztése,
- az egyetemes kultúra értékközvetítése,
- inger gazdag közösségi élet biztosítása.

A kollégiumi tevékenységmező a pótcselekvések helyett olyan új ismereteket, az önképzés keretében elsajátítható tudást adhat, melynek birtokában végzett tanulóink a munkaerőpiacon keresett pozícióba jutnak. Ez megköveteli a kollégium tevékenységrendszerének folyamatos hozzáigazítását a mai élet valós követelményéhez. A nevelési folyamatban a különböző tevékenységek elvégzésével, elsajátításával különböző fokozatokat érhetnek el diákjaink a jártasság, a készség, az ismeret és a képesség terén. A társadalmi sikeres egzisztáláshoz – ami végül is az egyéni boldogulás célja – a képességek összetevője a legfontosabb feltétel.

A kollégiumi neveléssel szemben támasztott, társadalmilag hasznos képességek elvárásai:

- Toleranciaképesség

A másság megismerése és elfogadása, valós igazodási pontok beépítése, etikai tartalmak alapján. Ez ad biztonságot egy pluralista berendezkedésű társadalomban az értékek, nézetek, eszmék kultúrák közötti eligazodásban.

- A megmérettetés képessége

Csak teljesítményorientált nevelési felfogás szerint lehet a társadalmi igényeknek megfelelni. Műveltségi és mentális hátrányok csökkentése és a tehetséggondozás együtt jelenik meg a kollégiumi nevelésben. Piacgazdasági környezetben az életpályára kerülő fiatal szembesül az erőfeszítés - teljesítmény - eredmény hármasság kapcsolatrendszerével.

- Az önértékelés képessége

A stabil, önirányításra, önszervezésre képes személyiség reális önértékelő képességgel rendelkezik. A közösségi nevelés a társadalmi folyamatokban történő tájékozódást segíti, bázisa a valós teljesítmény, a célirányos jövőkép.

- Munkaerő - piaci képesség

A mai kollégium akkor funkcionál megfelelően, ha diákjait a keresett munkaerővé válásban segíti. A munkaerő-kvalifikáció segítése kollégiumi keretek között új prevenciós lehetőség.

A képességek kialakulásához vezető nevelési folyamatot tevékenységekben fogalmazzuk meg.

10. NEVELÉSI FOLYAMATOK PROGRAMJA

> A kollégiumi ismeretátadás megszervezése

- tanulás segítése, felzárkóztatás
- tanulási módszerek tanítása
- kultúrákövetítés, az általános műveltség megszerzésének segítése
- az önművelés igényének kialakítása, a lehetőségek biztosítása
- esztétikai és egyéb értékek közvetítése
- tehetséggondozás

> Nevelés, a nevelési folyamat tervezése, szervezése, irányítása:

- etikai és értékismeretek nyújtása, az erkölcsi kultúra fejlesztése
- etikai ismereteket adó foglalkozások megtervezése
- jellemnevelő feladatok (irodalmi példák, élmények, helyzetteremtés stb.)
- testi, lelki, szellemi egészség, az egészséges életmód
- érdeklődési csoportok kialakítása, fejlesztése
- a környezeti nevelés elősegítése, környezetvédelem
- a személyiség egyéniséggé fejlesztése
- önismeret, önnevelés, önértékelés
- életpályák, hivatások, szakmák, munkalehetőségek megismerése

> Véleményezési jogkör

- kollégiumi felvétel

- kollégiumi munkaterv
 - működési szabályzat, házirend
 - ünnepélyek, ünnepségek lebonyolítása
 - kedvezmények adása
 - tanórán kívüli tevékenységre fordítható pénzeszközök felhasználásában
- > Tanulmányi munka a kollégiumban
- A legfontosabb feladat az iskolai tanulás segítése, megszervezése, ösztönzés az önálló tanulásra. Az önművelés igényének kialakítása, rendszeres és folyamatos készülés begyakoroltatása.
- A tanulás tanítása: a módszeres tanulásszervezés
 - az írásbeli feladatok elvégzése
 - órai ismeretek felfrissítése, ismétlés
 - a szóbeli feladatok rangsorolása, sorrend felállítása
 - a memoriterek, verstanulás módszerei
 - a kedvelt tárgyak tanulásának elsőbbsége
 - nehéznek ítélt feladatok fontossága
 - tanulás egyénileg, párokban, tanulócsoportban
 - a kreativitás fejlesztése
 - csoportnevelői segítség, szaktanári korrepetálás
 - Tevékenységek a tanulmányi munkában

A felzárkóztatásnál figyelemmel kell lenni a tanuló tulajdonságaira:

- kötelességtudó
- megbízható
- lelkiismeretes
- tiszteletudó
- udvarias
- segítőkész

Az optimális aktivitációs szint elérése a cél.

A tehetséggondozásnál a feladatok fokozatos nehezítésére kell törekedni.

Törekednünk kell:

- az általános műveltség fokozott fejlesztésére
- a tehetséges tanulók kreativitásának fejlesztésére
- a tanulók igényének kielégítésére szakkörökben
- személyre szabott feladatok kiadására, megszervezésére
 - differenciált foglalkozások tartására a speciális képességűeknek
 - a reális önértékelés fejlesztésére

11. A KOLLÉGIUMI TANULÓ JOGAI

- Minden kollégista teljes jogú tagja a kollégiumi közösségnek.
- A tanuló minden hétvégén hazautazhat.
- Vendéget az ügyeletes nevelő engedélyével fogadhat. A kollégisták felelősséggel tartoznak a hozzájuk érkező vendégek magatartásáért. A vendégek kötelesek betartani a házirendet. A rendbontást okozó, vagy a látogatás szabályait és a házirendet be nem tartó látogatót a nevelők határozott vagy határozatlan időre kitilthatják a kollégium épületéből. A látogatók a kollégiumon belül egyedül nem járhatnak, értük vendéglátójuk teljes felelősséggel tartozik,

- távozáskor ki kell kísérnie őket a portáig.
- Önművelődésre, szabadidő hasznos eltöltésére szerveződő közösséget létrehozni.
 - Érdekeit a diákönkormányzatban érvényesítheti. A DÖK kéthavonta tart értekezletet, szükség esetén sűrűbben is tartható. Résztevők: kollégiumi nevelők, tizenegy választott képviselő (2 leány és 2 fiú). A tanulók nagyobb csoportján 15 tanulót értünk. Öntevékeny diákkör működését az iskola óraszámainak függvényében tudja biztosítani.
 - Igénybe vehet orvosi ellátást.
 - Részt vehet a kollégiumi rendezvényeken, foglalkozásokon.
 - A nevelőtanár, vagy szülő előzetes engedélyével részt vehet a kollégiumon kívüli szakkörök, sportkörök munkájában.
 - Kötelező beérkezés időpontjától való eltérés szülői kérésre engedélyezhető, megfelelő tanulmányi átlag esetén. A tanítás előtti napon 20 óráig.
 - A közösségi élettel kapcsolatos javaslatait, észrevételeit közgyűléseinken előterjeszteni.
 - Véleményét, elgondolásait tisztelettel elmondhatja a kollégium közössége előtt, valamint a nevelőnek és a kollégiumvezetőnek.
 - A kollégium nevelői, a kollégium valamennyi tagjától elvárja a nyitottságot, őszinteséget.
 - Szavazati joga van a kollégiumi közösség tisztviselőinek, valamint a diákönkormányzat tagjainak megválasztásában és leváltásában.
 - Részt vehet a kollégium rendezvényein, szerkeszthet műsorokat, megemlékezéseket, faliújságot. A tanári szobában lévő számítógépet csak pedagógus felügyelete mellett használhatja.
 - A tanulónak joga van a tiszta levegőjű környezethez, az egészséges életmódhoz.
-
- Egy kötelezően választható és egy szabadon választható foglalkozáson joga és kötelessége is részt vennie a tanulónak. A tanuló azokból a foglalkozásokból választhat, amit az iskola óraszámainak függvényében fel tud ajánlani.

Magatartási kötelezettség:

Nem hozhat be alkoholos italokat, drogot, azt ott nem fogyaszthatja és nem árulhatja.

A település szórakozó helyeit a tanuló nem látogathatja.

A kollégium területén tilos a dohányzás.

Tanulót csak szülő és hozzátartozó látogathat.

Nem látogathatják a különböző neműek egymás kollégiumi részlegét.

Kerülendő a trágár beszéd.

A kollégium lakói nem hozhatnak be állatot a kollégiumba, a fertőzésveszély miatt. Saját tulajdonú elektromos eszközt csak akkor használhatnak, ha a villanyszerelő átvizsgálta és használatát engedélyezte.

Óvni kell a kollégium berendezéseit, felszereléseit.

Jelentősebb értékű, és nagyobb összegű pénzt a kollégiumba ne hozzanak.

A kollégiumba fegyvert, vagy annak minősülő tárgyat behozni nem szabad.

A fenti rendelkezések megszegői **figyelmező intézkedés**ben részesülnek, melynek **fokozatai**: - szóbeli figyelmeztetés

- írásbeli figyelmeztetés
- nevelőtanári intő
- igazgató helyettesi intő
- igazgatói intő
- kizárás*

* A tanuló kollégiumi elhelyezése felfüggeszthető, ha többszöri szóbeli figyelmeztetés ellenére is megszegi a házirendet, valamint nem tesz eleget magatartási kötelezettségeinek. Ezek különösen vonatkoznak az alábbiakra: ha a tanuló

- rendszeresen nem vesz részt a szilenciumi foglalkozásokon;
- szeszes italt fogyasztott a kollégiumban (iskolában) való tartózkodás ideje alatt;
- ittasan érkezett a kollégiumba;
- az épületben dohányzott;
- rendetlenséget hagy maga után a hálójában;
- engedély nélkül elhagyta a kollégium és az iskola területét 16 óra után;
- éjszakai villanyoltás után hangoskodik, zavarja társai nyugalmát;
- szemtelenül viselkedik nevelő tanáraival;
- több havi elmaradása van a kollégiumi díjfizetésben.

A felfüggesztés időtartamát a nevelőtestület közös döntéssel határozza meg, melynek hossza 2 hét - 1 hónap lehet.

Dicséretok, jutalmazások:

- szóbeli dicséret
- írásbeli dicséret
- nevelőtanári dicséret
- kollégiumvezetői dicséret
- igazgatói dicséret
- tárgyi jutalom.

A kollégiumi felvétel elbírálásának elvei:

- A tanulónak ne legyen kollégiumi díj tartozása.
- Törekedjen minél jobb tanulmányi eredményre képességeinek megfelelően.
- Tartsa be a társas együttélés szabályait, a kollégiumi házirendet.
- Az iskola, a kollégium dolgozóival és társaival szembeni magatartása legyen tisztelettudó.
- Tevékenységével szolgálja saját- és a közösség fejlődését.

12. ÉRTÉKEINK, ÉRTÉKRENDSZERÜNK

> Magyarság

- a szülőföld, a lokálpatriotizmus és hazaszeretet erősítése
- az anyanyelv szeretete, művelése, igényes használata
- nemzetünk történelmének, kiemelkedő történelmi személyiségeinek ismerete, tisztelete.
- hagyományaink, nemzeti értékeink megbecsülése, ápolása és gyarapítása.
- nemzeti szimbólumok, ünnepek jelentősége a hazaszeretet elmélyítésében, erősítésében.
- pozitív, előítélet-mentes vélemény a hazánkban élő nemzetiségekkel, kisebbségekkel kapcsolatosan, jogaik, kultúrájuk, hagyományaik és nemzeti érzéseik tiszteletben tartása.
- a határon túli magyarok múltjának, jelenének, helyzetének ismerete, a velük való közösségvállalás.

- > Európaiság
 - Európai „identitás-tudat”
 - Európa kulturális értékeinek megismerése.
 - az egyetemes emberi jogok elfogadása és tiszteletben tartása.
- > Tudatos erkölcsiség
 - Erkölcsösség, jólneveltség, értéktisztelet, viselkedési és magaviseleti szabályok betartása, becsületesség, jellemesség.
 - Önmagával és másokkal szembeni igényesség.
 - A jó és a rossz, a helyes és a helytelen, az igaz és a hamis felismerése és elválasztása
 - Az elfogadott társadalmi normákhoz való igazodás, de nem elvtelenül, nem megalkuvón.
 - Öszinteség, egyenesség, a nyíltság, a felelősség vállalása.
 - Felelősségtudat, felelősségvállalás.
 - Fegyelmezettség, állhatatosság.
 - Igazságosság, lelkiismeretesség.
- > Önismeret önelfogadás, önbizalom, önmagában való hit reális énkép:
 - Magabiztosság, céltudatosság, törekvés az egyéni sikerekre, alkalmazkodni tudás a változó feltételekhez, belső autonómia, egyéniséget tükröző személyiség.
 - Életerv, karrier-terv, önfejlesztés-igény, önmenedzselés-igény.
 - Pozitív eszmény és példaképek.
- > Műveltség, tudás, intelligencia, a művészet a tudomány különböző területeinek ismerete, befogadása.
 - Általános műveltség, speciális műveltség.
 - Önképzés, önművelés, szakmai műveltség.
 - Nyelvtanulás
- > Céltudatosság, következetesség, kitartás, erős akarat.
- > Demokrácia
 - A demokrácia megteremtése, működtetése.
 - A „jó kollégista”, az iskolai tanulói szerep.
 - Részvétel a kollégiumi és iskolai közéletben.
 - Érdekvédelem.
 - Jogismeret, állampolgári ismeret
- > Széles profilú szakmai alapképzettség, konvertálható szaktudás
 - vállalkozó szellem, sikerorientáltság, kockázatvállalás, önmenedzselésre, pályamódosításra való képesség.
- > Igényesség, szorgalom, kreativitás
 - a tanulmányokban és a munkában
- > Környezetvédelem

- nyitottság a világ, Európa, Magyarország, az ökológia aktuális kérdései, problémái iránt.
- > Az egyéni és közösségi javak gyarapítása a fogyasztásban, mértékletesség, takarékoság.
- > A kollégium tevékenységszerkezete
 - felzárkóztató, speciális ismereteket adó, felkészítő foglalkozások
 - szilencium
 - korrepetálások
 - szakkörök, sportkörök, kirándulások, kulturális programok
 - a tanulóval való egyéni törődést biztosító foglalkozások

13. ELLENŐRZÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERÜNK

Célkitűzések:

- Az ellenőrzés és értékelés segítse a helyes szokások, a belső motiváció kialakulását.
- Hívja elő a pozitív értékrend igenlését.
- Járvon hozzá a jó légkör és a belső rend kialakításához.
- Segítse a tanulók ellenőrzési, értékelési képességeinek fejlődését, az öntevékenység kibontását.
- Az értékelés legyen segítő szándékú, fejlesztő hatású.

Az értékelés alapvető szempontjai:

- A tanulmányi munka értékelése a tanuláshoz való viszony és az eredményesség alapján
- A házirend előírásainak betartása.
- A kollégiumon kívüli magatartás.
- A közösségi munkában való részvétel és a feladatok elvégzésének színvonala.
- A rendezvényeken, foglalkozásokon végzett tevékenység színvonala.

Az értékelés területei és módjai

Időszak	Feladat	Módszer	Felelős	Az értékelés módja
Naponta	Napirend betartása	Beszélgetés, megfigyelés	Ügyeletes nevelő DÖK megbízott	Hónap végén a csoport előtt Kiírás a faliújságon, negyedévenként szóbeli értékelés
	Szobarend	Pontozás		
Hetente	Ügyeleti munka	Megbeszélés	Ügyeletes nevelő	Hónap végén a csoport előtt.
		Megbeszélés, gyakorlás	DÖK	Negyedévenként a kollégium közössége előtt.
Havonta	Tanulmányi fegyelem és eredményesség	Megbeszélés, feljegyzések	Segítő tanár DÖK vezető	Hónap végén a csoport előtt
Időszakonként	Sportversenyek fordulói	Helyezések kiírása	Segítő tanár DÖK vezető	Kiírás a faliújságon, Dicséret
	Foglalkozásokon végzett munka	Megfigyelés, beszélgetés	Foglalkozásvezető tanár	A tanulóknak a munkájuk kiállítás, dicséret, pénzügyi lehetőségek függvényében
	DÖK vezetőségi munka	Cselekedet-, viselkedés-elemzés	DÖK megbízott DÖK - vezetők	Kollégiumi közösség előtt félévkor és év végén elismerés.
Negyedévenként	Az értékelési szempontok együttese alapján	Megfigyelés, tesztek, viselkedés-elemzés	Csoportvezető tanár, kollégiumvezető	Kollégiumközösség előtti elismerés
Félévkor és év végén	A féléves és éves munka alapján	Rendszerezés	Csoportvezető tanár, DÖK - vezetők, kollégiumvezető	A szülők értesítése az elismerésekről, anyagi lehetőségeink szerint könyv- és tárgyjutalom

14. AZ INGYENESEN IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK KÖRE

- a könyvtárhasználat
- b. sportszerek, kondicionáló gépek használata
- c. tornaterem és sportpályahasználat
- d. gyógytestnevelési foglalkozás
- e. számítógép, internethasználat

15. GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELLEM

A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységet a kollégium az iskolával szorosan együttműködve látja el. Ezt az indokolja leginkább, hogy a kollégiumban kizárólag az iskola tanulói laknak. A nevelők napi kapcsolatban vannak a gyermekvédelemmel foglalkozó kollégával, aki mindig szívesen segít a problémák megoldásában. Felvilágosító előadásokon rendszeresen részt vesznek a kollégisták

A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓKNAK SZERVEZETT FELZÁRKÓZTATÓ, TEHETSÉGGONDOZÓ ÉS TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉST SEGÍTŐ FOGLALKOZÁSOK

Nevelőink elsődleges feladatnak tekintik a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedésének segítségét a kollégiumi közösségbe. Fejlődésük érdekében szervezünk különböző foglalkozásokat.

Ösztönözzük őket az iskolai, valamint a városi könyvtár látogatására. Óraszámunk függvényében számítástechnika szakkört szervezünk, ahol a számítógéppel való gyakorlást valamint Internet használatot biztosítunk számukra.

Színházjeggyel/- bérlettel jutalmazzuk a kiemelkedő közösségi munkát.

Tanulmányi előmenetelüket fokozott figyelemmel kísérjük, hiszen éppen náluk tapasztalható sok esetben a lemaradás, hiányosság.

16. FEJLESZTÉSI, KARBANTARTÁSI FELADATOK

- a) A kollégium tetejének, ereszcatornájának tisztítása, javítása a fiú oldalon.
- b) Az épület szigetelésének mielőbbi megoldása, különösen a fiú oldalon.
- c) A nyílászárók javítása, esetenként cseréje.
- d) A leány oldali emeleti fürdő szellőzésének megoldása.
- e) Az elhasználódott berendezési tárgyak folyamatos cseréje.
- f) Kerti grillező-, bográcsozásra alkalmas hely kialakítása a parkban, a megfelelő kerti bútorok beszerzése. Fedett terasz létesítése.
- g) A lány oldalon 5 db emeletes ágy cseréje (2-es hálóban).
- h) Az egész épület hőszigetelése, külső felújítása.
- i) Az egész épület belső falairól a festékréteg eltávolítása, újra glettelése, festése.
- j) Fűtőkorszerűsítés.
- K) parketta javítása, csiszolása, lakkozása

17. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2010. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.
2. A pedagógiai programban található helyi tanterv 2010. szeptember 1. napjától bevezetésre került.
3. Az elfogadott pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre – azaz 2013. szeptember 2-től 2017. augusztus 31-ig szól.

A pedagógiai program értékelése

4. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők szakmai munkaközössége minden tanév végén írásban értékeli a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

5. A 2013-2014. tanév során a nevelőtestület a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát elvégezte, értékelte, és a fentiek szerint **módosította**.

A pedagógiai program módosítása

6. A pedagógiai program módosítására az iskola igazgatója, a nevelőtestület bármely tagja, a nevelők szakmai munkaközösségei, az iskolaszék, az iskola fenntartója tehet javaslatot.
7. A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül az iskolaszéknek javasolhatják.
8. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
9. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatalának módja:

A tanévnyitón tájékoztatjuk a szülőket, megtekinthető az iskola könyvtárában, elektronikus formában valamint iskolánk honlapján.